הצופה

ב"ה, יום חמישי, י"ח מרחשון תשמ"ז (20.11.1986) • שנה נ' • גליון 14245 • המחיר: 0.55 ש"ח, כולל מע"מ * עתון התנועה העולמית של המזרחי והפועל-המזרחי * מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר-אילן ז"ל

היום — פרשת וירא

הפרק: שמואל א' ד-ח
המשנה: פרה ג, ד-ז
הדף — בבלי: בבא קמא נט
ירושלמי: יבמות מט
ההלכה: או"ח רמח, ס, ד-ב
רמב"ם: חובל ומזיק ד-ה, רוצח ושמירת נפש א
הזריחה: 6.08
השקיעה: 4.41
סוף זמן ק"ש: 8.00

מחר ב„הצופה"

הסכינאים והמלחמה בטירור
*
דו-שיח עם איראן
*
השיתוף בהתוויות המדיניות הכלכליות
*
הצדיק מלנינגראד ומשפחתו בישראל
*
משאל הצופה: משטר הסיעות במפד"ל — האמנם חוסל?
*
שמירת שבת והפסדי „אל-על"

רופא ישראלי נסע לאירן לטפל בחומייני

העתון הכוויתי „אל־ראי אל־עאם" יודע לספר, כי פרופ' מרדכי [illegible], רופא בכיר בהדסה, יצא מישראל לאירן כדי לפקח על הטיפול בחומייני.

[illegible] קיבל, לדברי העתון, הזמנה לבוא לטהראן [illegible] מגופים רשמיים אירניים. [illegible] הוא הרופא הישראלי הראשון שבא לאירן כדי לטפל בחומייני — סיים שם העתון הכוויתי. (עת"ל)

בית המשפט קיצר את מעצר ועננו

לאחר ששר הבטחון ביקש לעצרו במעצר מינהלי ל־3 חודשים • עקב כך יוגש כתב האישום כבר בדצמבר ויכלול סעיפים של בגידה וריגול חמור שהעונש עליהם מוות, מאסר עולם ו־15 שנות מאסר

מאת דוד פרידמן, כתב עתים

כתב האישום נגד מרדכי ועננו יוגש בדצמבר. לועננו מיוחסים [illegible] את מכירת סודות האטום של ישראל. כתב האישום יוגש לבית המשפט המחוזי בירושלים, שבסמכותו לשפוט נאשמים שביצעו עבירות נגד ישראל מחוץ לגבולות המדינה. יחד עם כתב האישום תגיש המדינה בקשה להאריך את מעצרו של ועננו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

בדצמבר יסתיים צו המעצר המינהלי שעליו חתם שר הבטחון. צו מעצר זה אושר ע"י נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים השופט יהודה וייס. צו המעצר נחתם עפ"י חוק סמכויות שעת חירום מעצרים — 1979.

היום בצהריים יתכנסו כל הנוגעים בחקירתו של ועננו, ונציגי הפרקליטות המכינים את כתב האישום ומגבשים את חומר הראיות, לשם תיאומים אחרונים וסיכום ניסוח ההליכים שבהם ינקטו.

עפ"י חוק העונשין, נעצר ועננו בצו מעצר מינהלי ל־15 יום ע"י קצין משטרה בדרגת סגן ניצב. לאחר שהסתיים פרק זמן זה חתם שר הבטחון על צו מעצר מינהלי לתקופה נוספת. שר הבטחון חתם כ[illegible] אמור עפ"י חוק סמכויות צו מעצרים.

שר הבטחון חתם על צו מעצר מינהלי לתקופה של 3 חודשים בחודש שעבר, עפ"י החוק התבקש נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים (סוף בעמוד 2)

בריטניה לא מבקשת הבהרות נוספות על פרשת ועננו

אולם עוזרו של שמיר אומר שישראל מוכנה להעביר לבריטים את כל הפרטים

מאת סופרנו המדיני בירושלים: ממשלת ישראל לא קיבלה שום בקשה מממשלת בריטניה למסור לה מידע נוסף על נסיבות היעלמו של מרדכי ועננו מלונדון, ל־ (סוף בעמוד 2)

הבית הלבן: שולץ לא עומד להתפטר

תחנת רדיו אמריקנית: רייגן כבר בחר יורש לשולץ

הבית הלבן וה„סטייט דיפרטמנט" הכחישו אתמול ידיעה לפיה התפטר מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ במחאה על העיסקה החשאית שביצע הנשיא רייגן למכירת נשק לאירן ושיפור היחסים עמה.

רשת השידור האמריקנית „נשיונל פאבליק רדיו" דיווחה כי שולץ הגיש את התפטרותו לנשיא רייגן וכי הנשיא ביקש אותו להמשיך בתפקידו עד אשר תשכך סערת הרוחות שפרצה לאחר הגילויים בדבר עיסקות הנשק עם אירן.

באותו שידור גם צוטטו מקורות בבימשל שאמרו כי הנשיא רייגן ימנה את הסינאטור פאול לקסאלט מנבדה כיורשו של שולץ תוך מספר חודשים.

אולם, דובר הבית הלבן הכחיש את הידיעה הזאת בתוקף ואמר כי אינה נכונה. גם דובר ה„סטייט דיפרטמנט" אמר כי שולץ לא התפטר. הוא גם הוסיף כי אין הוא מודע לשום הכוונות של שולץ לפרוש מתפקידו.

סינאטור לקסאלט אחד מידידיו הנאמנים של הנשיא רייגן בסינאט שנשאל על הידיעה בראיון ברשת הטלוויזיה „אב.בי.סי.", אמר: „אין לדבר הזה שחר". (עת"ל)

רוב הפליטים מאירן מבקשים להגר לארה"ב

„רק כמה עשרות" פליטים יהודים אירנים נמצאים עתה בוינה, ו„הרוב הגדול מאלה העוזבים את אירן, אינם עובר דרך אוסטריה" — מסר מקור מוסמך בוינה לסוכנות הידיעות הצרפתית.

המקור הוסיף, כי עשרות היהודים האירנים הנמצאים עתה בוינה מחכים, ברובם, לאשרת כניסה לארה"ב כדי להצטרף לבני משפחותיהם.

בוינה מטפל בהם ארגון של פליטים אמריקאי־יהודי המשכן אותם אצל אנשים פרטיים בוינה.

בירושלים דועכת האלימות ומתחילים ניצני הידברות

הוקם ועד משותף ליהודים ולערבים ברובע המוסלמי • הוצת חדר בעיר העתיקה ונרגמו מכוניות ערבים • נעצרו פעילי „כך"

נפתח מעשה ראשון להרגעת הרוחות בעיר העתיקה בירושלים עם אתמול תלמידי ישיבת „עטרת כוהנים" בפגישה עם קבוצת ערבים תושבי הרובע המוסלמי. בפגישה הוחלט על הקמת ועד פעולה משותף שיפעל לפתור את הבעיות בין התושבים היהודים והערבים ברובע המוסלמי.

בדיוק בשעה 11 הגיעה למרפאה קבוצה של נכבדים ערבים, אך עוד בטרם החל המפגש [illegible] עיריית ירושלים [illegible] את האירוע. [illegible] „צוד לא להתלבט" [illegible] אשר הישיבה [illegible]

כשל מן העתונאים לצאת ואז החל המפגש. מטעמיהם של הערבים המקודד בעיקר בפגיעות בצד הרבים יהודים, בעיקר בצד תלמידי ישיבת „שובו בנים" שלא השתתפו במפגש. הערבים ביקשו לעצור בהחזרת 6 המשפחות שנמלטו מבתיהם בעקבות ההתפרעויות.

כעצתם הכירכות של נציגי הישיבה היתה כי גם לאחר שקורה (סוף בעמוד 2)

האוצר: משרד הבטחון קיצץ רק 200 מיליון ד'

משכורות אנשי הקבע כפולות ממשכורות מקבילות בסקטור האזרחי ועליהם יש להוסיף תנאי פרישה מיחדים ורכב צמוד • לא יתכן לטעון שניתן להעלות את המשכורות ממקורות תקציב הבטחון ובמקביל לדרוש להגדילו

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים. האוצר קובע כי תקציב מערכת הבטחון נמוך כיום בכ־200 מיליון דולר בלבד מכפי שהיה בשנת 1982 והוא דוחה את טענת מערכת הבטחון כאילו צמח התקציב בכ־600 מיליון דולר.

מקורות מוסמכים באוצר אמרו כי ההפרש בין הנתונים של מערכת הבטחון ושל האוצר נובע מכך שמערכת הבטחון איננה לוקחת בחשבון את הגידול הריאלי שחל בסיוע האמריקני בעוד שהתבססו תחילה על [illegible] ריאלית בסיוע זה.

המקורות באוצר מצנו עוד כי מערכת הבטחון איננה מציגה את התמונה הנכונה בענין ירידת היקף הכוחות בצה"ל. ההשוואות של מערכת הבטחון נעשות על בסיס שנת 1983 שבה היה צה"ל בשיא השהייה בלבנון.

מובן כי במצב זה כל הכוחות שהתחייב היה גדול יותר.

בעוד האוצר מציע לקצץ את תקציב הבטחון בכ־270 מיליון שקל לעומת התקציב השוטף. לעומת זה מערכת הבטחון דורשת תוספת גדולה בתקציב בסך כ־400 מיליון שקל.

אשר לשכר אנשי הקבע טוענים באוצר כי הוא גדול במערכת מזה של עובדים אחרים בסקטור הציבורי. סכום הברוטו הוא כפול ויותר ועל כך מתוספים גם תנאים ביחודים לפרישה ורכב צמוד.

במערכת הבטחון גם טענה כי הצ[illegible] שהיה להגדלת שכר אנשי צבא קבע הן ממקורות תקציב הבטחון עצמו. אולם באותו זמן דורשת מערכת הבטחון את הגדלת התקציב הכללי.

הממשלה תחליט על עתיד מנועי בית שמש ביום א'

באוצר טוענים שגם אם יימחקו כל חובות המפעל אין סיכוי להפוך אותו לרווחי • מערכת הבטחון אינה מוכנה להזרים כספים • העובדים הפגינו בירושלים

מאת יונה כהן, חיים פיקרש ויצחק דויטש

עתיד מפעל מנועי בית־שמש יוכרע ביום ראשון הקרוב, כשהממשלה תדון בהצעה שהוגש על ההלכות ועדת השרים לכלכלה, [illegible] נכסים למפעל, אמר [illegible] השר [illegible], שמעון פרס, שבתפקידו כראש הממשלה השיב אתמול להצעות לסדר היום בנושא עתידו של מפעל מנועי בית שמש.

השר פרס אמר שקיומת הבעיה, מניח תקה הממשלה סכומים הדרושים לפרעון החובות המפעל. ההצבעה נדחתה ליום שני הבא.

מקורות בכירים באוצר מסרו אתמול כי כל הבדיקות שנערכו לגבי מפעל מנועי בית שמש העלו שאין סיכוי להגיע לרווחיות בתפעולו השוטף. זאת גם אם ימחקו את החובות ולא יחייבו את המפעל בריבית עליהם.

ההפסד התיפעולי של המפעל יגיע למינימום של 12 מיליון דולר לשנה גם בלי חיובי ריבית על החובות הנצברים.

מערכת הבטחון הודיעה כי היא איננה זקוקה למפעל, התייאשה מהסיכוי להבראתו ואיננה מוכנה עוד להזרים אליו כספים. (סוף בעמוד 2)

מחלוקת בגרמניה על ניתוק היחסים הדיפלומטיים עם סוריה

בון (עת"ר עפטו"א) — שר החוץ המערב גרמני, הנס דיטריך גנשר, אמר היום כי ניתוק הקשרים הדיפלומטיים עם סוריה על רקע ההאשמות כי היתה מעורבת בטירור בינלאומי, יפגע במערב גרמניה.

[illegible] הגיב על השערות כי בון עשויה לנתק את הקשרים, אם משפטם של שני ירדנים המואשמים בפיצוץ במשרדים של אגודת הידידות הגרמנית־ערבית במערב ברלין בחודש מרס יניב הוכחות חותכות בדבר מעורבות סורית.

אחד משני הנאשמים במשפט במערב ברלין אחמד האזי, העיד לפני המשפט, כי קיבל את הפצצה ששימשה לפיצוץ, במשכבה של השגרירות הסורית במזרח ברלין.

במשפט עצמו חזר בו מהודאתו זו, אולם הנאשם השני, פרוק סלאמה העיד גם בבית המשפט כי הפיגוע תוכנן ע"י השרות החשאי הסורי.

בשבוע האחרון נתפסו גם בבווריה הסורים [illegible], [illegible] ראש הממשלה, [illegible] על ידי אנשי מודיעין [illegible]. פרשה זו [illegible] בתורכיה.

יו"ר ועדת החוץ של הבונדסטאג האנץ שטרקה אמר כי לממשלת גרמניה לא תהיה ברירה אלא לנתק את היחסים הדיפלומטיים עם סוריה אם יוכח במשפט שני הטרוריסטים הערבים המתקיים במערב ברלין כי סוריה היתה מעורבת בפיגוע שהם ביצעו.

מים מדרום לבנון להעלאת מפלס הכנרת

[illegible] באיזור עמק עיון שבדרום לבנון, הקדימו השנה את פתיחתו של הסכר המאפשר את זרימת המים מנחל עיון לעמק ישראל.

עפ"י הסכם בין ישראל ללבנון נסגר הסכר בחודשי הקיץ ומימיו של הנחל מופנים להשקיית שדות בלבנון. מדי שנה נפתח הסכר בדצמבר, אך בשל הגשמים הרבים איפשרו הלבנונים זרימה חופשית של הנחל כבר עתה. דבר שיוסיף כמויות מים גדולות לנחלי הגליל ועקב כך גם לאגם הכינרת.

שחל שוקל לא להאריך את הזיכיון של חברת החשמל ממזרח ירושלים

מאת יונה כהן, סופרנו בכנסת

לקראת סוף 1987, מועד תום הזיכיון לחברת החשמל הירושלמית, מתנהלים דיונים על עתיד החברה זו לאור העובדה שאין החברה עומדת בהתחייבויותיה הכספיות ואין היא ערוכה לאספקת חשמל לכל צרכניה. נראה, שלא יהיה מקום להאריך לחברה זו את הזיכיון — אמר אתמול שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, בתשובה לשאלתו של ח"כ מ. פרוש.

השר אישר דבר השואל שבלילי שבתות לאחרונה, יש הפסקות חשמל תכופות ולשנות לשכונות החדשות בירושלים, הקשורות לחברת החשמל המזרח־ירושלמית. השר הוסיף שהסיבה לכך הם הברקים, הרוחות והגשמים. הוא הגדיר את המצב כחמור מאחר שהחברה הירושלמית לא נערכה לקראת הגידול בצריכת החשמל. השר מקווה שתוך שבועות מספר המצב יתוקן.

יוסר הפיקוח ממחירי בשר מעובד, משמידי חרקים, סירים - ועוד

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

מהלך נוסף של הסרת הפיקוח המתנהל על המחירים במשק יתבצע בימים הקרובים. דובר משרד התעשייה והמסחר מסר, כי במסגרת זו יוסר הפיקוח ממחירים של מוצרים ושירותים והוא המהלך התשיעי בתכנית הסרת הפיקוח הכוללת.

במסגרת זו יוצאו מפיקוח המצרכים הבאים: מוצרי בשר מעובדים, ומוצרי ריפוד, לבד ומוצרי לבד. תרכיז חיטוח לבעלי־חיים, מוצרי היגיינה ומשמידי חרקים לשימוש ביתי, סירים וכלי־בית מחמרן, אבקות שתיה, תבניות אפיה, מכונות תפירה, מכונות כתיבה ומכונות חישוב, אופניים ורולרסקים.

בתחום השירותים יוצאו מפיקוח שירותי שליחויות, תיקונים ואחזוקה של מכונות כתיבה, מכונות חישוב ומכונות תפירה.

דובר משרד התעשייה והמסחר הדגיש, כי מדיניות פיקוח המחירים נמשכת והמשרד יקפיד לעקוב אחרי השירותים המוצאים מפיקוח.

במקרים שבהם יתברר כי בעקבות הסרת הפיקוח ישנן עליות מחירים חריגות יוחזר הפיקוח או ינקטו צעדים מתאימים.

טוגו עומדת לחדש את היחסים עם ישראל

לומה (עת"ר) — ועידה של מפלגת השלטון של טוגו תתכנס בראשית החודש הבא, ומקורות יודעי דבר אמרו, כי היא עשויה להחליט על חידוש הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל.

הוועידה של מפלגת העם שבהנהגת הנשיא אייאדמה תתכנס בעיר הבירה לומה. אייאדמה [illegible] אמר לא מכבר לתחנת שידור צרפתית, כי הוועידה תדון בשאלת ישראל. הוא הוסיף אז, כי לארצו אין סכסוך עם המדינה היהודית, וכי הסיבה לניתוק הקשרים הקולקטיבי של אפריקה השחורה ב־1973 נעלמה, כאשר מצרים קיבלה בחזרה את סיני וכוננה קשרים מלאים עם ישראל. טוגו תהיה המדינה השמינית באפריקה שתחדש את קשריה עם ישראל, אחרי זאיר, ליבריה, חוף השנהב וקמרון.

3 חיילי צה"ל נפצעו בהפגזה בדרום לבנון

שלושה חיילי צה"ל נפצעו אמש באורח קל בירי פגזי מרגמה שנורו לעבר הגיזרה המרכזית באזור הבטחון שבדרום לבנון. [illegible] שלושת החיילים נפצעו קל [illegible] בית החולים.

חייל צד"ל נפצע במהלך חילופי אש שהיו אתמול בצהריים בין מחבלים לצד"ל. החייל נפצע כתוצאה מהתפוצצות מספר פגזי מרגמה, שנפלו באיזור לא הרחק מהעמדה. [illegible] והוא פונה לטיפול בבית החולים [illegible].

נתפסו שתי סירות של הפת"ח עם כלי נשק

[illegible] לפני 4 ימים שתי סירות שהיו בשיירות המחבלים של ארגון פת"ח. הסירות היו בדרכן [illegible].

אמצעי הלחימה כללו 50 פצצות „אר.פי.ג'י.", 7 מרגמות 2 אינצ'ים, 3 רובי צלף „קלשניקוב", 3 [illegible] ומחסניות תחמושת 7.62 מ"מ [illegible] „אר.פי.ג'י." [illegible].

ארגון פת"ח הגביר לאחרונה את מאמציו להגביר את המאחזים בדרום לבנון ולשם כך פתחו גם נתיב ימי להעברת אמליה ואנשים.

תנחומינו הכנים למכובדנו הרב הגאון

ר' שלמה קורח שליט"א

רב העיר בני ברק

על פטירת אמו הצדקנית ע"ה

המקום ינחם אתכם בנחמת ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד

חבר הרבנים
שע"י המזרחי הפוהמ"ז

אבד חסיד מן הארץ

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו, וסבנו היקר
איש צדיק וישר

ר' צדוק ירבלום
ב"ר ראובן ז"ל

הלוויה תצא היום, יום חמישי, י"ח חשון תשמ"ז (20.11.86), בשעה 1.00 בצהריים, מבית הלוויות הצידוני, רח' דפנה 5, תל־אביב, ותעבור דרך בית חסידי אמשינוב „בית יוסף", רח' ברדיצ'בסקי 3, תל־אביב — לבית העלמין בקרית־שאול.
— אוטובוס יעמוד לרשות המלווים —

אבלים:
אשתו: מלה
בניו וכלותיו: יוסף ורבקה ירבלום
ראובן ושושנה ירבלום
צבי ושושנה ארבל־ירבלום
נכדיו וכל בני המשפחה

השבעה בבית הבנות, שדרות רוטשילד 97, ת"א.

השתתפותנו בצערו ובאבלו הגדול של
מורנו ורבנו
רבי שלמה קורח שליט"א
על פטירתה של
אמו הצדקנית נ"ע
כנחמה ציון תנחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד

בית מדרש "תורה והוראה"
מורשת "יהדות תימן"
כולל גימלאים ע"י "תורה והוראה"
ביכנ"ס "ימין רמב"ם"
ביכנ"ס "ענף חיים"
ביכנ"ס "דרכי נועם"
ביכנ"ס "תפארת אחים"
ביכנ"ס "אור שלמה"
ביכנ"ס "יוצאי תימן" קרית הרצוג
ביכנ"ס "סוכת שלום" תיכון דתי
ביכנ"ס "מגדל עוז"
ביכנ"ס "חמדת הימים" פרדס כץ
ביכנ"ס "עץ חיים"
ביכנ"ס המרכזי לשיכוני הפוהמ"ז "מוהליבר"

כנס המנהיגות הדתית באירופה — מחר בז'נווה

מחר יפתח בז'נבה כנס המנהיגות הדתית באירופה בהשתתפות שר הדתות מר זבולון המר כאורח מרכזי של הכנס. בכנס משתתפים 60 נציגים מרב הקהילות היהודיות באירופה, [illegible] רבנים, אישי ציבור, ראשי התנועה [illegible], [illegible] הדור הצעיר [illegible] באירופה.

מר אליעזר שפר, חבר הנהלה הציונית העומד בראש הכנס [illegible] ציין כי הכנס יוקדש לדיון אידיאולוגי מקיף על הציונות הדתית, [illegible] הציבור והקיטוב ההולכות וגוברות.

[illegible], ידונו בכנס [illegible] אופרטיביות לחיזוק של הקהילות היהודיות ולהגברת הקשרים בין המנהיגות בישראל ובתפוצות באירופה.

ביום ראשון [illegible] בז'נווה הוועידה האירופאית ה־11 של דור ההמשך [illegible] 80 חבר [illegible] דור ההמשך [illegible] עם ישראל. [illegible] הקונגרס הציוני [illegible].

[illegible] דור ההמשך [illegible] „הספינה הציונית" [illegible] בעקבות [illegible] ישראל [illegible] להיהדות ולציונות.

אזהרה

הרינו להודיע כי סילקנו את ההשגחה מחנות למכירת בשר

„כרמל קור"

ברחוב יום טוב 15 בשוק הכרמל תל־אביב, המשווקת בשר בכל חלקי הארץ, ואין לנו יותר כל אחריות על הכשרות במקום.

ההשגחה סולקה מחנות זו לאחר שהנ"ל שיווק בשר טריפה עם פתקי כשרות מזוייפים.

המקרה נמסר לחקירה במשטרה.

ייזהר הציבור שלא ייכשל בנבלות וטריפות.

הרבנות הראשית לתל־אביב־יפו

לקוראי „הצפה"

בגלל תקלה במכונת הדפסה חלו אתמול שיבושים בהפצת העתון ואת קוראינו הסליחה.

הנהלת העתון

בית חינוך עורים לבני ישראל
ירושלים

למכובדנו
חבר הועד המנהל
מר אשר אוחיון
להבחרו ליו"ר המחלקה לקהילות ספרדיות בהסתדרות הציונית העולמית

ברכותינו להצלחה בתפקידך החדש

יו"ר הועד המנהל וחבריו
המנכ"ל, העובדים והחניכים

לחבר מועצת המנהלים של חברתנו
מר אהרן קופולוביץ ורעייתו
ברכת מזל טוב לבבית
להולדת הנכדה

יהי רצון שתזכו לרוות ממנה רוב נחת

משהב
חברה לשכון בניין ופיתוח בע"מ

ברכת מזל טוב חמה
לחברינו היקרים
פעילי ארגוננו
עוזיאל ופנינה ברוך
לבר מצווה של יאיר והולדת הנכד
לאהרן ושרה קופולוביץ
לבנימין זאב ודבורה קלינוולד
להולדת הנכדה
תזכו לרוות מהם הרבה נחת
לתפארת המשפחות הנכבדות

ברית ארצית של יוצאי ב"ע ובת"ד בצ'כוסלובקיה בישראל

על הצופה

המבקר

[illegible]

האנוסים

[illegible]

פיחות

[illegible]

משרד החינוך אוסר שכנוע לחזרה בתשובה בבתי ספר

אך קובע שעל בתיה"ס הממלכתיים להעמיק הכרת המסורת...

[illegible]

עו"ד ארנון נחקר 6 שעות על ח"כ עמר

אלברט אזולאי: אינני מצטער על חשיפת הפרשה

[illegible]

על רקע בחירת קורט ולדהיים —

פרס: נסתפק בדרגת ייצוג נמוכה באוסטריה

ציר החוץ האוסטרי: לא נקבע מועד עיבוי של השגריר האוסטרי לת"א

מאת יונה כהן — סופרנו בכנסת

[illegible]

אושרה הקמת 8 מפעלים ברמת הגולן

מאת יונה כהן — סופרנו בכנסת

[illegible]

הרב יצחק לוי התארח בסניף המפד"ל בבת ים

[illegible]

מורי הדרך של „בר אילן" בוגרי לימודי ארץ ישראל

[illegible]

בין הפטיש והסדן

כולם עם בית שמש

אתגול בכנסת

מאת יונה כהן

[illegible]

- האופוזיציה דורשת לקיים את ההסכם הקואליציוני

[illegible]

- „כבלות כהנו אל תעזבנו"

[illegible]

- כרגיל, הדתיים אשמים

[illegible]

- לחסל את קרטל הדלק

[illegible]

ירושלים

(סוף מעמוד ראשון)

[illegible]

בחירות מפטירין כלפני הרוטאציה

מאת שאול שיף

[illegible]

במוקד

[illegible]

ח"כ דנינו: אל תנחיתו גרזן על בית שמש

— מאת סופרנו בכנסת —

[illegible]

„טיסות הנישואין לקפריסין מהוות פגיעה בשלטון החוק"

[illegible]

ח"כ שאקי: שמירת השבת הוסיפה נוספים דתיים ל„אל על"

מאת סופרנו בכנסת

[illegible]

בריטניה לא מבקשת

(סוף מעמוד ראשון)

[illegible]

בית המשפט קיצר

(סוף מעמוד ראשון)

[illegible]

מנועי בית שמש

(סוף מעמוד ראשון)

[illegible]

ראש ממשלת אוסטרליה יבקר בארץ

מאת סופרנו המדיני בירושלים

[illegible]

לחברנו
יעקב סוויד
מזכיר סניף הפועל המזרחי בקרית גת ורעיתו
ברכת מזל טוב
לנשואי הבת רונית תחי'
*
לחברנו
עמוס גלבוע
חבר מועצת סניף רחובות
ברכת מזל טוב
לנשואי הבן
ח"כ דוד דנינו
ראש מטה הארגון

לאלופי ומיודעי
הרה"ג חכם **שלמה דהן** שליט"א
ורעייתו
ברכת מזל טוב
לרגל הולדת הנכד הראשון
יהי רצון שיזכה לראות בנכדים נוספים ולרוות רוב אושר ונחת
ח"כ דוד דנינו
ראש המטה המפעצה הדתית

לחברנו
אהרן קופולוביץ ורעייתו
שפע ברכות ואיחולים לבביים
להולדת הנכדה
הסתדרות הפועל המזרחי
הוועד הפועל

לחברתנו
פנינה נמיר וב"ב
שפע ברכות ואיחולים לבביים
להולדת הנכדה
הסתדרות הפועל המזרחי
הוועד הפועל

בבית המשפט המחוזי בחיפה

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט, בתיקים המפורטים להלן, בקשות ליתן צווים המכריזים על צווי ירושה ו/או קיום צוואה ו/או מינוי מנהלי עזבון.

כל אדם הרואה שיש לו טובת הנאה בעזבון, שאתה הבקשות מתייחסות אליו ורוצה להתנגד לה, יגיש התנגדות להכרזה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כמבוקש בעניין.

ירושות:

מס' תיק	שם המנוח/ה	תאריך פטירה	שם המבקש/ת
2003/86	כהן חיים צבי	3.9.86	שי ישעיהו כהן
2004/86	סבצ'ניק משה	28.10.84	סבצ'ניק ב־ים
2005/86	מדמון עמיר	5.3.86	מדמון סעדיה
2006/86	יזולבסקי אברהם	19.6.86	יחילבסקי ברינת
2008/86	אובר אברהם אליהו	22.12.67	אובר לאה
2010/86	באומל לילי	25.3.86	באומל יוסף
2012/86	לסלו שטפן	13.9.86	לסלו שושנה
2013/86	רובנזינגה רבקה	28.2.83	זולדמן סימה
2014/86	קרס אירנה	16.8.86	מרקוס היה
2015/86	נחום עזרי	14.6.86	נחום אירית
2016/86	פויר לוטי	26.8.86	פויר זיגמריד
2017/86	שמריה סטולה	16.9.83	לביא מרים
2018/86	סנדר ביטן	9.10.86	סנדר עפרה

צוואות:

מס' תיק	שם המנוח/ה	תאריך פטירה	שם המבקש/ת
2002/86	ניכברן יעקב	23.9.86	ניכברן אבי פרל
2007/86	גלד הנה־רחל	2.9.86	אקסלרד איטה לאה
2009/86	מרדר שבואל	9.9.86	מרדר פלורה
2011/86	ארליך ישראל פנחס	15.1.86	ארליך טובה גיטל
2019/86	שלכם ארמור	3.7.86	שלכם הנה אני
2020/86	הוס בילה	26.9.86	מיכאל נחמה
2021/86	זלמה שמשון	14.10.86	היטלבלאו דורה
2022/86	ברנשטיין אשילה	25.8.86	מרים נימרי
2026/86	מרדוך נעמי	24.4.85	מרדכי גלילי
2027/86	גולדברג משה	6.9.86	לאה כץ
2028/86	סימון מינה	7.10.86	שטינגרט צפורה

ב. גייגאר, שופטת רשמת

مكان الأصل

21/11/86

הצפה ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ מוסף של שבת

הסכינאים והמלחמה בטרור

ירושלים שוב ידעה דם בחוצותיה. בן ישיבה, הולך תמים ופועל צדק נשחט על־ידי בני עוולה. הזעזוע קשה מנשוא לא רק לבני המשפחה. גם מי שאינם נמנים עם שאר בשרו לבם דווה על הרצח המחריד. הוא בא לנו כתזכורת, כי על אף הדיבורים הרמים שדם יהודי אינו הפקר, בכל זאת אנו עדים לשפיכות דמים מחרידה.

למרבה הצער, זה לא היה המקרה הראשון וספק רב אם יהיה האחרון בשרשרת הפיגועים המבוצעים על־ידי סכינאים הנהנים מתמיכתם של התושבים הערבים בעיר העתיקה ולא אחת אף חוסים בצל קורתם.

הרצח המחריד גרר אחריו ויכוח נוקב לא רק על דרכי התגובה, אלא גם לגבי האשמים הישירים והעקיפים לרצח יהודים. במקום להצביע על האשמים האמיתיים — מבצעי הרצח ושולחיהם — יש נתפסים לפלפול כדי להוכיח שסוף המעשה בביכול בהתגרות תחילה מצד יהודים.

וכה חוזרים ונשמעים אותם הצלילים בנוסח הידוע, אילו לא הסתובבו היהודים בשכונה מוסלמית מובהקת לא היו נרצחים. אמר זאת ראש לשכת המסחר של ערביי מזרח ירושלים והחזיקו אחריו אחדים מבני עמנו המתמלאים רגשי רחמים כלפי הערבים הנפגעים כביכול מ„פוגרום" שבוצע על־ידי יהודים כגמול לרצח. הם מתעלמים בצורה מופגנת מהמעשה עצמו שארע בשבת האחרונה בירושלים שבין החומות, כאשר דם יהודי נשפך כמים.

מובן שהדעה אינה סובלת תגובות פרטיזניות. היא גם שוללת מכל וכל מה שמכנים „לקיחת החוק בידיים". עם זאת אין מקום לפרסומי שטנה כלפי אנשים כואבים בשעה שהמת מוטל לפניהם.

דמו של בן הישיבה לא יבש בסימטה הירושלמית. הוא מוסיף לזעוק ויחד אתו זועקים גם אבני הקיר על העוול הגדול שנגרם עם ניתוק פתיל החיים של אדם שתורת ה' תמימה לנגדו תמיד משעות בוקר מוקדמות עד הרבה אחרי חצות הלילה.

הארץ לא תכסה דמו כל עוד לא יינקטו צעדים משמעותיים כדי לבער את נגע הסכינאים מגוף החיים של עיר דוד; כל עוד לא יובטח בטחונם של תושבי העיר כדי שיוכלו להלך בה חפשי בלא לחשוש מסכינאי־אורב להם אי־שם בפינה.

לא קל לבער נגע זה כל עוד קיים שיתוף פעולה הדוק בין המחבלים לבין התושבים בשכונות המוסלמיות המעניקים להם מחסה. אולם עליהם לדעת שלא רק את הרוצח יש להעמיד לדין, אלא גם את כל אלה המסייעים לו בביצוע מזימתו.

הרבה שותפים לרצח יהודי. הם נמצאים בפתחה של אותה ישיבה שלמרגלותיה נרצח אחד מתלמידיה; הם יושבים בפתחי החנויות בסמטאות הצרות המובילות אל הכותל; הם מהלכים בחוצות העיר ולעת מצוא מסייעים בידי הרוצחים להימלט.

הפעם. הודות לעירנותם של מכבי עוברים ושבים יהודים נתפסו החשודים ברצח. בעבר — רוב רובם לא נלכדו. הם מוסיפים להלך חפשי למרות שמידיהם מוסיף לנטוף דם יהודי.

זאת המציאות. ומי שמתעלם ממנה חוטא לעצמו ולבני עמו.

כל עוד לא יודו באמת פשוטה זו, ספק רב אם המאבק לביעור נגע הסכינאים יוכתר בהצלחה.

אין זאת הסתה נגד בני עם אחר. זאת בסך הכל קריאה לטיפול שורש במחבלים ועוזריהם. אם הם — המחבלים — ייעקרו מגוף החיים של ירושלים השלמה גם יחסי השכנים בין יהודים לערבים ילבשו צורה חדשה. כך שמלחמה בטרור סופה להביא עימה ברכה גם להם — לתושבים הערבים בעיר העתיקה.

כדי להשיג זאת דרושה רוח חדשה — קודם כל מצד בני עמנו; מצד אלה המופקדים על בטחון העיר; מצד פרנסיה ותושביה. עליהם לשים את האצבע על הדופק, אם יש את נפשם להבטיח שדופק החיים היהודיים לא יידום בירושלים בה שוכן שריד המקדש.

ירושלים איננה בלפסט, כפי שחוגים מסויימים מנסים להציג את המתיחות שנשתררה בין יהודים לערבים. גם לעולם לא תהיה כזאת. העיר שחוברה לה יחדיו — ייחודה בשלמותה. לכל הפחות עלינו לראות את הדברים באור זה.

בלא לפגוע חלילה בזכותם של בני נכר הנמצאים איתנו בעיר הזאת — עליהם להבין כי ירושלים המאוחדת היא מחוץ לכל חשבון פוליטי בכל הקשור בגבולותיה העתידיים של מדינת ישראל.

גם חלושי הדעת שבתוכנו חייבים לראות את הדברים ברוח זו. כל אימת שהם בין מפיצי רוח נכאים, תוך העלאת ספקות לגבי זכותו של עם ישראל על ירושלים השלמה — לא תיפסק המתיחות.

כל עוד כלי תקשורת הישראליים הכתובים באותיות מרובעות של לשון הקודש יוסיפו להטיל ספק בקדושתה של ירושלים השלמה לעם ישראל — יוסיפו סכינאים להלך בראש חוצות ולתקוע את סכיניהם בלב לבם של יהודים.

יהודים אינם עורכים פוגרום בערבים, כפי שעתון אחד ניסה הצבוע להציג זאת. הם לא התחנכו על תורת הג'יהאד ולא תמצאו ביניהם סכינאים האורבים מאחורי גבם של ערבים.

אם יש פה ושם יהודים שברגע של כאב מרימים קול זעקה אין לראות אותם כרוצחים. אלה סתם אנשים כואבים.

ואין גבול לאותו כאב — לכאב של הורים שכלו את בנם; אין גבול גם לכאבם של

מאת משה אישון

עוברים ושבים ליד אותו נר תמיד הדולק בכל ימי „השבעה" שבא להזכיר לכולנו, כי פה — במקום זה — נשחט יהודי.

הכאב יוסיף לכרסם בלב כולנו כל עוד שמוכי הסנוורים אשר בתוך עמנו יוסיפו להפנות אצבע מאשימה כלפי יהודים כאילו לא ברצח יהודים מדובר, אלא ב„פוגרום" של יהודים נגד ערבים.

מי שבא להשוות איזה התפרצות רגשית ל„פוגרום" מחלל את זכרם של קרבנות יהודים שנהרגו ונטבחו — בימי הפרעות שפורעים אנטישמים עשו ביהודים.

✱

אלימות אינה נשק יהודי. מכאן שיש להרגיע את הרוחות של אנשים כואבים. אך כדי שהם ירגעו יש לזקוף את קומתנו. יש לתת להרגיש לבני עוולה את הזרוע הנטויה של כוחות הבטחון; עליהם לדעת כי זו תשיג אותם בכל מקום ובכל עת.

כדי להרגיע את הרוחות יש להחזיר את תחושת הביטחון לחוצותיה ולסמטאותיה של ירושלים. יש להבטיח שיהודים יוכלו לנוע בלא פחד ובלא מורא — בשעות בוקר מוקדמות ובחשכת לילה בדרכם לכותל המערבי — למרכזי תורה ותפילה שקמו בעיר מאז לגיונות זרים הפסיקו למשול בה.

הפורעים הרימו ראש באותו רגע שיהודים החלו לכופף את ראשם.

המחבלים באו לעיר במקביל ליד החלטה שנכפתה על כוחות הביטחון על־ידי גורמים פוליטיים אשר משום מה נכנעו לתכתיביהם של בעלי התיזה הטוללת מדיניות של „יד הזקה"...

באותו יום בו ניתנה פקודה לאנשי צבא לנצור את נשקם, אפילו אם הם נמצאים תחת מטר האבנים של שובב משתולל — גברה חוצפתם של הפורעים והמתפרעים.

הלכך, כאשר באים לחפש תשובה לשאלה: מה גרם למתיחות הגוברת בין יהודים לערבים התשובה היא ברורה וחד־משמעית: יד ישראל החלשה.

לא תמיד צריך להפעיל כוח, די שזה יראה למען יראו וייראו. ובאותו יום שהכוח היהודי שוב ייראה בחוצות עיר — מעשי האלימות הרצח ייעלמו כהרף עין.

המלחמה בטרור צריכה להיות עקבית וחד־משמעית. אין לצמצם אותה כלפי המחבל הנתפס בשעת מעשה. מלחמה זו צריכה להקיף את מוקדי הפרעות — את [illegible] שהמחבלים צומחים בתוך וכן את בתי המחסה הפזורים כמעט בכל פינה בהם מסתתרים המחבלים לאחר המעשה...

לכאורה, מלחמה לא קלה. אך מי שזכרונו אינו בוגד בו ודאי ייזכר כי היו ימים קשים מנשוא בכל הקשור בפעילות חבלנית, אך הם חלפו כלא היו הודות ליד התקיפה שהפעילו כוחות הביטחון.

ואז, ירושלים כמעט שלא ידעה מחבלים בתוכה: חברון שקטה, ברצועת עזה ניתן היה לטייל בביטחון.
ומה כיום?

— ברצועת עזה רוצחים יהודים בצהרי היום — בכיכר המרכזית לעיני כל התושבים ואין פוצה פה ואין מגן על הקרבנות החפים מכל עוון ופשע; בחוצות חברון — דוקרים יהודים; בשכם — מיידים אבנים ומשליכים בקבוקי תבערה על עוברים ושבים יהודים.

הרשימה ארוכה מאוד. היא מתפרסת כמעט לאורך כל הקו. ואז כאילו מעצמה עולה השאלה: האין דמיון בין מעשי הפורעים לבין הפוגרומצ'יקים מימים עברו.

יש מכנה משותף לשניהם: השנאה ליהודים, הרצון העז להרוות את צמאון הרצח שלהם בדם יהודי.

אם כן, את מי יש להאשים בפוגרומים — את היהודים הכואבים או את הפורעים מקרב בני המיעוטים?

הגדילה לעשות בעניין זה צעירה ערביה שנתפסה באלה הימים ליד הגדר של מחנה צבאי בשכם כשהיא מודה מתוך גילוי לב אופייני: „באתי לרצוח חייל יהודי".

רצח יהודים הפך אצלם למצוות עשה ממש. כך הם מתחנכים. לאו דווקא בגלל שיהודים הם „כובשים", אלא מתוך שנאה גלוייה לכל יהודי ויהודי, גם מי שאינו גר בחבל ארץ זה של ארץ־ישראל.

על־פי כלל זה הם רצחו יהודים בבית־הכנסת באיסטנבול; על־פי „מצווה" זו הניחו פצצה בפתחו של בית־הכנסת באמסטרדם וכך עשו גם ברומא, בווינה, ובפריס כשהם רוצחים יהודים בשערי תפילה.

מה יאמרו על־כך כל אותם „מליצי יושר" שמוזו עיניהם לראות את הדם היהודי הנשפך וליבם מתמלא רחמים על פורעים ורוצחים הנתונים בסכנת חיים בשל „פוגרומים" המבוצעים על־ידי היהודים.

דרושה עין רואה ולב יהודי רגש כדי לראות את הדברים כהווייתם ובמיוחד כדי לטפל כראוי בכל אלה שסיסמת החיים שלהם היא: רצח יהודים.

מובן שאין להיתפס להכללות. אין לראות בכל אחד מבני המיעוטים רוצח. עלינו להתייחס לכל אחד מהם כאל מי שנברא בצלם אלוקים. גם לגר יש להתייחס כאל אזרח בעל זכויות שוות. עם זאת דרוש כוח ההבדלה בין אזרחים שלווים לבין רוצחים.

ולמרבה הכאב, כוח זה ניטל מרבים אשר בתוכנו. הם מעדיפים, משום מה, להיתפס להכללות ולפרש איזה שולי, זה או אחר, כפגיעה קשה בבני העם הערבי.

וחיזיון זה חוזר על עצמו כמעט מדי יום ביומו. אחרי כל פיגוע נשמעים אותם הקולות כאילו יהודים קמים על נפשם של ערבים.

מילא, שהם — ראש לשכת המסחר בירושלים העתיקה וחבר מרעיו אומרים כן, אבל מה לנו — ליהודים — כי יחזיקו יחדו אחריהם?

הם, מרוב חוצפתם אומרים בגילוי לב כי יהודי המהלך בחוצות ירושלים העתיקה כקוץ בעיניהם. האם גם בעיני יהודים הוא כזה?

שאלה זו מכאיבה במקצת, אך אין להתעלם ממנה. היא מחייבת תשובה, דווקא כעת, בפרוץ הויכוח הקולני מסביב לארועים האחרונים בעיר הקודש.

✱

רצח המקרה ופרשת הרצח בירושלים נתפרסמה במקביל לעיסקות הנשק עם איראן. לכאורה, ישאל השואל בנוסח הידוע: „מה עניין שמיטה אצל הר סיני" ומה קשר ומה פשר בין הרצח של בן ישיבה לבין נשק המסופק לגייסותיו של איאתולה חומייני?

גם אם במבט ראשון אכן אין קשר בין השניים — בהרהור שני ניתן למצוא איזשהו חוט המקשר ביניהם. כי בשני המקרים מדובר ברוצחים: בשניהם — רצח יהודים אינו פסול. כך אליבא דראשי המחבלים המשלחים את הרוצחים לבצע את זממם וכן על־פי תפיסת עולמו של ראש המהפכנים באיראן שאינו מסתיר את כוונותיו לנהל ג'יהאד נגד מדינת היהודים.

המחבלים המגיחים מדי פעם בפעם בארץ הארזים מתגלים ביניהם — נאמנים לחומייני המוכנים להקריב את נפשם למען האידיאל הגדול והוא מלחמה ביהודים ומדינתם העצמאית. תמונתו של האיתולה צמודה לליבם ולנשקם ובחייהם ובמותם אינם נפרדים ממנה.

אמנם המחבלים של החיזבאללה אינם נמנים עם בעלי בריתם של אנשי אש"ף, אבל ביסוד אין הבדל ביניהם בכל הקשור בביצוע פיגועים נגד יהודים. אנשי החיזבאללה בלבנון נמנים, בין היתר, עם מסגרי הקטיושות לאצבע הגליל ואנשי חומייני באיראן — מענים יהודים, משליכים אותם לבתי־סוהר ומדי פעם בפעם אף רוצחים אותם.

לכן, כאשר מתפרסמות ידיעות לפיהן גם ישראל שותפה לעיסקה המשולשת בין ואשינגטון — ירושלים וטהרן המבטיחה אספקת נשק לגייסותיו של חומייני הלב מתמלא חרדה וגם כעס וזעם.

ולא יעזרו התירוצים המופיעים בלבוש „אסטרטגי" ובצורה של „הומאניזם", הואיל ואין בהם כדי לתרץ אספקת נשק בידי אלה שחרתו על דגלם מלחמה במדינת היהודים והפוגעים יום־יום בחיי יהודים.

השותפות הבלתי קדושה, במישרין, או בעקיפין עם מחבלים ואבירי הטרור הבינלאומי פוגעת לא רק בשמה הטוב של מדינת היהודים, אלא גם במלחמה בטרור פשוטו כמשמעו.

ההתחברות הזאת בהכרח שתביא עמה רפיון ידיים במלחמה בטרור. אפילו אם בשלב זה לא תשפיע כהוא זה על המערכה לביעור קיני החבלה בירושלים — לטווח ארוך היא עלולה לשבש את סידרי המלחמה הישראלית והכלל־עולמית נגד הטרור. ברגע שמעצמה גדולה כמו ארה"ב אשר הכריזה מלחמה חורמה על הטרור האיראני מספקת נשק במסתרים בידי הטרוריסטים האיראנים, מה יאמרו האחרים הנתבעים להילחם בטרור.

יתירה מזה, כיצד יביטו עלינו — על ישראל שכל חיצי הטרור מכוונים אליה — כאשר היא נותנת יד לעיסקות אפלות של אספקת נשק לטרוריסטים.

והשאלה איננה רק: „מה יאמרו הגויים" אלא כיצד ירגישו היהודים בשעה שידרשו לתרץ את הסתירה במתן נשק בידי מדינה שהאיתולות שלה מטיפים מדי יום ביומו לג'יהאד נגד מדינת היהודים?

מלחמה בטרור חייבת להיות תקיפה ועקבית כאחד. ברגע שזו מתנהלת על־פי „היתרי עסקה" סופה להחטיא את מטרתה.

ייתכן שמדינאים ממולחים נסו לטהר את העיסקות בקב טעמים ואמרו, לא על־פי הצהרות חיצוניות נקבעים דברים. אלא על־פי מעשים — לעיתים נסתרים, נקבעים אלה. אף על־פי־כן, גם אם נאמר שיש שכר בצידן של העיסקות הללו — שכרן יוצא בהפסד הגדול שכבר נגרם לשמה הטוב של מדינת היהודים.

בכלל, מה שהאמריקאים יכולים להרשות לעצמם הואיל ואיראן רחוקה מליבם ומגבולותיהם — אנו כאן לא יכולים להרשות לעצמנו. איראן קרובה מדי לגבולותינו. הטרוריסטים הפועלים בעידודה מכאיבים לנו. לעיתים די מזומנות; קול אנקת היהודים האיראנים מגיע אלינו ותובעת את התערבותנו. כך שדווקא אנחנו — היהודים — חייבים צריכים להיות זהירים שלא להסתבך בעיסקות נשק מפוקפקות ולהקפיד שידינו תהיינה נקיות ובגדינו יראו ללא רבב במלחמת המצווה המוטלת עלינו כדי להכות בטרוריסטים ובשולחיהם הקמים עלינו.

בדרום לבנון עם חיסול חוליית מחבלים נתגלתה שהם נמנים עם נאמניו של חומייני. מי יתקע לידינו שמחר־מחרתיים לא נמצא את שלוחיו עם סכינים שלופים רוצחים יהודים ליד שריד המקדש?

מה נאמר אז?

אין תשובה על שאלה זו, בפרט שהיא עלולה להביך את כולם ובראש וראשונה את אלה שנתנו יד לעיסקות הנשק עם איראן.

כדי להקדים תשובה, עוד בטרם תתעורר הלילה שאלה זו יש לקום ולומר כי על ישראל לסלק את ידיה מעסקות נשק עם חומייני ועם זאת להלך את ידיה במלחמה הרמה כדי לבער את נגע הטרור מגוף החיים ובדרך זו להבטיח לבני עמנו להיות בארץ הזאת מתוך שלום ובטחון ואין מחריד.

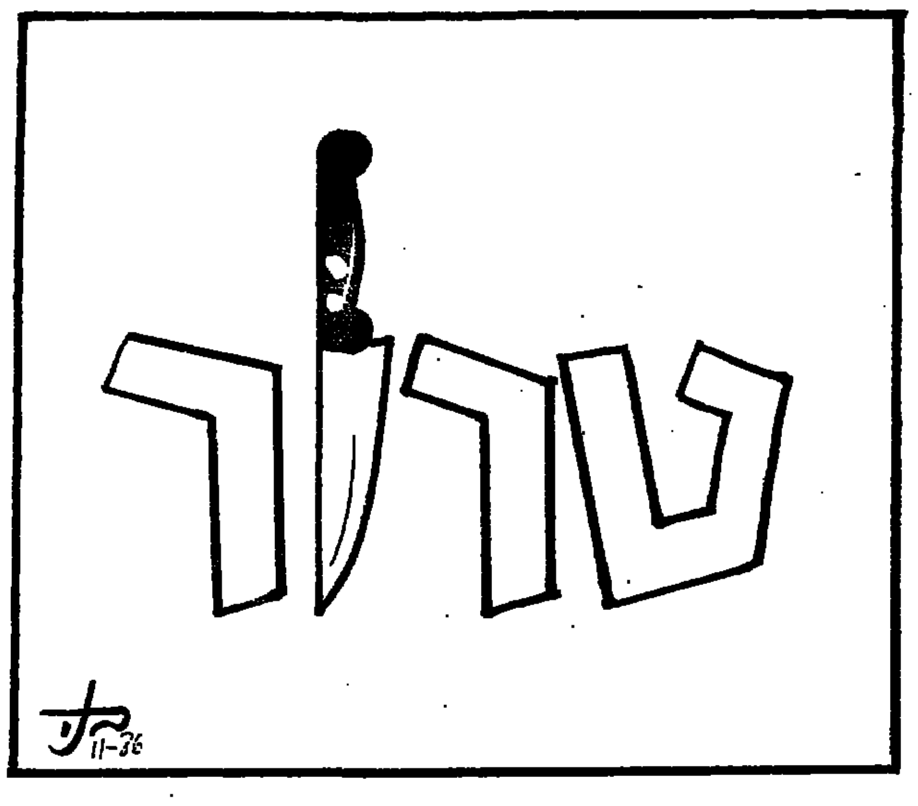

דו־שיח עם איראן

מאת יעקב אדלשטיין

אספקת נשק לאיראן על ידי ארה"ב יצרה משבר אימון בדעת הקהל האמריקנית. שר החוץ, ג'ורג' שולץ, מאיים להתפטר. הוא לא ידע על העיסקה הזו לפי מדיניותו, אין לסייע בידי מדינות העוסקות בטירור. לחץ דעת קהל אילץ את הנשיא רייגן לצאת בנאום לאומה ולגלות את האמת, מתוך הנחה שגילוי האמת יביא לרגיעה. אבל לא כך קרה. סערת הרוחות נמשכה גם לאחר הנאום.

בנאומו לאומה הסביר הנשיא רייגן, כי המרכיבים שהנחו אותו במדיניותו היו לפתוח בדו שיח עם איראן כדי לסיים את המלחמה המתמשכת בין איראן לעיראק, לשים קץ לטירור שמקורו ביחסות ממלכתיות ולהביא לשחרור בני הערובה האמריקניים הנמצאים בידי הארגון השיעי הקיצוני „חיזבאללה" בלבנון המקורב למשטר חומייני. הנשיא רמז שבלעדי איראן לא ייכון שלום במזרח התיכון. לדבריו הנשק ששלחה ארה"ב לאיראן „היה ממלא מטוס אחד בלבד".

העיתונות האמריקנית ראתה בהתקרבות זו לאיראן תפנית בדהימה ביחסה של ארה"ב כלפי מדינה זו שצויינה שלא היתה כמוה מאז יוזמת הפיוס כלפי סין העממית של ממשל ניקסון בשנת 1969. גם אז נוצרו תנאים לכך. סין ניתקה את עצמה מברית המועצות. היה צריך לעודד את הצעד הזה. גם בשאלת

האיש מאחורי העיסקה

איראן קיימת היום סכנה שברית המועצות תשתלט על איראן. התמיכה של ארה"ב באיראן בזמן שלטון השאה נבעה מן הרצון לסייע לאיראן לעמוד מול לחציה של שכנתה הגדולה מוסקבה, המאיימת על עצמאותה.

קלושים סיכויי ההפיכה

מומחים לענייני איראן סבורים, כי קלושים הסיכויים להפיכה נגד המשטר החומייניסטי. גם אם יש למשטר מתנגדים מבית ומחוץ. המשטר הנוכחי דאג במשך שנות שלטונו לעבור עד כמה שאפשר את כל מתנגדיו מבית. חומייני, בן 84, שלקה כבר בשני התקפי לב, מאמין, כי גם לאחר מותו ימשיכו יורשיו לממש את עקרונותיו להקמת אימפריה מוסלמית גדולה. אך מאחורי הקלעים מתחוללת מלחמת ירושה. חומייני מכנס מדי פעם את ראשי המחנות ומשמיע באוזניהם דברי מוסר על הצורך באיחוד השורות כנגד אויביה של המהפכה האיסלמית.

במלחמת הירושה, שהחלה כבר עכשיו, משתתפים שני יריבים. יו"ר הפרלמנט, ראפסנג'אני, שזכה בתפקיד הגדול להיות נושא הדרשה השבועית בימי יום שישי, המשודרת באמצעות מגבירי קול בכל רחובות הערים, ומגיעה לכל בית בשידורי רדיו ובטלוויזיה. מולו עומד חוסיין מונטאזרי, בן 64, איש דת המכהן כראש המיבצע ליצוא ההפיכה האיסלמית לעולם הערבי ולמדינות האיסלאם. חומייני קבע, כי מונטאזרי הוא האיש המתאים ביותר להיות יורשו.

ראפסנג'אני, צעיר יחסית, בוחר להמשיך המלחמה עם עיראק. הוא כאילו להרחיב את המלחמה גם נגד כוויית, סעודיה וארצות המפרץ האחרות. הוא רואה עצמו כאיש העולם הגדול ואינו פוסל קשירת קשר גם עם ברית המועצות, סין העממית ומדינות קומוניסטיות. הוא האיש הממונה על עיסקות הנשק של איראן, מכל מקור אפשרי, בהתאם לסיסמה שטבע חומייני: „לרכוש נשק אפילו מהשטן". פתיחותו של ראפסנג'אני זוכה לתמיכה של שרים אחרים בממשלה, כולל ראש הממשלה חוסיין מוסאווי, וכן מצד קצינים בצבא. חומייני מאמין שראפסנג'אני מסוגל לעמוד בראש המשטר,

אבל לדעתו הוא עדיין צעיר מדי לתפקיד זה שהיא לא רק תפקיד מדיני אלא גם דתי. לכן הוא תומך במונטאזרי שהוא איש דת ותיק. אנשי לשכתו של מונטאזרי, כולם קרובי משפחתו. מחזיקים במיליציה של 15 אלף לוחמים, בחלקם גולים מעיראק.

מלחמת הירושה

מלחמת הירושה התחילה לאחר ששר המודיעין האיראני, ראי שהרי, מתומכי ראפסנג'אני, שכנע את חומייני כי ראשי לשכתו של מונטאזרי רוקמים מזימות נגד המהפכה. הוא הוסיף, כי עיראק וארצות המפרץ הערביות מאמינות שמונטאזרי הוא האיש שיפסיק את המלחמה. חומייני שיין בחומר שהוגש לפניו, ובו במקום הורה שלא לפרסם יותר הצהרות בשם האיסלם מפי מונטאזרי. כמו־כן הורה לעצור את ראשי לשכתו של מונטאזרי ולפתוח בחקירה. מונטאזרי וראשי לשכתו הם המתנגדים החריפים ביותר לקיום מגעים עם המערב, עם ארה"ב ועם ישראל. משלוחי הנשק של ארה"ב לאיראן הפכו למרכיב עיקרי במחלוקת על הירושה בין שני האישים.

מעריכים, כי היוזמה של ארה"ב לקיים מגעים עם איראן באה על רקע מלחמת הירושה. ארה"ב מעוניינת כי היורש יהיה אדם פתוח יותר לקיים מגעים עם מדינות המערב. ראפסנג'אני נראה המועמד המתאים לכך. מונטאזרי נפגש עם חומייני והגיש את התפטרותו מכהונת היורש וביקש להסתגר בביתו עד יום מותו. חומייני לא השיב לו, ושאלת היורש נשארה פתוחה.

מלבד שני הגורמים העיקריים במלחמת הירושה, נמצאים גורמים נוספים. המתחרים על הירושה, ביניהם הזרם של הנשיא הנוכחי, עלי חמינאי, וקבוצה של אחמד חומייני, בנו של השליט עצמו. יתכן שחומייני יקים מועצת יורשים כדי לסיים את המחלוקת על הירושה.

חלקה של ישראל

במערכה הציבורית והמדינית שהתחוללה בארה"ב מסביב לנאום רייגן השתרבב גם שמה של ישראל. העיתונות מפרסמת ידיעות שישראל שולחת באישור ארה"ב נשק לאיראן, הכוללים רכיבים מתוצרת ארה"ב. בישראל חזרו והצהירו שרי ממשלה וראש הממשלה, שישראל אינה מוכרת נשק לאיראן. לעיתונים הצהיר בארה"ב השר משה ארנס, כי ידוע לו שבשנת 1982 שלחה ישראל משלוחי נשק לאיראן. גם השר אריאל שרון התבטא לפני זמן מה, כי ארה"ב שולחת נשק לאיראן, אך דבריו הוכחשו בזמנו על ידי גורמי ממשל בארה"ב. עתה מתברר כי היה להם ביסוס. נראה, כי אישים ישראליים נתבקשו לסייע לממשל רייגן במאבקו עם דעת הקהל בארצו. אישים אלה, ביניהם פרס ורבין, התבטאו על הצורך להיענות לבקשת ידידים במקרים מסויימים, רמז לכך שאכן נשלחו משלוחי נשק לאיראן, ביוזמתה של ארה"ב. אבל רשמית נותרה ההצהרה, שאין ישראל שולחת נשק לאיראן.

האינטרס הישראלי בזירה זו הוא, שמלחמת איראן־עיראק תימשך. שכן כוחות אלה העסוקים במלחמה אינם מתפנים נגד ישראל. מלחמה זו גם מפלגת את העולם הערבי. היא מוכיחה גם שלא ישראל היא העומדת במרכז המתיחות באיזור, אלא גורמים פנים־איסלמיים השרויים במתיחות מתמדת. מלחמה זו מעסיקה את העולם הערבי זה שבע שנים. עיראק היא שפתחה במלחמה. אך כיום נראה שידה של איראן על העליונה.

בימי השאה הפרסי היו לישראל אינטרסים חשובים ביותר באיראן. עסקי המסחר בין שתי המדינות היו מפותחים. בטהרן נפתחה גם נציגות ישראלית, שנסגרה, כמובן, מיד לאחר ההפיכה. ההפיכה האיסלמית חיסלה פרק הטוב של ישראל בחלק זה של האיזור. יש להניח שלישראל יש ענין לשמור על קשר זה, בדרך כלשהי, גם היום.

...ורדיפת היהודים

השבוע פורסמו ידיעות בדבר רדיפה מחודשת של יהודים באיראן. סך הכל נותרו שם כארבעים אלף יהודים. בתחילת ההפיכה הוצאו באיראן להורג כ־17 יהודים, במסגרת גל ההוצאה להורג הכללי במדינה. אך בהמשך התפוגגה המתיחות ורווח גם ליהודים. בתי הספר היהודיים נצטוו להעביר אף את שיעורי הדת, בהנהגת כל בתי הספר. מהוראה [illegible] הוקצבה כמות של קמח לאפיית מצה לפסח לקהילה היהודית. אלא שבאיראן קיימות בנוסף לצבא האיראני הסדיר גם עוצבות דתיות חמושות ועצמאיות, כמו „משמרות המהפכה". או „לוחמי הבצעות האיסלמים", ולא תמיד יש תיאום ביניהם לבין ראשי המשטר.

לפי הידיעות, בתי הספר היהודיים הוסבו לבתי ספר איסלמיים. יהודים שחזרו מן התפילה בשבת נלקחו למאסר. באין מורים להינך, משגנים ללמד את פרקי הקוראן. יהודי אחד אף הולקה על ידי המשמרות בצורה אכזרית. זרם קטן של מהגרים יהודים מגיע לוינה, והוא לא נפסק מאז פרוץ ההפיכה האיסלמית.

אנשי ההפיכה האיסלמית התאכזרו גם כלפי העדה הבהאית באיראן, שהיא עדה גדולה ועשירה הרבה יותר מן העדה היהודית. היום החיים של העדה הזו הוחלו כמעט. מרכזה של העדה הוא באיראן, ושם חיים רוב מאמיניה. קשה מאוד למשטר איסלמי קנאי להיות סובלני כלפי דתות אחרות. בבחינתם, זה תהיו דבתרי.

תוכוח בזירה הבינלאומית על משלוחי נשק לאיראן הגיעו גורמים מדיניים בישראל להציע לממשלה להבהיר עמדתה. בוועדת החוץ והביטחון נשמעו דרישות לדעת מה קרה בנושא זה. אך ראש הממשלה, יצחק שמיר, טוען, שיש דברים שהשתיקה יפה להם. לאחר שכנוע של יו"ר הוועדה ח"כ אבא אבן הסכים ראש הממשלה, שוועדת משנה של ועדת החוץ והביטחון תורשה לשמוע פרטים על הנושא.

שיתוף במדיניות כלכלית

מאת יצחק דויטש

שר הכלכלה גד יעקובי קרא השבוע לראש הממשלה יצחק שמיר לכנס את „פורום הארבעה" לדיון בבעיות המשק. מדובר בפורום מצומצם שבו משתתפים ראש הממשלה יצחק שמיר, שר האוצר משה נסים, מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס ושר הכלכלה גד יעקובי. היה זה איתות ברור לבחון במשותף את הבעיות הכלכליות שעל הפרק. ואכן, ראש הממשלה יטיב לעשות אם יקליט את האיתות וקיים את הדיונים הללו. מי שיכול לצאת נשכר מכך הם המשק — וגם ראש הממשלה בעצמו.

הנסיבות העניניות מחייבות זאת. למרות צביעת הלהיים וסביעות הרצון העצמית הנושבת באוצר ובבנק ישראל, הנתונים הכלכליים אינם מהווים לסיפוק. הגרעון במאזן המסחרי נמצא בעלייה. הן בהשפעת גידול היבוא והן בהשפעת הקפאון ביצוא (ליצוא יש להתייחס במונחים ריאליים ולהפחית את השינוי שהיה בשער הדולר בעולם). מדד המחירים לצרכן מגלה סימנים של התפרצות וכל ההסברים אינם יכולים לשנות עובדה זו. כדי להשפיע על המגמות בשני הכיוונים הללו צריך לעשות משהו ממשי. לא די במלים. מוסכם שצריך לפעול באמצעות קיצוץ התקציב. אבל את התקציב צריך לקצץ בכל המשרדים כולל בביטחון, בחינוך ובבריאות. קיצוץ שכזה בהכרח מכאב. גם כאשר שמעון פרס היה ראש הממשלה לא עשו הבריון השרים, המחזיקים באותם משרדים, לבצע את הקיצוצים הללו. קל מאד לעורר התנגדות לקיצוצים במשרדים הללו ואף לדרוש להם תוספת תקציב. הרי מדובר בהבטחת בטחוננו, בחינוך דור העתיד ובבריאות הציבור. אזנו של מי יכולה להיות אטומה לצרכים אלה? קל גם להסתייג מקיצוצים בשירותי רווחה אחרים. אם כך יקרה אזי ההשפעה על מאזן התשלומים ועל האינפלציה תהיה חמורה. כדי להשיג השגים בשני התחומים אלה חייבים להוסיף ולקיים שכר מרוסן. צריך לבלום גם את העליות בשכר שכבר היו בכמה ענפים, בתוך חריגה מההסכמים. אפשר להכין זאת בסיוע ההסתדרות, קשה יהיה להגיע לכך בהתנגדותה.

סגירת מפעלים

ההתנגדות שקמה למינוי כונס נכסים למפעל מגפי בית שמש היא מובנת מאד. מינוי כונס הנכסים נקלט כבשר ברור לסגירת המפעל. מועסקים בו כיום קרוב ל־700 איש. מחציתם תושבי בית־שמש. זוהי פגיעה קשה בעובדים ובעיירה עצמה. אלה שהכריזו על התנגדותם לסגירת המפעל הסבירו את עמדתם בשני אופנים: א) השיקול הכלכלי איננו בלעדי ויש לקחת בחשבון את השיקולים האחרים — החברתיים בעיקר; ב) מי זה אומר כי השיקול הכלכלי מחייב סגירת המפעל? אפשר עדיין להבריא על־ידי הזרמת הזמנות ופעולות אחרות. שני הנימוקים הללו אינם המבוססים ביותר. מי שאומר כי השיקול הכלכלי איננו צריך לקבוע בלעדית, צריך גם להוסיף ולומר מהיכן יקחו כספים כדי לתמוך במפעל שצבר כבר הפסדים של מאה מליון דולר, לאחר פעולות סיוע כרוכות בעבר. ההסתדרות אומרת כי יש סיכוי כלכלי למפעל, קולה לא נשמע כלל כאשר חברת „כור" ההסתדרותית משכה את ידה מרכישת המפעל, למרות שבמהלך המשא־ומתן הוצעו לה תנאים מכופרה דשופרה, כמעט תנאי מתנה. לכן זוהי בתוקה הקל בשתי קצוות.

מפעל מגפי בית־שמש איננו יחיד מסוגו. בעיות דומות עלולות להתעורר גם במפעלים אחרים. אם בתקופת כהונתו של שמעון פרס כראש ממשלה צריך היה לסגור את „אתא" ולהכשיר את הקרקע לתהליך שכזה במגפי בית־שמש, אין כל ערובה לכך שראש הממשלה יצחק שמיר לא יאלץ בסופו של דבר לקבל הכרעות קשות שאלה לגבי מפעל זה ואולי אחר.

החלטה קשה שכזו צריך שתתקבל על דעת כל מרכיבי הממשלה, במקום על דעת ראש הממשלה ושר האוצר, כאשר מנגד שרים אחרים.

ואולי, יש סיכוי שבהתייעצויות משותפות אפשר למצוא דרכים להימנע מהלכים כה כואבים. מכל מקום השיתוף בעניין זה יכול רק לסייע לעניין עצמו.

שני תנאים

התנאים הכלכליים הבסיסיים אינם הנוחים ביותר בשנתיים הקרובות לעומת השנתיים שלפני כן. בשנתיים הקודמות נהנינו מירידת מחירי הדלק בעולם ומה שקרה לדולר. נהנינו גם מהסיוע המיוחד של ארה"ב. בהיעדר אלה, המצב קשה יותר. המאמצים צריכים להיעשות במשק עצמו. כבר הידבשו הצרכים לפעול באמצעות קיצוץ תקציב, [illegible], אבל, אם הנסיבות השונות יגרמו לכך שקצב האינפלציה יעלה אזי יצחק שמיר כראש הממשלה ומשה נסים כשר האוצר יהיו בבעייה.

אין צורך בהוכחות רבות כדי להאיר את התרחיש. העובדה היא שלפני ששמעון פרס היה לראש ממשלה נרשמה אינפלציה שנתית של כ־400 אחוז בשנה הקודמת ירדה האינפלציה לקצב של כ־25 אחוז (עדיין תלוי בארש שנה שכבר) שכן בשנת 1985 היתה אינפלציה של 185 אחוז). אם האינפלציה תשוב לרמה של 50—60 אחוז לשנה, מובן מאליו כי המערך יזקוף את האחריות להרעה זו על חשבון הליכוד ויצחק שמיר. גם במאזן התשלומים התמונה דומה.

אפשר רק להרוויח

משיתוף הפעולה יכול איפוא ראש הממשלה יצחק שמיר רק להרוויח. אם התוצאות תהיינה טובות, אזי כראש הצוות ההישגים יזקפו בהכרח לזכותו. אם בסיבות אוביקטיביות תחול ההתפתחות פחות טובה, אזי השיתוף יקל עליו את המצב.

קיום ההתייעצויות בפורום הארבעה כאמור, או התייעצות מצומצמת של ראש הממשלה וממלא־מקומו, או של שר האוצר משה נסים עם מ"מ ראש הממשלה או עם שר הכלכלה יכול ליצור את אווירת ההסכמה הלאומית. היא יכולה לתת את ההרגשה לציבור כי מה שהושג הוא האפשרי.

איך ינהג פרס?

יש חשיבות מיוחדת לשאלה כיצד ינהג בעניין זה ראש הממשלה לשעבר.

המעקב אחר מהלכיו של מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס יראה כי הוא איננו שש עתה אחרי מעורבות יתרה בנושאי כלכלה. מאז הרוטציה הוא עוסק יותר בביקורים בחו"ל בנושאים מדיניים ואף הגיע לו הצל חדש: התן פיתוח הנגב. לא ברור אם זוהי הפינה זמנית. השתחררות מהמאמץ העייפות בתחום הכלכלי או שמא איתות מסויים. אין להוציא מכלל חשבון כי בחוגים הפוליטיים הוא מעדיף שלא להיות מעורב בתחום הכלכלי בזמן הקרוב במידה שיש בה משום נשיאה באחריות. מיוחן שזמן ניכר הוא שהה בחו"ל יש מקום לבחון את מהלכיו בתחום הכלכלי בזמן הקרוב. בכל מקום, יוזמה מצד ראש

(סוף בעמוד 11)

יש

הדרמה ב„מעלה חלדיה"

מאת נ. גולן

ההצגה החמה ביותר בישראל השבוע התרחשה במעלה או אם תרצו במורד, של סימטה צרה „שתי אצבעות" מן הכותל: נר בודד אחד חותך אותה לשניים.

ליד הנר שולחן ושני אברכים בפאות ארוכות, זקנים שחורים ועיניים בוערות — מתפללים לידו.

המשמרת היומית של תלמידי ברסלב במקום הירצחו של אליהו עמדי הי"ד עשרות מטרים משם — החצר של „שובו בנים". מחרתיים, יום ראשון, יהפוך ה־שטח הזה לזירה של הפגנה גדולה.

[illegible]

דרמה בפעולה

[illegible]

[illegible]

(המשך בעמוד 8)

שיחות השבוע
*
מאת מוטי זפט

יעקב הדני — ראש האגף לחינוך דתי

המורה פוטרה בגלל צימצומים ולא משום שבעלה אינו דתי

בוועדת החינוך של הכנסת יצאו ה־שבוע בשצף קצף על האגף לחינוך דתי, על שמורה פוטרה בבית־כנסת בשל הסיבה שבעלה אינו חובש כיפה.

[illegible]

מיכה ינון — יו"ר הוועד המנהל של רשות השידור

האשמות שר התקשורת חסרות יסוד

הצעת החוק להפעלת ערוץ שני, הובאה בתחילת השבוע למליאת ה־כנסת. תהליך החקיקה יהיה, ודאי ארוך ומלווה בהקמתן של ועדות שר־נות לבחינות ההיבטים הרבים של הערוץ הנוסף.

[illegible]

פרופ' אסף רזין — אוניברסיטת ת"א

התקציב החדש שבהכנה ובעיות הביצוע שבדרך

בעוד כלכלני משרד האוצר יושבים בימים אלה על הכנת הצעת התקציב החדש לשנה הבאה, כבר מתלוננים ב־משרד הבטחון ובמשרד החינוך על מח־סור באמצעים. תעשיינים „בוכים" על העדר כדאיות לייצא, מפעלים קורסים — בקיצור, תמונה לא כ"כ ורודה.

[illegible]

הצדיק מלנינגראד בא לישראל

מאת שולה מוסטיק

איזק כוגן — קראו לו ברוסיה — מה־, מסורב העלייה במשך שתים עשרה שנה. יצחק כוגן, כאשר מכנים אותו „הצדיק מלנינגרד".

בשירה בתחילת השבוע מכבש המ־טוס בשדה התעופה לוד אל בין הזרו־עות הפתוחות של קהל נאספים רב שבא לקדם את פניו, הוא נבלע חיש מהר בין מאות חסידי חב"ד שסבבו או־תו בשירה ובריקודים, ולא ניתן היה ... בין העולה מרוסיה לבין קהל החסידים.

[illegible]

ר' יצחק כגן ובני משפחתו

ראש גשר לשליחות רוחנית

[illegible]

אפיית מצות בלנינגראד

שליחי מצווה אינם נזוקים...

[illegible]

כיצד מחזירים בתשובה?

[illegible]

...וחופה וקידושין כדת משה וישראל

هكذا عن الأصل

هكذا من الأصل

מלשין ומוסר באור ההלכה

מאת הרב שלמה גורן

בין בעלי העבירות החמורות ביותר בהלכה, נמנים המוסרים, כמו ששנינו בתוספתא במס' סנהדרין פי"ג ובמס' ראש השנה בבלי (י"ז א'), שם נאמר (לפי גירסת התוספתא שלפנינו): אבל המסורות והאפיקורסין והכופרין בתורה, ופורשים מדרכי ציבור, וכל מי שחטא והחטיא את הרבים כגון ירבעם בן נבט ואחאב וכו' גיהנם ננעלת בפניהם ונידונין בה לדורי דורות שנאמר (ישעיה ס"ו): "ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה. והיו לדראון לכל בשר." שאול כלה, והם אינם כלים, שנאמר תהלים מ"ט) וצורם לבלות שאול וכו'. ומחידושי הריטב"א במס' ר"ה י"ז א' משמע, שלא היתה בגירסת הגמ' שלפנינו המסורות והוא מביא את הגירסא הזו מן התוספתא, שם נאמר לפי גירסת הריטב"א: הוסיפו עליהם המסורות בהדי אחריני. ובכל הנוסחאות של הש"ס נמצאים המסורות. וכן הוא בגירסת הר"ף, כמבואר בספר דקדוקי סופרים למס' ר"ה.

עד הם ... [illegible] שכל כך החמירו עליהם ... [illegible]

... גם הרמב"ם ... [illegible]

העונש על המוסרים הוא אמצעי מנע

[illegible]

הרשב"א מגדיר את המוסר כנחש

וכבר דן בנושא זה רבנו הגדול, הרשב"א ז"ל בתשובותיו ... [illegible]

דינו של מוסר כדין רודף אחר חבירו להרגו

... גם השו"ע נקט שיטת הרמב"ם שדינו של מוסר כדין רודף ... [illegible]

בתלמוד הירושלמי אין חומרת העונש על מוסרים כמו בבבלי

יש לציין כי בתלמוד ירושלמי לא נזכרת כלל הלכה חמורה זו שכתבו הרמב"ם והש"ע, שמותר להרוג המוסר בכל מקום ואפילו בזמן הזה שאין דנין דיני נפשות. ... [illegible]

אבל גם לפי הירושלמי לא ניכל ... [illegible]

חילוקי דעות בין הרי"ף לרמב"ם בדבר תוקפם של העונשים על המוסרים

... [illegible]

אין הורגין אדם עפ"י הסנהדרין אלא אם כן התיר בעצמו את דמו

מבחינת ההלכה אין להרוג איש עפ"י דין ובסנהדרין, אלא א"כ התיר בעצמו את דמו. ... [illegible]

מכל האמור מתברר שאין בכח הסנהדרין להמית אדם ... [illegible]

יוצאים מן הכלל הם מסית ומדיח, עדים זוממים, מוסר ומלשין

יוצא מכלל זה הם עדים זוממים שאינם צריכים התראה ... [illegible]

כך הוא הדין ביחס למוסר ולמלשין ... [illegible]

למה התירה התורה דמם של המוסרים, בניגוד לכל עונשי התורה האחרים?

אולם על אף האמור קשה מאד להבין, איך התירה דמם של המלשינים והמוסרים ... [illegible]

חמשה סייגים בפני דיני נפשות בזמן הזה

חמשה סייגים קיימים בהלכה נגד דיני נפשות לאחר חורבן הבית: (א) בית הדין הגדול של ע"א ... [illegible]

(ג) סייג שלישי נמצא ... [illegible]

מכיה אם אין לך בית או אותה ... [illegible]

(ד) הסייג הרביעי הוא, שבדיני נפשות צריכים שיהיו סנהדרין של כ"ג ... [illegible]

(ה) הסייג החמישי הוא דרישת הכפילה בשמות ... [illegible]

והנה כל השמות המיינים בפני דיני נפשות לאחר חורבן הבית ... [illegible]

סיכומו של שבוע

מי רוצה בירושלים אחת?

שינאת יהודים לא נוצרה ... [illegible]

הדיון הסוער בכנסת, ... [illegible]

... הערבים, וכך לכנוע מעשי רצח. ... [illegible]

הגישה האחרת ... [illegible]

ממשלה חייבת לבצע: תוספת נקודות בשטח ברובע המוסלמי; איסור נשיאת סכינים ... הבטחת הבטחון בירושלים האחת.

כיותר להוסיף, שהכנסת כולה, פרט לאחד, התאחדה גם בגינוי החוק למתפרעים ובריוניים, שבמעשיהם עלולים להפריד בין תושבים יהודים וערבים בירושלים האחת.

יונה כהן

הפסדי "אל-על" ושמירת שבת

מי גורם לגירעונות באל-על? התשובה לשאלה זו טובנה מראש: שמירת שבת.

כל פעם שמתברים על גרעונות הפוקדים את חברת התעופה הלאומית, מיד קמים מסתערים על שבתם של ישראל כדי להוכיח כאילו בה האשם.

כך אירע גם הפעם. התחילה בא סיפור על דחיית טיסה מניו-יורק לתל-אביב שהיתה אמורה לנחות אחרי כניסת השבת, ועל הפסד שנגרם כתוצאה מזה ... ב-60 אלף דולר ... 85 מיליון דולר ...

... [illegible]

ראוי לציין, שכעבור יום מפרסום הידיעה הקולנית על הפסד של 85 מיליון דולר, בא תיקון שלא מדובר אלא ב-25 מיליון דולר, היינו, בין-לילה קטן ההפסד ב-60 מיליון דולר.

גם מספר זה מופרך מיסודו. ... [illegible]

יותר על כן, בחישובי הרווח והפסד התעלמו ... [illegible]

... ובכן לא רק בגלל שמירת שבת מתבטלות טיסות, אלא גם מסיבות אחרות לחלוטין.

עם פרסום הפרטים על ההפסדים הנגרמים כתוצאה משמירת שבת ... [illegible]

לכן אם נעשה את הסך הכל נמצא ש"אל-על" לא הפסידה כי הפסקת הטיסות בשבת, במקרים מסוימים אף יצאה נשכרת.

מ. א.

אותות מדאיגים במדד אוקטובר

בעיקר כאשר כבר ברור כמעט שגם בנובמבר צפוי מדד גבוה יחסית. גם הפעם היו הסבבים ... מתוך עליות המדד ב-2.4 אחוזים תרמו ירקות ופירות 0.7 אחוז ודיור אף הוא 0.7 אחוז. ... [illegible]

... ביולי היה מדד אפס. אך כאן: אוגוסט 1.1 אחוז, ספטמבר 1.9 אחוז ואוקטובר 2.4 אחוזים. ... [illegible]

באוצר ובבנק ישראל ... [illegible]

... [illegible]

עליית המדד לא תשפיע ככל הנראה על שיעורי הריבית ... [illegible]

עליית מדד אוקטובר מראה כי היציבות היחסית במשק היא שבירה מאד. ... [illegible] ... מדד הכרח בסימן מדד אוקטובר ולקחיו.

י. ד.

אין משבר אמון בין ישראל לבריטניה

... ראש הממשלה יצחק שמיר, הבריח בראשית השבוע שאין משבר אמון בין ישראל לבריטניה ... [illegible]

העיתונות הבריטית ... [illegible]

לפי התחקיר של כתבי העיתון "סאנדי טיימס" ... [illegible]

... [illegible]

ההגישה הבריטית ... [illegible]

י. א.

עט לשחוק

... בעקבות הרצח בירושלים מציע חבר הכנסת רפאל איתן להטיל עונש מוות על תנאי למחבלים. אם הצעתו תתקבל היא תהווה עונש מרתיע וכל מחבל פוטנציאלי ידע כי כפשע (ש' ימנית) בינו לבין המוות.

• * •

... שמיר לראשי גוש אמונים: עיברו את הקו הירוק. אל תעברו את הקו האדום.

• * •

... ראש המכון למחקרים אסטרטגיים אלוף (מיל') אהרן יריב אמר כי מבחינתה של ישראל רצוי שמלחמת איראן—עיראק תימשך.

אם נכונה הידיעה שרופא מ"הדסה" מטפל כעת בחומייני הנוסס, כי אז משום "דרכי שלום" יש להטיס בדחיפות רופא ישראלי אחר ולהצמידו לסדאם חוסיין שמא יצטנן חלילה.

• * •

מזמן שנודע כי הנשיא רייגן הורה לספק נשק לאיראן, שומר תא"ל (מיל') אברהם בכעם הנאשם בהברחת נשק לאיראן על שתיקה ומסרב לענות לשאלות חוקריו. לטענתו, מדובר בנושא רגיש שעליו להישאר חסוי...

• * •

... צניעות הפרט או צינעת הפירוט: שלושת ראשי הבנקים הגדולים מסרבים למלא אחר דרישתה של ועדת הכספים לפרט משכורתם של עובדיהם הבכירים. סירובם מנומק בקיומו של חוק צינעת הפרט ובאי רצונם לערוך משפט ציבורי לעובדיהם בשל גובה משכורתם. לטענתם, דין פירוטה כדין (בעלי) המאה...

אילן בומבך

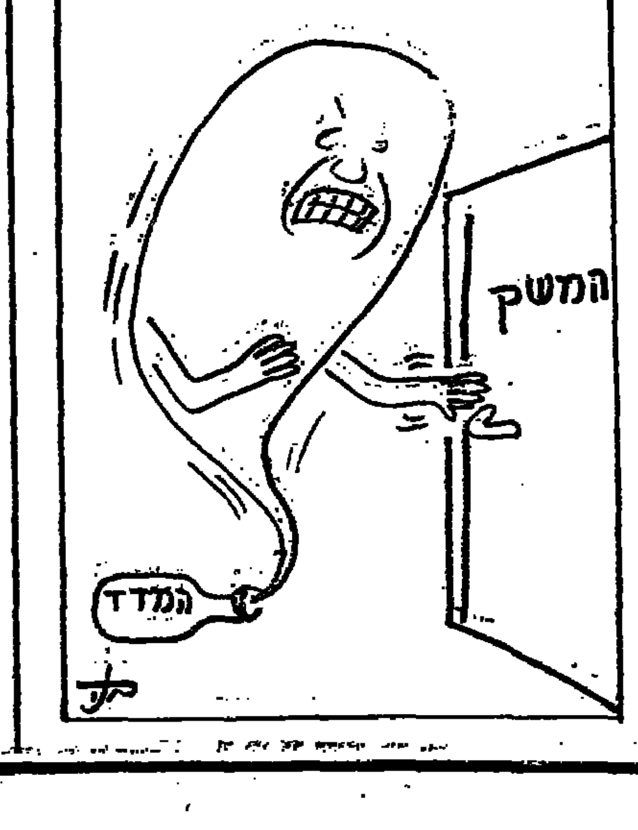

עיטורי סופרים וספרים

הרשימה השלמה הראשונה של תשובות רב האי גאון

מאת נעמי גוטקינד

חיים קדים לא היו לך אילו ביקשה לכתוב את הביוגרפיה של רב האי גאון. המידע ההיסטורי הצר ביותר שנותר על האיש היה מספיק בקושי לאכלס פרק קצר אחד. אבל אילו הביוגרפיה שלך היו בתחום ה־פילוסופיה־האינטלקטואלי, הרי את רב האי גאון [illegible] רב האי גאון הלכה, הפוסק, מנהיג הקהילות בהלכה, [illegible] — היית נפגש איתו [illegible] ,,עדי ספרי", [illegible] הספר העברי [illegible] ד"ר שלמה זלמן הבלין [illegible] ,,בר־אילן", [illegible] ד"ר צבי גרונר [illegible] רשימת תשובות רב האי גאון, והיא הרשימה השלמה ביותר, [illegible] של כל מה שכתב רב האי גאון [illegible].

[illegible] ד"ר צבי גרונר [illegible] הביבליוגרפיה העברית [illegible] רב האי גאון [illegible] עשרות שנים [illegible] ,,רב האי גאון — [illegible]" [illegible] רב שרירא [illegible] הישיבות [illegible].

[illegible], נספח מספר שלוש, המנקא התשובות [illegible] לרב האי גאון [illegible] ד"ר גרונר [illegible] ,,[illegible] — אבל רחוק הוא [illegible]" [illegible] ד"ר גרונר [illegible] לרב האי גאון [illegible] אבל הניחה לדבר — אין לו.

הסיבות להתהוות הטעויות

[illegible] ר' היילאי ולר' האי [illegible] ,,הבית־יוסף" בטור ,,אור־רח חיים" כותב ,,רב האי כתב משם של [illegible]". יהנה במקום אחר, ב,,ארחות חיים" (ציצית: כ"ו) הוא מביא את אותן המלים על שמו של רב הילאי [illegible] אבל בכתב יד שנמצא בספריה הבריטית ובכתב יד אחר שנמצא בספריה הלאומית בפריס ובספרים אחרים נאמר בפירוש: ר' אחאי!

[illegible] ,,מנהגי ר' חיים פלטיאל" מחקרי [illegible]: ,,[illegible] אב חל ראש השנה [illegible]".

[illegible] שהאותיות ה"ג מכוונות להאי גאון אבל ד"ר גרונר מעיר בצדק שכאחד מגאוני בבל לא ייתכן ליחס לרב האי גאון את ה־דיעה שסליחות מתחילים לומר ממוצאי יום שבת, כפי שנהוג באשכנז, שהרי כל גאוני בבל, וכך הנהיגו אצל היהודים הספרדים עד היום, קבעו ש־אומרים סליחות בעשרת ימי תשובה, מחבר שראשי התיבות ה"ג מתייחסות לחכם אשכנזי. בספרד, כידוע, נהגו לומר סליחות מראש חודש אלול.

יש גם שיבושים בתחיקים, ביניהם כאלה שאי אפ־שר להסבירם כלל. שכן בכתבי היד שנותרו עד ימינו כתוב בפירוש, למשל, שתשובה זו ווו היא כשל ר' [illegible] ואילו בספר [illegible] תשובה מייחסים אותה לרבינו האי ז"ל". טעות שכיחה אחרת היא לראות במהדורת שבפעל תשובה ראשונה הוכחה לכך שכל התשובות הבאות אחריה גם הן שייכות למי שכתב את התשובה הראשונה. [illegible] ד"ר גרונר, [illegible] הגאו־נים. [illegible] תשובות ממקורות ומהדורות [illegible].

כך ב,,[illegible]" שתחילתו אכן תשובות של ר' האי גאון אבל המשכו ליקוט של שו"תים ממקו־רות [illegible] בנימין כנ־[illegible] לרב האי גאון [illegible] ,,בשבלי הלקט" הקצר מובא שרב האי גאון [illegible] ובספרי הראשונים, המצוטטים ,,באוצר הגאו־נים" [illegible] רב האי גאון [illegible] הראשונים [illegible] ביותר אבוון.

סעיפים רבים בפרק הטעויות

יש עוד סעיפים רבים בפרק הטעויות. כמו תשו־בות שקשה להחליט האם הן של ר' שרירא גאון או של רב האי, או דברים שנראים כמזויפים או כייר המכוונים לרב האי בכוונה תחילה, כדי להעניק להם יתר סמכותיות, וכתם שיוכים ללא שום הסבר או [illegible], כשאנשים תלו את דבריהם ברב האי גאון וקשה להבין מדוע — אבל כל אלה שייכים לתחום הביקורתיה.

[illegible] השיבושים, הטעויות והייחוסים ה־מזויפים — השאיל רב האי גאון, [illegible] של תשובות ,,בסוחות" ואמיתיות שד"ר גרונר [illegible] ואת התשו־בות הללו הוא [illegible] ביותר. [illegible] מרובבת מכמה פרקים עיקריים.

הפרק הראשון — תשובות שהן בעיקרן פסקי הלכה יהן בסדרות על פי סדר ,,השולחן ערוך" [illegible] ,,אורח־חיים", רשימת התשובות ל,,אבן העזר" וכו' [illegible]. הפרק השני — תשובות שהן בעיקרן פירושי סוגיות, מימרות או מלים מתלמוד בבלי שנסדרו לפי סדר המסכתות. יש גם כמה תשובות המתייחסות לפירושי פסוקים בתורה ודיון בקונטרסים וב־ספרים המיוחסים לרב האי גאון, [illegible] [illegible] אלינו. ספרי ההלכה שחיבר הם: כתאב אלשפעה (ספר בדיני [illegible]), אדב אלקצ'אה ,,מוסר הדיינים", ,,הל־כות שחיטה", ,,ענינים באיסור והיתר", ,,הלכות [illegible]" ו,,חבורי בעניני [illegible]". רב האי גאון חיבר גם מילון תלמודי מקראי, בשישה המכונה [illegible] ששמו ,,אל חאוי" שחלקים ממנו [illegible] הראשונים (למשל בספר ה,,שרי־[illegible]" [illegible] היבל פירושים למסכתות שונות [illegible], יש לו גם פירוד [illegible] לעירובין, פי־רושים [illegible] בהם היא [illegible] לאחוז את כולם.

עבודה שקדנית של עשרות שנים

אגב, העבודה השקדנית שנדרשה כדי להכין את הרשימה השלמה של תשובות רב האי גאון בו־דבת כאן בכל עמר ועבור, ולא פלא שנדרשו עש־רות שנים כדי לצבור אותה.

איזו דמות מצטיירת במיכלול התשובות הללו, שאלתי את ד"ר גרונר. רב האי גאון ראה את עצמו כממשיכם הישיר של האמוראים, ענה ,,לא היסוס. הוא כותב בסמכותיות של מי שבפעל הטוגה שבכפים".

תמיכל לנו כ,,תלמוד הבבלי" העבר אליו [illegible] כדי להמשיכו ולפתחו.

האם אפשר ללמוד בספר מאופי השאלות שהופנו אליו?

ד"ר גרונר: לגאונים הופנו יותר הרבה שאלות מיחידים, [illegible] לאורח החיים, ואילו אל רב האי גאון פנו בבעיות של פרשנות [illegible] המיפשות [illegible].

האם מותר להסיק מכך שמעמדו של האי גאון הגד לבו הפוסקים המקובלים בקהילות ישראל [illegible] [illegible] חכם [illegible]?

ד"ר גרונר נזהר מלהסיק מסקנה כזו. עד כמה שידוע לנו גם בסוף תקופת הגאונים, כלומר בימיו של האי גאון לא היו רבנים מוסמכים רבים. [illegible] [illegible] הגאונים.

מה שמותר לומר בכל זאת, ביחס להאי גאון זה שהראשונים הכליבו את דרך הלימוד המסתית של החיבר לעבור בחיבוריהם. [illegible] [illegible] ,,[illegible]" [illegible], גאון [illegible] הוא [illegible] רב האי [illegible]. [illegible] ,,רבינו האי" [illegible] ,,ר' אליהו" [illegible] [illegible] שלפניו צבר נירגה.

הדייק מהיחס אליו בהלים: ,,הרגא לגאון", ה־ריין בנוסח: ,,רבנו הגאון ז"ל", הלכבין בבספ־רים כמו: ,,רבינו הגאון הוא רבנו האי ז"ל" או — ,,הגאון אביהם של ישראל" וכן ,,רבנו הגאון בספר הבירור" מה שמיכיח טוב על התוספה של קרבה אף כי כהוא אחרון הגאונים ומקורב אל ראשוני ה,,ראשונים".

כהאי לישנא

מלים מצחיקות

מאת אבנר ארליך

בעצם, צריך הייתי לומר: מלים מרגיזות. כאלה הן המלים: לוברית, סולן וכו' וכו', המצוחף לכל אלה? לוקחים מלה לועזית, מבאירים אותה כמעט כמו שהיא ומוסיפים לה סיומת עברית — וזה הדבר המצחיק: לפניכו יצור כלאים שגופו לועזי ורגליו עבריות. הלזה יצור עברי יקרא?! מה מצחיק מן הד־מלה סולן? וכי מה רע בסוליסט? במה סולן עברי יותר מסולויסט?, אולי נבוא ונאמר: כנפן במקום סנפיסט, הוסצון במקום המוזיקוסט וכו' וכו', הן רק לצחוק נעשה את עצמנו.

אף אלה תצטרף ל,,פיה, שהרגיע בבר"ת מעיד עליה כי לא לנו היא, אלא לרצונה היא. כלום כל המוחות הטובות במדינה לא יוכלו למצוא מלה עברית במקום סוליסט ולוברטי? אתמהה.

זהותו של ,,עכשיו" וקולו של אהרן שבתי

מאת אברהם בלאט

,,עכשיו" זה לא קובץ ספרותי, אלא כתב עת. הופיע מאז שנת 1959, והיא ,,חצר" [illegible] ,,אוונגרדיים" שבצבה ה[illegible] [illegible] — אהרן שבתאי, יונה וולך [illegible], ולאחרונה — בחירת הפרקים בידי ה־[illegible] של המערכת ד"ר גבריאל מוקד.

,,עכשיו" [illegible] או חצי שבתון, אלא [illegible], בבצין אולי את התכונות שהלו בספרות העברית בתוך זווית מאוד קונקרטית ומאוד ספציפית, אגב הבלטת זהות ראייה ויצירה באור [illegible], [illegible] באהדה. [illegible] — נהוא, כי הרי זה בנאון של קבוצה [illegible] של ה,,אני באצייך" שלה [illegible], אך עם זאת, הרי הכבירות כלפי [illegible]. אינב צריכים להסכר [illegible], ד"ר גבריאל מוקד — איש ה,,[illegible]" העיון האסתטי ו,,הציבים ה־[illegible]" עומד עדיין על משמרתו [illegible] של ,,עכשיו" [illegible]. [illegible] אהרן שב־תאי [illegible] כרת ברית עם [illegible], [illegible] ,,עכשיו" הוא בהתקה [illegible]. [illegible] ,,צעירי הצפירים" [illegible] ,,[illegible] המדינה" [illegible], אך השאלה היא, האם אמנם [illegible] את השירה החד־שה [illegible] — את הבב הספרות המדינית?

[illegible] ביותר בחוברה ה־[illegible] ,,עכשיו" [illegible] של אהרן שבתאי. [illegible] ,,בגיז א"י" או ,,בגין [illegible]" [illegible] בין אהרן שבתאי [illegible] ,,עכשיו", לבין אהרן שבתאי [illegible] [illegible] (את ,,אברהם") הבעיה היא כיצד יהדס אותה.

אהרן שבתאי כותב שהשירה נדחקה לשוליים [illegible] כלא בבהה עצבה כרצף של תגודות [illegible] [illegible] ה[illegible] אלא הפנתה צורף לכיוון זה. גם נתן זך [illegible] ומן המשלש אל [illegible] עד שהשירה הפכה לעצם יבשה שנמצאת עד הום [illegible]. [illegible] אלא בבחינת [illegible]. אין [illegible] אלא במשחק של סון ואירת [illegible]. שבתאי הוא [illegible] יהוא [illegible].

*) ,,עכשיו" 50. העורכים: גבריאל מוקד — ברוך חפץ.

קורא באזנך: ,,צריך לכתוב סוף לדיקטטורה הזאת [illegible] הצבעה [illegible] הצבירה העברית את ה־[illegible] הקלאסי, היינו את ה[illegible]. [illegible] ה[illegible] [illegible] של [illegible] [illegible] לכל [illegible], [illegible] של אהרן שבתאי היא קריאת תיגר, [illegible] של הספרות העברית הוא קודם כל קריאה ,,אי אפשר ללמוד, לכתוב, [illegible] [illegible], מהבה הביקורת, כשה בצין, וזה [illegible] לספרות העברית — [illegible] ,,[illegible] הבוקסטים". כי העבודה [illegible] [illegible] של הלמידים [illegible]. זו איפוא [illegible] בספרות העברית כיום, [illegible] [illegible] להם [illegible] ,,בקסטים" ו,,[illegible]" [illegible] [illegible] בקסטים [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ללמוד להשיב את הצבין — זו הסיבבה" (עמ' 64).

סיבנה זו של אהרן שבתאי היא הדרה בבריית ספר שלנו, [illegible] [illegible] [illegible]. אצל אהרן שבתאי (עם כל [illegible] [illegible]) אהה [illegible] [illegible] [illegible], ועל [illegible]. [illegible] — כל ,,חזרה בתשובה" [illegible] ,,לצפיק [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], וכן הבית היהודי (ולא בית הקפה) היא התחנה — הן בעצם המכר האינטלקטואלי [illegible] [illegible] של אהרן שבתאי שקורא לצחוק ב,,צבעי". [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ,,[illegible]" [illegible].

סיפורו של אמן

נפתלי בזם הוא כיום אחד הציירים הישראליים הבולטים אשר הגוון האוטוביאוגרפי משמש בדים לאמנותו, אם כי סגנונו קשה ולבש צורות במשך הזמן, נשאר נאמן וחייב לעברו, לזהותו, ולחיים הכובבים אותו. השואה התקומה וגם המסורת הפכו אצלו למוטיבים המלפפים וכורכים את דמויותיו ויצי־רתו, שנכוהו בריאליזם הסוציאליסטי, באסכולה ה־מקסיקאית וב[illegible] הרבה של יאנקל אדלר. כמותו גם הוא משך את שירי הנופים המרגשים אל ה,,סכך לסוכה", ,,אוספי הסכך", ,,האיש והלולבי", ,,הד־פמוסים", ואת החוויה היהודית באמנות המאה הד־עשרים. עולמו של צייר עילם מפולש הוא, ופורץ לכל הצדדים שכן הוויתו חורגת מגבולות הזמן.

הזמן. זו איננה שפה אגיטית התנונה בשד כל מלים תרופי הגאים כדי להביע מושג כלשהו או [illegible]. בעין והתרה, האמן נושא על כנפי דמיונו את כל [illegible] החומר הגלם [illegible] [illegible] בנפשו, [illegible] הצעירים באמנות המדברים בשפה ברורה של האלמנט הקשור בתנועת הזמן. עולם התפצצות בעבור דרך ארוכה של [illegible] ובעמדה ציאה [illegible] בזם [illegible] בפוטנציאל שלו, אתותה, [illegible] את אמנותו הפיגורטיבית, [illegible] האקספרסיוניזם ה־אבסטרקטי. נפתלי בזם [illegible] למציאות ומתמש את הבסר. ב־1971 אמר: ,,אני חייב להעיד... על מה שאירע כאן, על תקופה בה התחוללו מאורעות הס־טוריים כבירים... להעביר לבני שהוא היום קצין בצה"ל מה אני עושה כאן היום... [illegible] המציאות המופלאה הוו בה אנו חיים... אני כבן הדור האחרון שהיה ,,שם" והגיע ל,,כאן". אני חייב לבשר על פני התהום... וכך אני חוזר שוב ושוב של מוטיב העליה לארץ. המעבר בין העולם היהודי גלותי שחלף ואיננו לבין העולם החדש שנברא כאן". קול יהודי זה של אמן מדבר — זהו ה,,אני" האמן של האמנות שאיננה טמונה רק בציורים ובד־מכנות האסתטיות, כי אם באוספק הציבורי של זהות האמן המתמקדת באיסיותו ובמתווייתו. נפתלי בזם נולד בשנת 1924 והיה צעיר הבנים במשפחה דתית, יהודית פולנית, שהתגוררה באסן שבגרמניה. ימי נעוריו עברו תחת סיום השלטון הנאצי אך ב־1939 הצליחו הוריו לשלוח את הנער בן הארבע עשרה לארץ ישראל במסגרת עליית הנוער, בעוד שהם נספו באיזור יותר באירוניה. וכשקע זה הטביע את חותמו על חייו, בהכירו את האמונה באמנות. האם יכולה האמנות לתת תכזה, לאדם שתר אחרי גאולה אישית? על כך שואלים הנבוכים, ובעולם הבודדים דואגים עוד גברי הספקות בלב אדם הד כורע תחת של הכלים השבורים. נפתלי בזם לשאר בשוקע בין תבליטי קיר הזכרון ב,,יד ושם" ובחופית כשכן הנשיא בירושלים, בצד יהודי התנ"ך שלה: חייליו הפנוים ההירואים במלחמת העצמאות ב־רוח הקומפוזיציה המונומנטלית של הצבעים העזים, ממתישים את מעורבותו, על יד קרבנות השואה שתיעד בבית קיבוץ לוחמי הגיטאות, הריאליזם ה־סוציאלי גריר אותו, אך הוא ביקש סגנון ישראלי ולא זנח את ,,תרנגול הכפרות" בערב יום הכיפורים ואת נרות השבת באוירת המסתורין. נפתלי בזם ביכר בשפתו התברתית ובמרכיביו הסמליים, והסמר על דיוקנו מאת זיוה [illegible], פותח לנו שער להבנת האירועים שהתרחשו בחייו, עת שיכל את בנו יצחק בשעת התפוצצות מטען חבלה ב־כיכר ציון בירושלים בשנת 1975 ו,,עקדת יצחק" הפרטית שלו בשתלבה ב,,עקדת יצחק" הקולקטיבית של עם ישראל כולו.

הוא פנה לקוי מתאר אישים יותר של קרבנו יחד עם הנתמכה של הנר הדולק של בנו שלמה הזה. האמן וסיפורו נוטים אז כלפי נופים זרים וישראלים והוא מצייר את עצמו כיהודי אירופי שבא לבנות אך הקרבן גורש ממנה. אחרי אפקטים סוריאליסטיים והליכה ,,מכאן" ל,,שם" ממשיך בזם לספר את סיפורו בכל הצורות וחוזר אל המציאות.

*) ,,נפתלי בזם", בהוצאת כפריית הפועלים תשמ"ו.

שפרה וינשטוק־אשכול

מוסיקה קולית

קוֹל הַזְּעָקָה וְקוֹל הַמִּלִּים הַנִּשְׁבָּרוֹת
כְּקוֹל קוֹרֵא בַּמִּדְבָּר
בְּקִרְעֵי הָאֲדָמָה
בְּנִיחוּחֵי מֵי הַמַּעְיָנוֹת
נְעִירוֹת הַגָּמָל בְּחוֹלוֹת קוֹל הַלָּשׁוֹן הַחַי, הָאָרָם
קוֹל הַמּוּסִיקָה, קוֹל זִמְרַת הַנְּשָׁמָה וְכָל הַנְּשָׁמָה
קוֹל שְׁאוֹן מַפָּלֵי מַיִם חַיִּים
קוֹל הַשָּׁעוֹן הַמְּרַחֵף, קוֹל הַשּׁוֹפָר
צְלִילֵי הַחַיִּים צִמְחֵי הַחַיִּים
אֲנָחָה רֹךְ אַחַר הָרַעַשׁ אַחַר הַבַּרְזֶל
מִלַּהַט הַבַּרְזֶל וְקֹר כִּפֹּרֶת, חוֹתֵךְ כַּכֶּתֶבֶת
הַכֹּל אֲצִים רָצִים, בַּיּוֹם בַּלַּיְלָה
יוֹצְאִים מִן הַמַּעְגָּל, חוֹזְרִים אֶל הַמַּעְגָּל, וְחוֹזֵר חֲלִילָה
הַכֹּל סָבִיב הַקּוֹל סָבִיב הַנְּקֻדָּה
לְעוֹלָם לֹא יִפָּסֵק הַנִּגּוּן הַזֶּה
אֵיךְ לַהֲפֹךְ שִׂמְחָה מִמּוּסִיקָה קוֹלִית
לְבַד מִשֶּׁמֶשׁ מִלְּחוֹם מַיִם?

פעילותו המדינית של הגרי"א הרצוג עד הקמת המדינה

מאת אברהם צבי גבעון

כעבודה לקראת התואר מ' א' פרסם שמעון או־רבך, מנהל מחוז חיפה והצפון של המשרד לענ־יני דתות, מחקר על פעילותו המדינית של הרב הראשי השני במדינת ישראל הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג זצ"ל. עבודת המחקר משתרעת על 130 עמודי פוליו, שהובאו לדפוס ויוכנו בצורת חוברת.

החיבור מחולק לשמונה פרקים, בהתחלת ה־חוברת מבוא בעברית ובסופה באנגלית. המחבר השקיע עבודת נמלים בדפוסים אחרי מקורות, ידועים ובלתי ידועים. הוא נעזר בארכיונים של ,,היכל שלמה", של לשכת הרבנות הראשית ביש־ראל; בארכיון הציוני; במכון ז'בוטינסקי; ספריית הרבנים; בעיתונות מן התקופה ההיא, ועוד. הוא גם ראיין אישים מהתקופה טרום המדינה, ובתוכם הרבנית שרה הרצוג בתקופת טרום המדינה, ובתוכם הרב יעקב גולדמן הלב' א' אביצור־דקובסקי, ו־אחרים. סיוע רב קיבל ממורו ורבו פרופ' עזריאל שוחט, שהדריכו בהכנת המחקר במהדורה הרא־שונה לק"את תואר שני.

בספר מנסה המחבר לברר מספר בעיות, כגון מה נעשה במסגרת תפקידיו כרב ראשי באיר ביר־זמתו האישית של הרב ומה נעשה ביוזמת אח־רים מה היו עמדותיו הפוליטיות של הרב הרצוג: במיוחד בקשר למדיניות ההבלגה, שהספי"ה בשעתו את הישוב בארץ; האם היתה לרב השפעה מכרעת על הועד הלאומי ואיך היו היחסים בינו לבין ה־נציב העליון מטעם המנדט הבריטי? מה היו הי־שגיו בתחום הצלת היהודים בתקופת השואה האיו־מה ולאחריה; בעיקר בעניין הצלת ילדים ונוער?

המחבר מחלק את פעילותו המדינית של הרב הרצוג לשלוש תקופות: תקופת אירלנד, לפני ש־הרב נבחר לרבנות הראשית בישראל; פעילותו מ־עת היבחרו כרב לראשי עד פרוץ מלחמת העולם ה־שנייה (1939); הפעילות בתקופת המלחמה ואחריה עד קום המדינה. כל שלוש התקופות שצוינו היבו טיפל בבעיות שהן ברומו של עולם, אך למרות הכל לא דחקו סערות הזמן את בעיות הפרט וכל מי שפנה אל הרב מצא אצלו אוזן קשבת והיענות מרובה. מלחמת העולם השנייה ועמה השואה האיו־מה, שפקדה את עם ישראל, השמיטו את הקרקע מתחת לגלויות בארצות רבות ובעיקר באירופה. גם היישוב בארץ ישראל עמד או במיכון של סכנה גדולה עם התקדמותם של חיילי רומל עד לגבול מצרים, ומוסדות יהודיים רבים עמדו יפני התמו־טטות.

בימים קשים ונוראיים אלה הפך בית הרב ל־תל־תקווה. הרב לא חסך עמל ונדודים יהצלת היי־שוב ומוסדותיו. הצלת יהודים מציפורני הנא־צים. כמו כן היתה דאגתו לשארית הפליטה בגו־לה הזורה, וביחוד עם הג'וינט ועם יעד ההצלה של הרבנים באירופה, וגורמים אחרים פעל לישיבה ה־הריסות של קהילות שונות. פעילותו הגיעה לשיאה במסע ההצלה במחנות הפליטים ויאמרה להכניס בהם תקוות ועידוד ולהשיבם לעם ולתורתו. באמצעים אלה הכתירו בהצלחה הודות לכישרון האישי ולקשרים שיצר עם ראשי המדינות. בד בבד עם פעילויות אלה המשיך הרב ליצור מגע ישיר עם כל פלגי הציבור היהודי, [illegible] בכל מקום בארץ גשר בין הצדדים החילוני והדתי לבין הרבנות הראשית.

השתתף מפעם לפעם בוועידות של הנהלת הוועד הלאומי, ודעתו ועצותיו היו מתקבלות ברצון. גם מסע ההצלה של הרב עם פרוץ מלחמת העולם ולאחריה נערך ביוזמתו. כובן [illegible] כרב ראשי הוטלו עליו גם משימות ביוזמת מוסדות המדינה. במסגרת פעילות זו נפגש עם רא־שי ממשלות, עם מדינאים ועם כל גורם שיכול היה לסייע להצלת יהודים ולשיפור מצבם.

הפרק הראשון בחיבור מוקדש לתולדותיו של הרב הרצוג, ממקום הולדתו בלומזה (פולין) בשנת תרמ"ט (1888), ועד עברו ובגיל 8 עם הוריו ל־אנגליה, מינויו כרב ראשי לאירלנד, ואחר־כך כרב ראשי של הקהילה האשכנזית בארץ ישראל בסוף תרצ"ו (1936), ועד רב ראשי ראשון במדינת ישראל עם הכרזתה בשנת תש"ח (1948).

הפרק השני מתאר את פעילותו הרוחנית והמדי־נית של הרב באירלנד. בלווה פרטים רבים ובלתי ידועים עד כה. הפרק השלישי דן בבחירתו של ה־רב כרבה הראשי של ארץ ישראל ועל המכשולים הרבים שעמדו בדרך לבחירתו. הפרק הרביעי דן בפעילותו הציבורית של הרב בארץ ישראל עד לפרוץ מלחמת העולם השנייה, הופעתו לפני ועדת החלוקה מטעם המוסדות המאוחדות בלונדון (1937), עמדותיו לגבי צביון ההבלגה כלפי הערבים, צעדיו כלפי האצ"ל והלח"י ופנייתו למנהיגים וייצמן וז'בוטינסקי לאחדות בין המחנות. הפרק החמישי מספר על פעולות ההצלה של הרב הרצוג בתקופת מלחמת העולם השנייה, על מסע ההצלה הראשון שלו ללונדון לפגישה עם השגריר הסו־ביטי, על ביקורו של הרב בארצות הברית ופגי־שתו עם הנשיא רוזוולט, שליחותו של הרב לטור־קיה והשיחות הסודיות עם נציג האפיפיור בבירות הקרוב.

הפרק השישי מספר על מסע ההצלה של הרב לאחר מלחמת העולם השנייה, על הפגישה עם ה־אפיפיור, ועם ראש ממשלת איטליה, ביקוריו ב־צרפת, בשוויצריה, בלגיה, הולנד, גרמניה ופו־לין כדי למצוא את שרידי השואה ולהביאם ארצה. שני הפרקים האחרונים, השביעי והשמיני, מו־סרים על הופעת הרב הרצוג לפני הוועדה השונית של האומות המאוחדות לקראת ההכרעה על חלו־קת ארץ־ישראל ולהקמת מדינת ישראל.

המחבר שמעון אורבך, הוא מנהל מחוז חיפה והצפון במשרד לענייני דתות, השולט על 70 מוע־צות דתיות, מחדרה בדרום עד לרמת הגולן ב־צפון. נוסף לזה הוא ממלא תפקידים ציבוריים שו־נים, כגון חבר בוועד השכונה נוה שאנן, שבה הוא מתגורר, יו"ר ועד ההורים של ביה"ס התי־כוני והישיבתי ,,יבנה" בחיפה וחבר בוועדה שונות במשרד לענייני דתות.

שמעון אורבך נולד בשנת 1938 בצ'רנוביץ לאביו ראובן שהיה תלמיד חכם ועסק בחינוך כל ימי חייו. כילד נשלח למחנות הכפייה שבטרנסניסטריה. ב־שנת 1947 הגיע ארצה במעפיל, אולם כרבים אחרים נתפס בידי הבריטים ונשלח לקפריסין. כעבור [illegible] חודשים שוחרר והגיע לו לעלות ארצה. לאחר ש־סיים את לימודיו בבית הספר התיכון ,,יבנה" ב־חיפה, התגייס לצה"ל ושירת ביחידה קרבית, בתפ־קידי פיקוד והדרכה. עם סיום השירות הצבאי פנה ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים. שם קיבל תואר ראשון בספרות עברית ובהיסטוריה של עם ישראל. לשם קבלת תואר שני באוניברסיטת חיפה כתב את המחקר הנזכר על ,,פעילותו המדינית של הרב הרצוג עד קום המדינה".

לתולדות התואר גאון /

מאת שלמה אשכנזי

תארי הכבוד שניתנו לגדולי ישראל בתקופת התל־מוד והנזכרים בתלמוד, בהתאם לתפקידים שמילאו בחיי העם בארץ ישראל וב,,בתי הכנסיות ומבתי מדרשות בבבל" (מגילה כט.) הם: נשיא, תנא, רבן, רבי *) רב, אמורא, מר, חכם, חבר ועוד.

גדולי ישראל שקמו להם לישראל אחר סיום התל־מוד (בערך בשנת ד' ר"ס 500 למניינם) נקראים גאו־נים. בתואר גאון הוכתרו ראשי הישיבות שבסורא ופומבדיתא. תואר זה, על משקל ,,גאון יעקב" שב־פסוק (תהלים מז, ה) ,,יבחר לנו את נחלתנו את גאון יעקב אשר אהב סלה". שפירושו ארץ ישראל, שהיא גאוותו ותפארתו של עם ישראל, אשר ה' איוה. גם הישיבה נקראה ,,גאון יעקב", כפי שנמצא ב,,הערוך" (ערך ,,אביי"): ,,שאל מר רב יעקב החבר בר מר רב ניסים אשר במדינת קירואן לבית דין הגדול של אדונינו שרירא, ראש ישיבת גאון יעקב ולבית דין הגדול של אדונינו האי, אב בית הדין ישיבת גאון יעקב".

בתואר זה כונו ראשי הישיבות עד לפטירת אחרון הגאונים, רבי האי גאון בפומבדיתא בשנת תתצ"ח (1038).

המאירי (ר' מנחם בן שלמה, ה־ע"ו; 1249—1316) ב,,פתיחה למסכת אבות" (מהדורת הרב בנימין זאב הלוי פרג, עמ' 52—53) כותב: ,,והנקראים גאונים, שלא היה בדורם למוש מתוך האהל יומם ולילה, והיו יודעים כל התלמוד על פה, או בקרוב לזה, ודברי התורה כולה, והתלמוד סדורים בפיהם כפרשת שמע... הישיבות היו קבועות וכל הקהלות היו מת־נדבים להספיק שם התלמידים בכבוד גדול, עד שבכל הארצות היו מתנה הרבה שהיו שולחים בזיהם ללמוד, וכשחוזרים כל צרכם לפי רצונם היה כל אחד שב אל משפחתו ואל אחוזת אבותיו. ויתמלא הארץ דעה את ה', מהם בתלמוד תלתא סדרי, ר"ל מועד, נשים, נזיקין. והוא היה נקרא אצלם ,,חכם", ומהם בתלמוד ד' סדרי, ר"ל בתוספת סדר קדשים, וזהו היה נקרא אצלם ,,רבי"; ומהם בתלמוד בששה סדרי, בתוספת זרעים וטהרות, ואז היה ראוי שיקרא ,,גאון". ואין לששים מסכתות שבששים כמנין ,,גאון". אלא שאע"פ כן לא היו קורין כן אלא אם כן נסמך מפי נשיא אחד מהסכמת הישיבה, וראשי הישיבות היו או גאונים ־ [illegible] כל התלמוד על פה... וכאשר שכב האיש ההוא עם אבותיו היו בוחרים מן הראויים לגאונות, הכולל שבהם והראוי להצליח במלאכה יותר מחבירו, ולפעמים ראש הישיבה בחוליו כאשר ירגיש בקיצו ויבין שאחריתו יאמר להביא לפניו כל התל־מידים ויבחר להם אחד מהם, ויסמכהו לגאון באותה שעה".

וכן כותב הרב דוד אשכנזי־קונפורטי (שע"ז—ת"נ; 1617—1690): ,,הגאונים נקרא כל אחד מהם בלשון גאון, על שהיה יודע ס' מסכתות כמנין תיבת גאון" (,,קורא הדורות", פיעטרקוב, תרנ"ה, ה ע"ב).

דעה זו, שתואר גאון קיבלו ראשי ישיבות סורא ופומבדיתא רק לאחר שהוכיחו ידיעתם בששים ה־מסכתות שבש"ס היא דעתם של רבים מחכמי ישראל [illegible].

והלן נביא דעותיהם בענין זה של אחדים מחכמי ישראל שבדורות הקודמים.

,,התשבי" (ר' אליהו בחור; רל"ב—ש"ט; 1472—1549) אומר, שנקראו גאונים מפני שהיו בקי־אים בכל ששים המסכתות שבתלמוד, גאון בגימטריא ששים.

החיד"א (ר' חיים דוד אזולאי, תפ"ד—תקס"ו; 1724—1806) (שם הגדולים, מערכת גדולים, אות ג) כותב: ,,גאון [illegible] שבחרו בשם זה שהוא גימטריא ששים, לרמוז שהוא בקי בששים מסכתות".

ב,,כנסת הגדולה" (בעריכת י. סובלסקי, ספר ד, 84) כותב: הגרי"ב (הגאון ר' ישעיה ברלין, תפ"ה—תקנ"ט; 1725—1799) הקשה בהקדמתו לספר ,,[illegible]" על ה,,[illegible]": [illegible] גאון [illegible] ששים. הלא ס"ב מסכתות יש?, והכבי"ג נתן סימן ,,ולבך יהיה גב בהם", ואפילו יהיו ג' בבא חדא מסכת, הלא עוד יהיה ס"א?

עורך ,,כנסת הגדולה" מוסיף: ופלא בעיני שנעלם ממנו (מהגרי"ב) המדרש ,,חזית" פסוק ,,ששים המה מלכות — אלא המה ששים מסכתות". אך גם הפליאה של עורך ה,,כנסת הגדולה" הוא פלא, וכי הבאת הדרש של מדרש ,,חזית" מתרץ קושיית הגרי"ב?

בשיר השירים רבה, נקרא מדרש ,,חזית", על שם הפסוק שבתחילתו (משלי כב, כט): ,,חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב". במדרש זה (פרשה ו, יב) כתוב: ,,ששים המה מלכות" — אלו ששים מסכתות של הלכות, ,,ושמונים פילגשים" — אלו פ' פרשיות שבתורת כהנים, ,,ועלמות אין מספר" — אין קץ להוספתות, [illegible]. הן חולקים יחד עם אלו וכולהון דורשים מטעם אחד, בהלכה אחת. [illegible].

בגמרא (סנהדרין ז.) כתוב: ,,לעולם יראה דיין עצמו כאילו חרב מונחת לו בין ירכותיו וגיהנם פתוחה לו מתחתיו, שנאמר (שה"ש ג, ז—ח): ,,הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי יש־ראל כולם אחוזי חרב מלומדי מלחמה איש חרבו על ירכו מפחד בלילות", רש"י מפרש: ,,ששים גבו־רים — תלמידי חכמים, וששים — לאו דווקא".

ר' יעקב עמדין ב,,הגהותיו וחידושיו" (שם) כותב: ,,ששים גבורים — נ"ב ששים הם בלכיה, שרומזות על ששים מסכתות שתלמיד חכם צריך להיות בקי בהן". הגאון הרייקן הזה, ר' יעקב עמדין לא מציין את המקור לדבריו, את מדרש ,,חזית" (1).

הסמיכה לגאון צריכה להיות מפי ואוזן אחר בהס־כמת הישיבה. הישיבות בתקופת הגאונים היו מרכזים ליהדות. כל הפזורות ישראל שבאירופה, צפון אפ־ריקה וכו', היו ועד הפנו שאלותיהם חברים רבלתי מובנים להם בתלמוד וכדומה אל הגאונים דם השיבו והסבירו להם בכתב את הטעון תשובה הדרכה.

הגאונים היו לא רק ראשי ישיבות ומבארי התל־מוד. כי השפעתם על היהדות היתה גדולה מאד. עם ישראל הכיר בסמכותם בין בענייני הלכה, בין בתקנות שתקנו לצורך הזמן, במיסים שהטילו על הקהילות ובמשימות רבות אחרות.

כתבי יד של תשובות הגאונים שנשלחו ליהודי התפוצה כתשובות על שאלותיהם, מפוזרים בספריות שונות, [illegible] האוניברסיטאות, מוסדות שונים ואצל אנשים פרטיים. הרבה מכתבי־יד אלה נאספו על ידי חוקרי הגניזה ונדפסו כספרים תחת שמות שונים, כגון: שערי צדק, שערי תשובה, הלכה פסוקה, שאלות ותשובות הגאונים, תשובות הגאונים לר' נתן קורונל, תורתן של ראשונים ע"י חיים מאיר הלוי הורוויץ, תשובות הגאונים ע"י אברהם הרכבי, תשובות הגאונים ע"י עזריאל הילדסהיימר ועוד.

נמצאים עוד תשובות בכתבי יד, שעדיין לא יצאו לאור בדפוס. ומזמן לזמן מתפרסם, פה ושם, תשובה אחת או יותר בקובץ, ע"י מלומד בלווי הערות והסבר מדעי.

מן הקובצי התשובות אלו, נדפסו ספרים שנתחברו בימי ראשונים בתקופת הגאונים, כגון: השאילתות לרב אחאי גאון, הלכות גדולות לר' יהודאי גאון, סדר רב עמרם והלכות פסוקות.

לכל תפוצות ישראל נשלחו תרומות להחזקת ה־ישיבות.

תקופת הגאונים נמשכה כחמש מאות שנה. רבים בתקופה נמצאים באגרת רב שרירא גאון המפורסמת ששלח בתשובה לשאלתו של ר' יעקב בר' נסים, מקירואן, וכן חיבור הסקירה הטוב לתקופה זו.

הראב"ד הראשון ר' אברהם בן דוד הלוי, (תת"ע—תתקמ"ג; 1110—1180) ב,,ספר (או: סדר) הקבלה" ובזכרונו גם ר' אברהם זכותא (ר"ו—רצ"ה; 1446—1515) ב,,ספר היוחסין" מספרים: ,,אחת הס־יבות לנבירת (והם) חוקם של הישיבות בבבל היתה שבייתם של ארבעה החכמים. אבן ראבאחין, שלישו של הכליף עבד אל רחמן השלישי (כלף 912—961) מקורדובה שב־ספינה. להם בשבי את האניה, שבה הלכו ארבעה מבקשי ישיבת בבל לארצות ספרד, תוניס, מצרים וא"י לישראל, כדי לאסוף שם תרומות בשביל הישי־בות.

ארבעת השבויים — רבנו חושיאל אביו של רבנו חננאל, רבנו משה שנשבה יחד עם אשתו ובנו חנוך, רבנו שמריה בן אלחנן והרביעי שמו לא ידוע (לפי השערת גרץ, היה הרביעי ר' נתן הבבלי) — נשבו על ידי רב החובל בים יוון.

אבן ראבאחין מכר את ר' שמריהו באלכסנדריה של מצרים, אך הוא נפדה ונתמנה שם לראש ישיבה. את ר' חושיאל מכר באפריקה ,,ומשם הוא עלה למדינת אלקירואן, שהיתה בימים ההם תוקפה מכל מדינות ישמעאל אשר בארץ המערב (צפון אפריקה). ושם היה ר' חושיאל לראש... ובא השליש לקורדובה ומכר שם (את) ר' משה (ואת) ר' חנוך בנו.

ויהי היום ורבנו משה בן חנוך יושב בבית המדרש שבקורדובה ושומע את ראש הישיבה רבי נתן (או רבי שלום) מסביר לתלמידיו את ההלכה בדבר עבודת כהן גדול ביום הכיפורים שזוקק ,,על כל הזאה טבילה". ניגש ר' משה בן חנוך וביאר להם את ההלכה בשכל ובטוב טעם. וכששמע הוא (ראש הישיבה) ותלמידיו את דבריו, תמהו זה אל זה וישאלו ממנו את כל ספיקותיהם שהיו להם והשיב להם ברוב חכמתו".

,,והיו בעלי דינין מתיו לבדרש שלא היתה להם רשות ליכנס עד שישלים ההלכה ובאותו היום יצא הדיין ואמר להם: אני איני דיין, אלא זה האורח הלובש השק, הלא הוא רבי ומורי ואני תלמידו אהיה מהיום והלאה. ומינוהו לדיין בקורדובה בקהל, כי הוא נבון וגאון, ופסקו לו הקהל פסקה (משכורת) גדולה וכבדוהו במלבושים יקרים וב־רכבה. ורצה השליש לחזור בו ממכירתו ולא הניחו המלך, כי שמח מאד על הדבר, כששמע שאין יהודים שבמלכותו צריכים לאנשי בבל. והקול נשמע בארץ ספרד וארץ המערב, ויצאו כל התלמידים לקרות לפניו וכל השאלות שהיו שואלין מן הישיבות, שאלו לו".

הואיל והחכמים האלה יסדו ישיבות באותם המקו־מות שלשם באו, נעשו ארצות אלו בלתי תלויות בבבל והחלו לשלוח לשם את תמיכתן, וזאת היתה אחת הסיבות של שקיעת הישיבות בבבל.

ייתכן, שהתואר גאון ניתן במקרים בודדים לפני תקופת הגאונות בבבל. על הנאמר ,,ושברתי את גאון עוזכם" (ויקרא כו, יט) אומר הספרא (שם) ,,אלו גאונם של ישראל, כגון פפוס בן יהודה ולו־ליינוס אלכסנדרי וחבריו". הספרא, הוא מדרש הלכה על ויקרא, שנתחבר כנראה, בסוף תקופת התנאים (ראה גם דברי המלבי"ם (שם) ב,,התורה והמצוה").

ועוד זאת, לא רק בבבל היו גאונים שעמדו בראש ישיבות, אלא אף בארצות אחרות ומאלה שהגאונות שלהם נתקיים גם אחרי גמר תקופת הגאונות שב־בבל.

בהקדמה ליד החזקה מדבר הרמב"ם על ,,כל אלה הגאונים שעמדו בארץ ישראל ובארץ שנער ובספרד ובצרפת, למדו דרך הגמרא והוציאו לאור תעלומותיו וביאור ענייניו".

הרב דוד אשכנזי־קונפורטי, הנ"ל, כותב: ,,ודע שכשם שהיו גאונים בבבל ובכל סביבותיה, כמו כן היו באותו זמן גאונים בספרד ובצרפת ובמערב וב־[illegible] ובשאר מקומות שהיו בהם ישראל. ולגאונים שהיו בבבל קוראים אותם הפוסקים, הגאונים הב־בליים" (קורא הדורות, שם).

בתקופת הגאונות שבבבל היה זמן מה שגם בארץ ישראל, בטבריה ובירושלים שימשו ראשי ישיבה, שכונו בתואר גאון, לכן הנהיגו ב,,יקום פורקן מן שמיא" הראשון. ,,למרנן ורבנן חבורתא קדישתא די בארעא דישראל, ודי בבבל".

בהקשר לדברים המובאים לעיל, נציין, שהחוקר פרופ' [illegible], בספר ,,[illegible]" (הוצ. מכון בן צבי, ירושלים, תשמ"ג, 53) מפרסם מסמכים מ[illegible] להפיץ אור חדש על ההתערות בין ראשי ישיבות גאון יעקב של ארץ ישראל, שהעתיקו את מרכזם בשליש האחרון של המאה האחת עשרה אל צור, ואחר כך אל דמשק, חצרך וגם אל מצרים, לבין ראשי הגולה והישיבות של בבל, על הדה הרחוק באי"ז תימן. והדי והמערב של צפון אפריקה, [illegible] את דבריו על סיבה ,,[illegible]" [illegible] של אנשי תימן" במאה השתים עשרה.

בעל ,,ערוך השלם" סובר, שהמלה ,,גאון" היא מלה יוונית או ערבית. גרץ ויש"ר סוברים, שמלה זו היא ערבית או פרסית. דעת הרכבי היא, שזוהי מלה עברית הנמצאת בתנ"ך (ישעיה ד, ה) והוא ראיה, שהישיבות נקראו ,,גאון יעקב" על שם הכתוב (תה־לים מז, ה) ,,יבחר לנו נחלתנו את גאון יעקב אשר אהב סלה".

ידוע, שבאו שנים לאחר תקופת גאוני בבל, בלי־קחת בחשבון האפיזודות הבודדות במצרה ראשי ישיבות בארץ ישראל, מצרים, דמשק, כונו בתואר גאון, לא נזכר תואר גאון בכינוי למי שהוא, עד שה־פיע הגאון החסיד ר' אליהו מוילנה (תק"פ—תקנ"ח; 1720—1797).

מספרים, כי בימים שגדל הגאון ר' אריה לייב (תנ"ה—תקמ"ה; 1689—1785), בעל ה,,שאגת אריה" מסיר לעיר [illegible] ,,גלוית" שמע על גדלותו של ר' אליהו מווילנה ועל הרב הווילנאי ר' שמואל (הרב האחרון בווילנה, תצ"ב—תקל"א; 1732—1771) ובא לראותם. בעל ה,,שאגת אריה" לבוש היה בגדי [illegible], טליתו על כתפו ומטה בידו. נכנס אל ר' אליהו ושאל שאלה חמורה. ר' אליהו השיב לו תשובה שהפליאה את ה,,שאגת אריה", ומרוב התפעלות התחיל [illegible] אגה ואגה, דפק במטה שבידו והכריז: גאון, גאון, אח"כ נכנס אל הרב ר' שמואל ושאלו אותה השאלה. הרב השיב גם הוא תירוץ הגון. שוב דפק ה,,שאגת אריה" במטהו והכריז: גדול גדול, בינתיים [illegible] על דעתו של הרב התירוץ הנבון, שלח שליח להשיב את ה,,שאגת אריה" ולהביאו אליו. ה,,שאגת אריה" בא והרב השיב את התירוץ הנבון. אמר ה,,שאגת אריה", גם הוא גאון, אבל לאחר רגע, (רשמות, סדרה חדשה, כרך שני. מאמרו של חייקל לונסקי, הרב האחרון בווילנה).

ר' אהרן מרקוס מביא מסורת לפיה הוכתר ר' אליהו בתואר ,,גאון" בתקופת המצוקה על הרבנות בווילנה, כדי להבחין בינו ובין האב"ד ר' שמואל ב"ר אביגדור (,,החסידות" לר' אהרן מרקוס, הוצ' ,,נצח", תש"ם, כט. ע"א).

*

הרב ר' ישעי' ריקה (ילקוט ישר, ל): כותב שה־ג"א באון, ר"ת: גדול אתה ועושה נפלאות. הוא גם מביא (שם), בשם התשב"ץ, שהשי"ת נקרא גם כן גאון, כבאמר הכתוב (מיכה ה, ג) ,,ועמד ורעה בעוז ד', בגאון שם אלקיו".

*

לאחר פטירת הגאון מווילנה, החלו להשתמש בתואר גאון (בעיקר בכתבים) רוב הרבנים, ראשי ישיבה, סופרים וכו'. ולפעמים גם בתואר ,,גאון הגאונים" (רצה הרשב"ם, חלק אהע"ז, סי' טה) ,,הגאון ה־אביר", ועוד. ההבדל הוא בזה, שבתקופת הגאונים הוסיפו את תואר ,,גאון" אחר השם הפרטי, כגון רב סעדיה גאון, רב עמרם גאון, רב האי גאון וכו', ובזמנינו מוסיפים את התואר ,,גאון" לפני השם הפרטי.

---

*) הרשב"ץ (רבי שמעון בן צמח, קנ"א—רי"ד; 1361—1444) כותב: ,,וזה שתקנו בדורות הללו לקרוא לכל אדם רבי, נפל זה המנהג מהמקומות שיש בהם קראים, כדי שלא לומר זה האיש הוא מהקראים, כי הם אינם נוהגים בשם זה, וקוראים למי שאינם מהם רבן.

א"י ברוך מעיר, שבכל הש"ס לא נמצא מן השב־תאים את תואר הכבוד ר' או מוהר"ר. גם בספר ,,הציפורן" נזכרים חכמים עם הוספות התואר ר', דבר שלא ייתכן בדורנו. כפי הנראה, לא נתקן אז [illegible] התואר, על שלטי החנויות בהונגריה המצבית אמר היה עד השואה לקרוא: ,,ר' פלוני מוכר גבינה" וכו', ההתואר נעשה כחלק עצמו מן השם. [illegible] ויהודיה, 211).

ר' דוד מסיר לאגון, כותב (כבוד חכמים, ברלין תרנ"ט, 54): התואר רבי אינו סמיכה, כי ב,,סמיכה אנו מקדימים שם רב לשם רבי ואת הכבוד רבי ניתנים לכל אדם ואפילו לעמי הארץ, להורות ולי־דע שהוא מבעלי הקבלה ולא מהקראים".

1) הרב המקובל ר' אליהו הכהן (נפטר תפ"ט — 1729) חיבר כשלושים ספרים, ביניהם הספר המפורסם ,,שבט מוסר"). ב,,מדרש תלפיות" (טשערנאוויץ, 1860, 13): כותב: ,,ושמעתי שנקראו גאונים על שם שהיו בקיאים בכל הגמרא שהם ששים מסכתות, במספר גאון". הוא מוסיף: ,,אמ"ה (= אמר המאסף), אפשר לומר, שכיון שהיו עד תכלית הענווה היו קוראים אותם בשמם גאון על דרך סגי נהורא, אי נמי רוצים לומר, להם גאה שיתגאה מרוב חכמתן".

صكّا عن الأصل

לפרשת השבוע וירא

ואברהם שב למקומו

מאת הרב חיים פרדס

וילך ה' כאשר כלה לדבר אל אברהם, ואברהם שב למקומו (י"ח ל"ג). ומפרש רש"י עפ"י בראשית רבה מ"ט י"ד; וילך ה', כיון שנשתתק הסניגור (אברהם), הלך לו הדיין (שהוא הקב"ה). ואברהם שב למקומו, נסתלק הדיין נסתלק הסניגור, והקטיגור מקטרג. ולפיכך (נאמר שם י"ט א); ויבואו שני המלאכים סדומה בערב, (כדי) להשחית (את יושבי סדום ועמורה). עד כאן דברי רש"י.

ויש לעיין בעניינן של הסניגוריה והקטיגוריה בדברי חז"ל, שהרי אברהם שימש סניגור ומלמד זכות אף על רשעי סדום שהשחיתו את העולם בקלקלתם.

והנה, מצאנו שרבנו הגדול הגראי"ה קוק זצ"ל, כותב בספרו „אורות" עמ' קמ"ח, דברים חשובים ונפלאים בעניינה של הסניגוריה על כנסת ישראל. ואלו דבריו: אהבת ישראל והעבודה של (לימוד) הסניגוריה על הכלל ועל הפרטים איננה רק עבודה הרגשית לבדה (הנובעת מחיבה שבלב לישראל), כי אם מקצוע גדול בתורה וחכמה עמוקה ורחבה רבת־הענפים, שכולם צומחים מלשד־טל־אור־תורת־חסד. אהבת ישראל היא תולדה (ותוצאה הנובעת) מהאמונה באורה האלקי של כנסת ישראל, שהוא לה סגולה (ותכונה) עצמית (שורשית) שלא תזוז ממנה בכל חליפות הזמנים (ותמורותיהם). הגילוי שמגלה הצדיק, האוהב את עצמיותה (הפנימית) של האומה (והיא נקיה מכל מום, כדלהלן) בכל עז חייו, (וכן אוהב הצדיק) את הטוב האלקי הצפון בקרבה (של האומה), פועל (הוא אותו הגילוי) לטובה על האיש העוסק בסניגוריה האמיתית הזאת, לרוממו מעל שפלות החיים הגסים והמוגבלים, ההולכים קדורנין בזעפם העגום. האהבה הגדולה שאנחנו אוהבים את אומתנו, לא תסמא את עינינו מלבקר את מומיה. אבל הננו מוצאים את עצמיותה (הפנימית־הנסתרת־הנעלמת־הרזית של האומה), גם אחרי הביקורת היותר חפשית (וחריפה על מומיה ופגמיה החיצוניים של האומה), נקיה מכל מום. כולך יפה רעייתי, ומום אין בך (כלומר, בך — בפנימיות עצמיותך, אין מום). עד כאן מקצת מן המקצת מדבריו הנפלאים של מרן הרב זצ"ל, בשבחה בטובתה וביקרה של האומה, על אף הצללים הכתמים והחסרונות הפוגמים ופוגעים בחיצוניותה ובגופה של האומה, אך לא בעומק־שורש־נשמתה. וזו היא תמצית־תורת־הסניגוריה ולימוד הזכות, על כנסת ישראל.

ומצינו מאמרים רבים בדברי חז"ל, המדברים בעניינה של הסניגוריה על ישראל. וכך אמרו במסכת בבא בתרא י', א': כל צדקה וחסד שישראל עושין בעולם הזה, (הריהם נעשים) שלום גדול ופרקליטין (וסניגורים) גדולים בין ישראל לאביהם שבשמים. וכן אמרו במסכת אבות פרק ד' משנה י"א: העושה מצווה אחת קונה לו פרקליט אחד, והעובר עבירה אחת קונה לו קטיגור אחד. משמע מכאן, שהמצווה או העבירה הן בבחינת דבר חי ופועל שיש בו תוכן מהות ונשמה, לשלילה או לחיוב, לקדושה או לטומאה, לסניגוריה של מצווה ופרקליט או לקטיגוריה של עבירות חטאים ועוונות. כך הוא הדבר אצל מעשיו של היחיד, וכך הוא גם בנוגע לכלל. וכמו שאמרו בתלמוד הירושלמי למסכת קידושין פרק א' הלכה ט': בעולם הזה, אפילו תשע מאות ותשעים ותשע מלאכים מלמדין עליו חובה ואחד מלמד עליו זכות, הקב"ה מכריעו לכף זכות. וכל כך למה, הרי ישנם כל כך הרבה מלאכי חובה, כנגד מלאך של זכות אחד ויחיד בלבד. אלא מכיוון שבעומק נפשו של כל אחד ואחד מישראל הרי הוא בבחינת „כולך יפה רעייתי ומום אין בך", כמו שכתב הרב זצ"ל, לכן יש בכוחו של מלאך זכות אחד בלבד, להטות את כף החובה והחטא החיצוניים לכף זכות של סניגוריה.

וכך הוסיפו ואמרו גם בשמות רבה ל"א א': אדם עושה מצוות והוא בן תורה (כדי שלא יהא בבחינת „בור ירא חטא" ו„עם הארץ חסיד") וגומל חסדים, והשטן עומד ומקטרגו, וסניגורין עומדין כנגדו ומלמדין זכות. ולכן לא יכול לעמוד להם לישראל מנהיג וראש, אלא אם כן מכיר הוא בגדולתם הפנימית של ישראל, ומבחין הוא במומיהם החיצוניים. וכמו שאמרו חכמים בדברים רבה ג' י"ד: משה אמר לפניו, רבש"ע, יודע אני שאתה אוהב את בניך, ואין אתה מבקש אלא ממי שילמד עליהן סניגוריה. עד שאמרו על משה רבינו עצמו, במדרש תנחומא לפרשת „כי תשא" אות לב: למד משה, היאך ילמד סניגוריה על ישראל. כלומר, תורה גדולה היא הסניגוריה, ולימוד עמוק ונכבד בתורה ובאהבת ישראל. וכמו שכתב ממש כך, הרב זצ"ל, בקטע שציטטנו למעלה; אהבת ישראל והעבודה של הסניגוריה על הכלל ועל הפרטים וכו', מקצוע גדול בתורה, ותכמה עמוקה ורחבה רבת־הענפים.

וכך קמו להם לישראל סניגורים מופלאים מלמדי זכות ופרקליטים נאמנים, שגוננו וסוככו בכנפיהם הטהורים על האומה, והצילוה מכף כל משטין ומקטרג, שהבליטו את השליטה החיצונית והמעיטו בערכו העליון־הנצחי של החיוב הפנימי המאיר־הזוהר־האלוקי. החל באברהם שניסה בכל כוחותיו הזכים למצוא אפילו מלאך זכות אחד, בממלכת הרשע הזדון וההשחתה הסדומית, ולא עלה בידו. אולי ימצאו חמישים צדיקים בעיר, ארבעים וחמישה, ארבעים, שלושים, עשרים ועשרה. ולא מצא להם זכות ופרקליט, ולכן נשמדה כל העיר. דרכם של משה, אליהו זכור לטוב שהיה יושב ומלמד סניגוריא (קוהלת רבה ד' א'), נביאים ואנשי כנסת הגדולה, תנאים ואמוראים ראשונים גאונים ואחרונים שבכל דור ודור, גדולי חסידות כשרבי לוי יצחק מברדישוב בראשם, ובעלי מוסר, בעלי מחשבה והוגי דעות כשרבנו הגראי"ה קוק זצ"ל בראשם, ועוד רבים רבים אחרים. אשר הבחינו בעיקר הפנימי ודחו את הטפל החיצוני, והרימו על נס פרקליטותם את היופי העצמי על הכיעור החיצוני ואת טהרתה של הנשמה על סיאובו ופגמו של הגוף. ואותם ורק אותם בלבד הקב"ה מבקש ומחפש, כדי שילמדו זכות על בניו, וכדי שיחשפו בחתירתם הכבירה ללימוד זכות, את המלאך האחד והבודד של זכות ואור, שיגרש ויסלק ויניס את צלליהם ואת חשכתם של תשע מאות תשעים ותשעת מלאכי חובה וקטיגוריה.

שהרי מצינו, שכל המלמד סניגוריא על ישראל, הקב"ה מרוממו בעולם (ליקוט לפרשת „וזאת הברכה" רמז תתקנ"ן). ובזוהר לבראשית רנ"ד, אמרו: ניחא ליה לקב"ה מאן דיימר טבא על בנוי (כלומר, כי חביב על הקב"ה, מי שמלמד טוב וזכות על בניו), מגדעון בן יואש. דלא הוה זכאה ולא בר זכאה (כלומר, שלא היה צדיק ולא בן צדיק), ומשום דאמר טיבותא (ולימד סניגוריה) על ישראל. אמר ליה קוב"ה, לך בכוחך זה והושעת את ישראל מכף מדין, והלא שלחתיך (שופטים ו' י"ד). ועליו אמר יעקב אבינו בברכתו למנשה, בבראשית מ"ח י"ט: גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל, כמו שפירש רש"י ע"פ חז"ל. ורק כאשר אפסו כל סיכוי ותקווה נאמר כאן: ואברהם שב למקומו, נסתלק הדיין נסתלק הסניגור.

הסוציאליזם כסוציאל דמוקרטיה

מאת ד"ר נפתלי אילתי

ז'ירי פיסטר, מחבר הספר „חיי יום יום במאטיניון בימי איחוד השמאל" *), הוא עורך „ריבי פוליטיק א פארלמנטיר", והיה יועץ מדיני בקבינט של ראש הממשלה הראשון — פייר מורא, תחת נשיאותו של פראנסוא מיטראן.

[illegible]

אידיאולוגיה ומעשים

[illegible]

סוציאל דימוקרטיה

[illegible]

הסוציאליסטים במערב גרמניה ויתרו על המארכסיזם

[illegible]

*) ז'ירי פיסטר, חיי יום יום במאטיניון, בימי איחוד השמאל, הוצאת גראסה, פאריס 1986, עמ' 365.

פרס לסיפור הקצר ע"ש יוסף אריכא —

הארכת מועד להגשת כתבי־יד

[illegible]

המועד האחרון: [illegible] — 18.2.86.

על חטא שחטאנו בתמהון לבב

מאת זהבה בוזק

[illegible]

עמנואל בן־סבו

תרחיש במחשבת

[illegible]

ארץ ישראל בספרים

מסכת שביעית — תלמוד ירושלמי

מאת אהרן ב"ר

[illegible]

היד החזקה

[illegible]

היישוב היהודי ביהודה

[illegible]

כתף — הינום

[illegible]

ילקוט שמעוני

[illegible]

הארה בפרשת השבוע

„והוא אחריו" (בראשית, פרשת וירא, יח, י)

[illegible]

מפרנץ בורדה עד סופרמן

מבפנים העולם

מאת בת שלום

[illegible]

„מלכוד 22" — בסט סלר

[illegible]

לחלל ובחזרה

[illegible]

משאל

הצפה

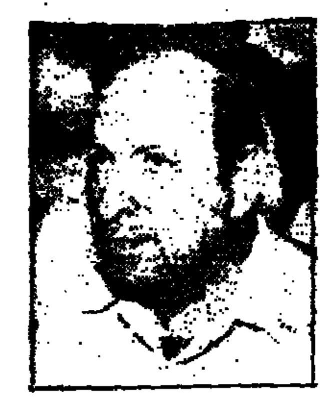

ד"ר יהודה בן־מאיר: ביטול הסיעתיות — תנאי לחידוש פני התנועה

לשאלה א'

ז' הדאי אינה גזירה מן השמים, אם כי זו קללת התנועה במשך שנים רבות.

הציבור בחול בסיעה יהודה כולו הוא אנבדו־ ביום, שבזמן אין לי כבר מקום אצלנו. התרכות הסיעתי אין לי ויא כלום עם ויכוח אידיאולוגי. אנכי חוצה את כל הסיעות, הוא על בסיס אישי וארגוני בלבד. אם מישהו היה זקוק להוכחה, כי אכן כך הם פני הדברים, הרי שהברית בין „בני עקיבא" לבין סיעת „למפנה" תעיד על קביעתי הנ"ל כמאה עדים.

ביטול הסיעות ועקירת הסיעתיות כתופעה, הוא הסעיף המרכזי בסדר היום שעשם היה־לב מהוועידה האחרונה.

היכולת להתגבר על האינטרסים הסיעתיים הד־ קיימים ולהשתחרר מהתופעה הזו הוא המבחן הד־ עיקרי ליכולתה של המפד"ל להמשיך בצעדים החשובים מאד, שנעשו כאן כוונה „רוח יגר" עד לוועידה ועד בכלל — בדרך לשיקום. אבל, לא נוכל להגיע לשיקום המיוחל כל עוד קללת הסיעתיות ממשיך לרבוץ עלינו.

לשאלה ב'

חוקת המפד"ל כפי שהוצעה על־ידי „ועדת יגר־יגר־בים" („עדת הועידה") ואשר אושרה כמעט פה־אחד על־ידי הוועידה, קבעה את הדרך שעל־ פיה יש לבחור את ראשי המחלקות, לאמור: הנהלה הלשכה הצבעה אישית על כל מועמד בוועד הפועל של התנועה.

אני רואה בחוקה הזאת תרומה ראשונה במעלה לשיקום התנועה, ואני סבור שיש לכבד אותה ולשמור עליה כל משמר.

כיו"ר הוועדה המתמדת של הוועידה לא נתתי ידי ולא אתן ידי לשום ניסיון לערער או לשנות את החוקה הזאת.

ההצבעה בוועידה הוכיחו כי בהצבעות חשאיות אנשים אינם מצביעים לפי תכתיבים אלא פועלים לפי צו מצפונם ובחופש רב ובהחלט יש משקל ל־משו של האיש העומד להצבעה. משום כך הייתי מצפה שכל הגורמים בתנועה אשר יציעו מ־עמדים לראשי מחלקות, יידעו וישכילו להציע אנשים שיוכלו לזכות באמון הוועד הפועל. אנשים בעלי כישורים הולמים בעיקרים חדשים אשר יוכלו לייצג את התנועה בכבוד ולעשות את העבודה כראוי.

כחבר לשכה שהחזתי עם מספר אנשים, ואני יודע שקיימות אפשרויות, שמספר חברים חדשים צעירים שלא עבדו עד עתה בעבודה תנועתית, אבל עשו חיל בעבודה אחרת, היו מוכנים לתרום מספר שנים לעבודה האפורה ו„השחורה" הזו אבל ההיינה, ואני אפעל ואתמוך כמיטב יכולתי שהד־ אנשים הללו ייבחרו כראשי מחלקות. אני לא שולל אפשרות שתיבדק ההתאמה האישית לתפקיד בצורה אובייקטיבית, אם ניתן להגיע להסכמה על צורת בדיקה כזאת.

לשאלה ג'

התשובה בהחלט כן. ה„צעירים" תבעו זה שנים לבטל את הסיעות בכלל ולמחוק את המושג הזה מהלקסיקון התנועתי. כצעד לקראת דבר זה, אני אציע לחברי שלא ייערכו עוד (כפי שנערכה ל„צעירי" מבורת הנסיבות בוועידה) הצבעות אישיות במסגרות סיעתיות נפרדות, אלא שכל ההצבעות ייערכו רק בפורום התנועתי המתאים. אישית אני מתחייב בזאת, בלי נדר, שלפחות מבחינתי לא אעמיד עצמי לבחירה בפורום סיעתי לשום תפקיד אלא רק בפורום התנועתי הכולל, ומי שימצא אותי ראוי, מאיזה חוג שלא יהיה, שיתמוך בי.

לשאלה ד'

אין לבטל את ההישגים שהושגו במיפקד, בבחי־ רות האישיות והדמוקרטיות שהתקיימו בצורה כה מרשימה לוועידה, ובתופעות החיוביות שהתגלו בוועידה עצמה. עצם קיומה הכבוד בשליש מושבים (הדמוקרטיזציה המגמית וכו') יביאו כל אדם אובייקטיבי למסקנה כי המפד"ל טלטלה עצמה טלטלה רצינית בשנים האחרונות, זו אינה אותה תנועה כפי שהיתה לפני שנתיים והכוונה כמובן לטובה.

יחד עם זאת אני מודע לעובדה כי הדבר טרם מצא את ביטויו בדעת הקהל, בקרב הציבור הדתי־ לאומי הרחב והגדול, כלפי המפד"ל. וברגע זה עוד רחוקה לבוא לידי ביטוי בקלפי אילו הבחירות לכנסת היו נערכות היום. אמרתי: בהתמנויות צונות, כי רוב המתפקדים במפקד החברים, התפקדו על תנאי ואני חושב שעד לרגע זה הם לא נתנו את פסקדינם. „חבר המושבעים" עוד טרם הביא את החלטתו — כפי שנהוג לומר.

התנועה חייבת להוכיח לציבור כי אכן זו מפד"ל אחרת וחדשה והדבר יבוא לידי מבחן בעמדות שהיא תנקוט בדרך עבודתה ובעיקר באנ־ שים שייצגו אותה, ובמיוחד מבחינת הרשימה שהיא תציג לכנסת הבאה.

לסיכום — צעדנו כברת־דרך אבל לפנינו עוד מלאכה רבה ואתגרים רבים.

רפאל בן־נתן: סיעות עדיפות על פני מאבקים אישיים

לשאלתך הראשונה עליך להוסיף הסבר מה יבוא במקום של הסיעות? אינך מציע את הד־ אלטרנטיבה?

„הצופה": ביטול הסיעות היא הרי ההמלצה המרכזית של „ועדת יגר"?

ר. בן־נתן: „דו"ח יגר" כולל שתי המלצות חשובות: האחת — שעל התנועה להיות פלורליס־ טית, כדי שכל בעלי ההשקפות בתחום הדתי־ לאומי יראו בה את ביתם. השנייה — שגם אם קיימים חילוקי־דעות, יש להיאבק עליהם מבפנים..

כאשר ההתארגנות היא על בסיס אישי, שהיא למעשה האלטרנטיבה היחידה לסיעות, הרי יכול רוב של 51 אחוז שיווצר בקואליציה כזו או אחרת להשאיר בחוץ, מחוץ לכל מוסד ועמדת השפעה, את 49 האחוז האחרים, כפי שאכן ארע במושב הראשון או השני של הוועידה, כאשר כל הסיעות התאחדו נגד סיעת „למפנה". בין כל המזכ"לים לא היתה כל נציגות לסיעת „למפנה".

ומדוע איפוא יפול לראות באותם 51 אחוז את נציגיך? הרי לא מדובר פה בהיפרדות אי־ דיאולוגיים?

לא, אין זה נכון! סיעת „למפנה" היא סיעה אידיאולוגית, אחרת לא הייתי משתייך אליה. אני שולל כל התארגנות סיעתית שאיננה מושתתת על השקפת עולם. סיעה על בסיס אישי אינה מוסרית, שכן, מדוע בעצם אתה מעדיף לבחור בצ"ב פלוני על פני של אלמוני ובצורה מאורגנת, בגלל שהוא גבוה יותר, חזק יותר, יפה יותר, ואיך תנהל את התעמולה למען אותו מועמד? תפרסם מודעות שהוא חכם יותר? לעומת זה, אם אתה מייצג מגמה אידיאולוגית והשקפת עולם, אז המאבק הוא על דעות ולא בין־אישים. „ועדת יגר" קיבלה במסקנותיה, על המריבות הפנימיות, והרי אין לך גורם מאיץ יותר למריבות מאשר בחירות על בסיס אישי.

לשאלה ב'

מבחינתי, ראשי המחלקות, זקוקים לשתי תכו־ נות: א) שיהיו מתאימים לתפקיד מבחינת כישו־ ריהם האישיים; ב) שכלל ראשי המחלקות ייצגו את כלל הדעות הרווחות בתנועה. זאת, כדי לקיים את עקרון הפלורליזם. התנועה היא וולונטרית, ובי־ ביטויה ובמחלוקתיה — קרי שדה הבי"צ, חיי־ בים לבוא לידי ביטוי כלל הדעות. אחרת, אותה

משטר הסיעות במפד"ל האמנם חוסל?

לשכת התנועה הדתית לאומית תתכנס בימים הקרובים, כדי לבחור את מועמדיה לראשות 12 המחלקות של התנועה. זאת, כדי להגישם לאישור הוועד הפועל החדש. המו"מ הבין־סיעתי על ראשות המחלקות הללו המאשר כי המשטר הסיעתי עדיין שולט בה כבעבר — עורר תמיהות אצל רבים שהאמינו כי הסיעתיות העלם מנופה של התנועה הדתית לאומית.

הצגנו שאלות ישירות בסוגיה רגישה זו (לפי סדר הא"ב) לד"ר יהודה בן־מאיר, בעבר מראשי חוגי הצעירים, רפאל בן־נתן המזוהה עם סיעת „למפנה", נחום לנגנטל — הדור הצעיר, פרופ' אבנר שאקי — העומד בראש „מחנה גשר", אברהם שטרן, המזכיר הפוליטי של הקיבוץ הדתי והשר יוסף (יוסק'ה) שפירא מראשי ומייסדי מצ"ד.

להלן השאלות שהצגנו לפניהם:

א. האם אפשר להשתחרר מהמבנה הסיעתי של המפד"ל או זו גזירה משמים?

ב. התסכים לתמוך בבחירת אישים לתפקידים בכירים בתנועה על־פי כישורים בלבד, ועל בסיס המלצות ועדה בלתי־תלויה?

ג. כפעיל מרכזי בסיעתך האם תהיה מוכן לסייע בפירוק המסגרת הזו ולוותר על חלוקת הכהונות על בסיס יחסי כוחות?

ד. האם, לדעתך, חל שיפור בדימוייה של המפד"ל בציבור תומכיה מאז הוועידה ותוצאותיה?

מאת שאול שיף

דוחף מרכיבים אידיאולוגיים העוצה בעל כורחו, איננו יכול להיות רק נדיב בחתן התדרה להתצגת דעה. הדעות חייבות לקבל גם ורדע ביצועם בתנועה. רק כך אנחנו נמנע את זיקת כלל הדעות לתנועה.

לשאלה ג'

הבעתי כבר את עמדתי שכל הדעות למצוא את ביטויין גם מן הבחינה הארגונית. שאם לא כן דעה אחת או מחנה אחד, בדרך כוח נוסף, אולי שולי בכל הבחירות, עלולים להשתלט על התנועה, תוך פגיעה קשה בעקרון הפלורליזם — דבר שהוא מנוגד למסקנות „ועדת יגר". ההתארגנות הסיעתית מבטיחה מתן ייצוג הולם למיגוון הדעות.

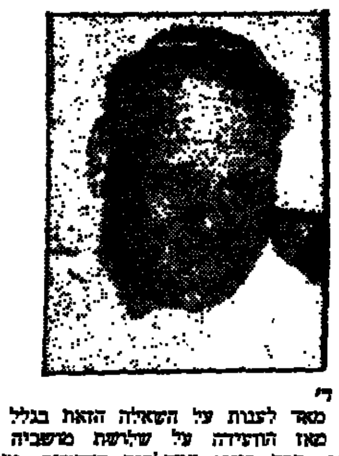

לשאלה ד'

קשה מאד לענות על השאלה הזאת בגלל כמה סיבות. מאז הוועידה על שלושת מושביה עבר זמן קצר. טרם כינסו המחלקות החדשות, ומזכ"לא טרם התחיל לעבוד בכפיפו התנועה ושלוחותיה. עד עכשיו מושבי הוועידה היו רק „מכונת הצבעה" וטרם התקיים הבירור האידיאולוגי על דרך התנועה והשקפת עולמה, שזהו סם החיים של תנועה רעיו־ נית כשלנו.

שינוי שיטת בחירות בלבד, אין בה כדי לחולל שינוי, תהיה משוכללת ככל שתהיה. הראיה: „ועדות פריבס רוגרי" קבעו חוקה שמטרתה להבטיח שהרוב לא ישתלט על המיעוט, והנה בוועידה הוכח, כי רוב קטן השתלט ולקח את כל העמדות העיקריות, מבלי להשאיר אף עמדה למיעוט של 40 וכמה אחוזים.

דובר „גם הרבה על פנים חדשות, אבל מה שאירע בפועל מזכיר את הבדיחה בסגנון „בשורה טובה בשורה רעה". בתום יום איומים מפרך ומייגע, בעיים קיין להם ולה הרמ"ע המפקד לחיילי „יש לי בשבילכם שתי בשורות — האחת טובה והאחת רעה. הטובה — כל אחד מכם יחליף היום את בגדיו... הרעה — תתחלפו בבגדים ביניכם...

גם אצלנו כך קרה. התחלפו רק בבגדים... כמעט שאין פנים חדשות.

נחום לנגנטל: הדור הצעיר נושא עיניו להתחדשות בתנועה

לשאלה א'

ניתן היה להשתחרר מהמבנה הסיעתי אילו ראשי המפד"ל היו מוכנים לוותר על הכוח שבתוך בידיהם. הבעיה נעוצה בעובדה, שראשי הסיעות עדיין לא הבינו את המשמעות המסוכנת של סיעות ואת תרומתן כמיעוט להדלונה של התנועה. אילו הדברים יהיו ברורים לראשי הסיעות ויהיו מוכנים לוותר על כוחם למען טובת של התנועה היה ניתן להתגבר על בעיית הסיעות.

לשאל ב'

ללא ספק אסכים לתמוך בבחירת אנשים נייטר־ ליים לתפקידים הבכירים בתנועה וכן להקמת ועדה בלתי תלויה שתדון בעניין זה, אך בהזדמנות זו, ברצוני להדגיש, כי אחרי הבחירות הדמוקרטיות נדמה לי שאסור לנו להגזים בהקמת ועדות חדשים לבקרים. צריך להיזהר שהדבר לא ייראה כהבעת אי־אמון במוסדות הנבחרים.

לשאלה ג'

אישית אסכים לוותר על בסיס הכוח, אך יש לציין שהדור הצעיר איננו סיעה אלא קבוצת אנשים צעירים המבטאים באופן טבעי שאיפות ורצונות הדור הצעיר, כך שאינני מעלה על דעתי צורך לפרק את המסגרת של הדור הצעיר אך מבחינת חשיבה סקרנית אין לכך כל מקום.

לשאלה ד'

לדאבון לבי לא חל שיפור כלל בתודעת הציבור על מצבה של המפד"ל. אין הציבור בכללו שותף לתחושות ההתעוררות ורוממות הרוח שאחזה חב־ רים בוועידה ברגעים מסויימים בתוכה. הדור הצ־ עיר איננו מבין בחלוקת תפקידים, הוא רוצה לראות מחשבות חדשות לתנועה החדשה והדבר ביתש לבוא וצעירים באופנים אינם מוכנים להמתין הרבה זמן... לכן טיב נעשה אם נצליח להקים את המחלקות ולפעול במהירות להחזרת האמון של המשתתפים בתהליך הבראת התנועה.

פרופ' אבנר שאקי: המסגרת הסיעתית מוסיפה לקבוע בתנועה

לשאלה א'

בהחלט, ללא כל ספק. כל מה שדרוש היא

נכונות נפשית של ראשי הסיעות לראות בתנועה כולה ובביצ'תה את מוקד פעילותם, ולא רק את הקבוצה הסיעתית אותם תהיה גדולה כאשר היה. לצערי, כאשר אני בודק את מכלול הבחירות הפנימיות והוועדית ל'מינויו ואת השתלשלות הד־ עניינים מאז הבחירות, הרי שאין מנוס מן המס־ קנה, כי הקטגוריה הבסיסית לחשיבה ולפעילות היא המסגרת הסיעתית, ואת ביותר דבקנות וסטר־ קטית כאשר בעבר. נכון הוא כי בין הציים מציים להציכוד כבאלים שעישום הוא כלל תנועתית, אבל הם כיעוס בוועידה ובמוסדות הד־ תנועה ועל כך יש להצטער. הנצחת הסיעתיות נראית לי מכשול גדול בדרך להבראת המפלגה ובדרך להפיכתה לתנועה מושכת ואטרקטיבית יותר. רבים שאילו היו חוזרים לתנועה, אינם עושים זאת משום שנקעה נפשם מהמאבק הבין־סיעתי. אני אציע כי במסגרת הדיון הארגוני שבוודאי יהיה צריך לקיים בקרוב, בלשכה או במוסד אחר — יידון גם עניין הסיעתיות בהרחבה ולעומק.

לשאלה ב'

השאלה נראית לי קרדינאלית. על־פי הכשרתי האקדמית והפיתוי בשאלות דת, מדינה וחברה ברור לי שתשובתי צריכה להיות חיובית לאמור, שיש לרכז את כלל המועמדים ולברור מביניהם את המעולים ביותר בבחינת כשר וישר בכל בחינה ולהתבשיה אחרת.

ברם, לתרבה הצער, ידוע למציעי ההצעה כי היא איננה בעצמה וכי היא לא תעשה צדק. לא קשה יהיה להשיג רוב לטובת כמה מועמדים במסווה של על־סיעתיות, תוך פגיעה והתעלמות מקבוצה או קבוצות מסויימות. מאחר שכל המוס־ דות של התנועה לאחר הבחירות הפנימיות, נבחרו בעיקרו של דבר ע"י אנשי־סיעות ולטובת מועמדים סיעתיים ולפעמים תוך הנהגת משמעת סיעתית בולטת — קשה לבודד עניין אחד ולומר שפה האנשים יתעלו מעל עצמם וישכחו את השתייכותם הסיעתית... לשם כך צריכים ב„מלאכי עליון" הם, כידוע, אינם מצויים בשפע על הארץ.

מה שאני מצפה הוא שכל קבוצה וסיעה בתנועה יציגו את המעולים והטובים שבין חבריהם הם, שיוסיפו כבוד לאיש ולקבוצה ומכ"לא לתנועה כולה.

לשאלה ג'

אסכים לעשות זאת ראשון ומעל לכל במה. זהו הדבר הסביר וההגון ביותר, שלו הטפתי במשך שנים, ומאז נכנסתי למפד"ל בתשכ"ס. אין ספק בלבי, כי אם המסגרות הסיעתיות היו מתפרקות, כי אז הייתי לפתח מכפיל את כוחי, והרצא"ת ההצבעה על כוונות השר היו טובות לאין ערוך מאלו שהיו בפועל. צר לי מאד, שמשטר המחד־ הקיים עדיין בריב המפלגות בישראל, קיים במפד"ל שבה מחזיקי השררות המפלגתיות ומטעמה העשיים למצביע ולעתידים הכלכלי הציבורי, ועל־כן פועלים שלא על־פי צו מצפונם אלא על־פי צו ראשי הקבוצה אליה הם משתייכים.

לשאלה ד'

לכאורה התשובה צריכה להיות חיובית, משום שאכן הושקעו מאמצים להשגת מטרה זו, אלא שהמשך שלטון הסיעתיות וכן התחושה שכמפסי־ן כדאתמול בכל הנוגע למשיבה, לעשייה, למינויים ולכל הנלווה לכך — מונעת את מה שצריך היה להיות מובן מאליו, שיפור תדמית המפד"ל בעיני הציבור בכללו.

לעניות דעתי העובדה שאף סקר דעת קהל אחד עדיין לא הביא למפד"ל ולו מחמאה קטנה וש־ם הצלה מספר הבריה בכנסת באחד לפחות, יש בה כדי לצער ואף להדאיג.

הציבור יבדיר אלמנו בתנועה הזו התנועה תגביר אמינותה בציבור אם יתוקנו הציווויים שציינתי ואם ייבדר מעל לכל ספק שמשגי העבר תוקנו; אם תיפסק שליטתם של בעלי הזקה ב־ מיסודות התנועה תחת שם זה או אחר; אם תוסר הרגשת הפחד של מאות רבות של צעירי העידה; אם הגמגום בהצגת מדיניות התנועה יוחדל, אם המאבק למען עיכר האומה יינשא ברמה ללא רגשי התנצלות וכן אם מצעה של התנועה כפי שנינתן לקראת הבחירות לכנסת ה־11 יזכה לתמיכת כל נציגי התנועה בכל מוסדותיה — רק בדרך זו ניתן יהיה, לדעתי, להחזיר את התנועה הדתית לאומית למעמדה הקודם כתנועה דתית לאומית המרכזית בעם, כגשר אמיתי בין דתיים לבין עצמם ובין דתיים לחילוניים, כמוד התנית במאבק למען צדק חברתי, כנושאי הדגל למען שלמות העם והארץ.

אברהם שטרן: אם ירצו ניתן להתגבר על משטר הסיעות

לשאלה א'

אין דבר העומד בפני הרצון, ככל שראשי התנו־ עה ובעיקר ראשי הסיעות ירצו בכך, ניתן בקלות להתגבר על המכשלה הנקראת „משטר הסיעות".

אחת המסקנות המרכזיות של דו"ח יגר, שנת קבלה פה־אחד בוועידת התנועה אומרת כי „הוועדה רואה במשטר הסיעות הקיצוני השורר בתנועה את אחד הגורמים העיקריים להידרדרותה ולהוסר אמון הציבור הרחב בה...".

על פי מסקנה זו, לא רק שניתן ואפשר כפי שכאלת, אלא מוטלת החובה על התנועה לבצע מסקנה זו. צריך לזכור שעל סמך מסקנות ועדת יגר ביצענו המיפקד והבחירות הפנימיות, שבהן השתתפו בהם מעל 100 אלף חברים, ואנו חייבים להם את ביצוע המסקנה הזו, שהיא אחת מעיקרי הוועדה, והדבר הובטח לציבור הרחב.

לשאלה ב'

ארשה לעצמי גם כאן לצטט את אחת ממסקנות

הוועדה: „הוועדה ממליצה שמהעידות השוטטות הד־ תנועתיים יקבעית הנבחנים בתפקידים השונים לא יהיו על־פי מפתח ומכסות סיעתיים, אלא על־פי התאמתם וכישוריהם האישיים של המועמדים". כבר בישיבתה האחרונה של הלשכה בדיון ראשוני על מבנה המחלקות, הערתי על כך, שאין לקבוע את ראשי המחלקות על־פי מפתח סיעתי, ואעמוד על כך גם בהמשך. אני מאד מקווה כי ראשי הסיעות, בעיקר הבכורתית, „למפנה" ו„הצעירים", יבינו כי גודלה של הציונות הדתית לא יוכרע על־פי ההישגים הבציצנים של סיעותיהם בחלוקת ה„שלל" בתוך המפלגה.

לשאלה ג'

הקיבוץ הדתי ואני באופן אישי מוכנים לכל מהיר ובלבד ש„דו"ח יגר" יושם במלואו. כי אנו רואים אבן־פינה להחזרת עטרה ליושנה.

כבר הוסכם בבחירות לוועידה שבהן נקבעו הצי־ רים על־פי המתפקדים, ולא על־פי רשימת משלומי כם, אשר בה אוטומטית בלולו כל חבר בקיבוץ הדתי, כי אני מוכנים ליישם את שיטת הבחירות האישית בכל הרמות, כך גם נהגנו בבחירות ללשכה. יחד עם זאת צריך לזכור כי שלוש התנועות „אמונה", מושבים הקיבוץ הדתי, אינן סיעות פוליטיות, אלא תנועות העוסקות ב„עשת ימי המעשה" בהגשמת רעיון תורה ועבודה, והפעילות הפוליטית היא רק חלק קטן מעיסוקיהן. לכן, איננו יכול לדבר על פירוק אלא על השתתפות בתהליך הבחירות האישיות בתנועה.

לשאלה ד'

לעניות דעתי בתקופת המיפקד, הבחירות הפני־ מיות וקיום הוועידה, חלה התעוררות־מה בציבור שלנו, שהולכת ודועכת עם התחלת תפקודם של המוסדות החדשים. זאת בעיקר בגלל החזרה ל־ משטרי הסיעות שהזכרתי קודם ושגם התבטאה בנושא הבזיכרים הכוונה לאיש את המחלקות לפי המפתח הסיעתי. אני מאד מקווה כי כאן לא נאמרה המלה האחרונה והדברים יקבלו תפנית חיובית. מצער לראות כי בסקרים שפורסמו עד כה, מאז הוועידה, נשאר מצבנו כשהיה (5 חברים כולל מורשה) ועלינו לגשת בהקדם לבדיקת המר־ כיבים השתים הקשורים בתפקוד התנועה, ובעיקר בתכניותיה לעתיד. הצעתי לפני שבוע למזכ"ל, הרב יצחק לוי לגשת בהקדם האפשרי להכנת הבחירות לכנסת ה־12, אשר גם אם יתקיימו במועדן „הזמן קצר והמלאכה מרובה".

נראה לי כי הבחירות לכנסת יהיו המבחן העיקרי למידת החזרת אימונו של הציבור בתנועה והן יתנו את התשובה הסופית המוחלטת לגבי תוצאות הפעולות והתהליכים השונים שנתקבלו ב־ שנתיים האחרונות. דבר זה משמש אתגר לראשי התנועה, נבחרי מוסדותיה ופעיליה בסניפים אשר נבחרו בבחירות האחרונות ועתה הם מתבקשים לפרוע את השטר שנכצג לציבור — נעלה, נחזיר עטרה ליושנה.

השר יוסף (יוסק'ה) שפירא: אפשר להשתחרר מהמבנה הסיעתי בתנועה

לשאלה א'

אני חושב שזה אפשר. זאת למרות שלדאבוני הוועידה על כל מושביה לא עקרה את עניין הסיעות והוא די קובע במהלכים שאחרי הוועידה. בכל זאת יש לציין, כי נוצר איזשהו ציבור בתוך המוסדות שהצבעתו איננה אוטומטית, גם אם הוא משתייך לאיזשהי קבוצה.

יש עוד דברים שצריך לעשות אותם כדי להת־ גבר על המבנה הסיעתי, וכוונתי לפעילות בשטח, בסניפים ובקרב הציבור הדתי־לאומי. אם בתחום זה הפעילות תהיה עניינית, היא תביא לכך שגישת הציבור תהיה גם היא עניינית יותר, הלחץ מלמטה, להינתקות מהמשטר הסיעתי עשוי להשפיע על המוסדות. אין זה דבר קל אבל הוא בהחלט בר־השגה.

לשאלה ב'

אנחנו הצענו להקים ועדה בלתי תלויה. אינני חושב שאפשר לבחור ראשי מחלקות מבלי להת־ חשב בהרכב הכוחות בתנועה. אבל בהחלט אפשרי להבטיח שהמועמדים יהיו טובים, גם אם הם מועמדים של סיעות. לשם כך באה ההצעה שתהיה ועדה בלתי תלויה של שלושה אנשים יחד עם המזכ"ל אשר תסנן את המועמדים ותקבע את התאמתם של הכי־מכר לתפקיד אליו הוא מוצע. אני סבור שהצעה זו תעודד את הקבוצות השונות להציע מועמדים טובים שיזכו לחוות־דעת חיובית מהוועדה. אם לא יוצגו מועמדים ראויים, תיפתח הדלת בפני מועמדים שאינם משתייכים לסיעות או משתייכים לסיעות אבל דעת רוב הציבור תהיה נוחה מהם.

לשאלה ג'

אנחנו עשינו זאת, אלא שהעתונות טרם הכירה בכך וממשיכה לכנות אותנו מצ"ד. הפגישות שלנו הן במסגרת חוג רעיוני ואני מתלבטים כיצד עלינו להיאבק בתנועה על העקרונות והרעיונות שהרתנו על דגלנו, מבלי שיוטבע על פעילות זו חותם סיעתי. הודענו כבר לסיעות הקיימות שאם הן יציגו מועמדים עדיפים על שלנו — נצביע בעד המועמד הטוב יותר. זה מוכיח על נכונותנו הכנה לתרום לפירוק המשטר הסיעתי.

לשאלה ד'

אני סבור שבתחילת התהליך (המיפקד והבחי־ רות) חל שיפור גדול בדימויה של התנועה הדתית לאומית. לצערי, בגלל שהלוי השתתפתי רק ב־ מושב הראשון של הוועידה. מושב זה הביא רוח של תקווה לשינוי. מאז שחזרתי לעבודה, תודה לאל, אני חש שהרוח של ציפייה והתקווה שככה. מאז המיפקד ועד הוועידה היתה הרגשה של עלייה בתדמית. שהמיפקד והבחירות היו הגונים. לפתע התדמית נסתייכה ובשטח עדיין לא נשתנה דבר. העובדה שראשי המחלקות טרם נבחרו והכי־ בינתיים כמעט אותו דבר — זה גורם לאווירה ספקנית.

להערכתי אם ייבחרו ראשי מחלקות מתאימים ומעוררי תקווה, ולוועדה הבלתי תלויה בעניין זה חשיבות לא מבוטלת; אם יקציבו משאבים לפעי־ לות בסניפים; אם בסיעה בכנסת יודגש יהודית של הציונות הדתית — ניתן יהיה לעורר אווירה של ציפיה שאכן התנועה תשקם את עצמה ותחדש פניה. אבל הדברים הללו קשים ביותר להשגה והספקות מרובים. הציבור שלנו שחזר להצטה נבון להטות שכם כדי להגשים את התקוות הללו.

אני מאד מחשיב את הרחבת המסגרת של הד־ תנועה ועלינו לבוא בדברים עם פא"י. על הקמת כצרך משותף בכנסת. ישנה נכונות מצדם לכך, והוי מעשה העשוי גם הוא לחדש את התקווה כי הנה מחנה דתי־לאומי גדול הולך יחד.

הרבנות הראשית על היתר מכירה בשביעית

לגבי רבים וטובים הנבוכים מהמאמר בנושא היתר המכירה בשביעית, שנתפרסם בעתון זה ע"י הגרי"ש גורן, ראינו צורך להחזיר את הרושם.

אין הכוונה להיכנס לפולמוס הלכתי אלא להעמיד את הדברים לאמיתתן.

א. כל הקורא עומד ותמה, מה ראה הרב הראשי לשעבר ר' שלמה גורן שליט"א לפרסם לפתע לפני קוראי הצופה דעה המוחות את הודעת הרה"ר דהיום והקודמת מאז הקמת המדינה. בעוד שידוע לכל כי היה"ר הרב ש. גורן שליט"א מכר את הקרקעות בשמיטה הקודמת ושלפניה, וראה בחוברת „מאורות" בג' נתפרסם הנוסח המלא של שטר המכר של שטחי החקלאות בארץ ישראל, וז"ל: מודה אני הח"מ שלמה גורן הרב הראשי לישראל... שקניתי הכוחי בכל הנ"ל סמ.מ.ר. וסקקיל חדש... את כל הנ"ל הנני מוכר לעכשיו במכירה גמורה... לרב נסים גאון אלי דין לגויב וכו'.

ולפי דבריו איך הכשיל את כל ישראל והשלה והטעה אותם הרי ע"פ המכירה עבדו החקלאים בקודש והיהודים אכלו את הפירות אף שלדעתו יש בהם איסור אכילה, ומה נשתנה משמיטה זו לשמיטה שעברה?!!

גם מה שכתב על הצעתו בדבר „דרכים חילופיות" — הנה בחוברת „מאורות" הנ"ל הצעת, להמציא המצאה שכל עבודות החקלאות תעשינה ע"י גויים, וכיו"ב לא קיים למעשה, והצעתו שם היתה עוסקת רק את עניין הזריעה ולא שאר העבודות, וכל עניין הערכאה שכני במחלוקת הפוסקים בתוצאתם לשנה השביעית.

הצעה נוספת העלה שם והיא לעשות חופה קבר־ צה על כל השדות, או זמנה גדולה על העובד ה־ וכליד וכו'.

ובהצעה נידונה על הרכב החקלאי, הרי"ש גורן שליט"א עצמו מבטל שם את העניין, גם הנוסח ה־ חדש של השטר מכירה לא מעלה ולא מוריד לדי־ דן, כלפי היעוצים שאין היום מקום להיתר מכירה.

ב. לגופם של דברים, חלקו הראשון של הד־ מאמר הוא בעצם חוזר על מה שכבר כתב בשעתו הרב גורן בחוברת מתנים בשנת תשי"ט, ולאחר זמן גם בספרו תורת המועדים, ומרן הרצי"ה קוק זצ"ל השיב בזמנו בחריפות על דבריו והיות ו־ סיעון זה נשמע לאחרונה במטרה לגנות את עמדת הרבנות הראשית לישראל, ע"כ אנו מפרסמים בזה את הדברים כדלהלן:

על משיב במאמרו שם: „הרב קוק: אין תקפו של היתר המכירה שרוב הארץ בידי יהודים", ע"ז העיר הגרצ"י: לא אמר ולא כתב שם כך, וכן מבורר ומבואר שם בפנים.

(בהמשך הדברים הללו העיר הגרצ"י: גם כאן וביותר מטעה באופן נורא לתלות באילן הגדול דברי שאינם, לאמר בשם רבנו בסילוף תיוף דברי קשר, בקיצורים ושינוי צורתם מתוך כך בהמשך מהדורת חז"ל במורא הרב והודתו, שחיובו לאמור בלשונו בדיוק שלמותה, אין שם בשבת הארץ שום זכר ויסוד לזה שאין תוקפו של היתר המכירה בשרוב הארץ בידי יהודים, שם מדובר ביחס אל הפירות של נכרים.

אח"ז שוב העיר: מבואר ומבורר שם בהמשך כנ"ל, ואינו עניין לעצם המכירה כלל. וגם על מש"כ במאמרו שם: „שאין קניין לגוי להפקיע קדושת ה־ ארץ תחת שלטון יהודי, העיר הגרצ"י: זה מטעה כאילו הוא החלטה ודאית כך שאין קניין להפקיע בשלטון יהודי, והרי זה כאן להלן רק המצאת חי־ דוש של סברא, ע"כ.

ומכיון שאין מדובר בדעתו של הגרי"ש גורן, אלא על דעתו של מו"ר הרב קוק, מי לנו גדול מבנו הגרצי"י ז"ל בהבנת דבריו ודעתו של מרן הרב זצ"ל. (הדברים במילואם יו"ל בכרך „התורמיד" העומד להופיע בקרוב).

ג. בהמשך דבריו ב„הצופה" טוען הגרי"ש גורן כי „יש בריבונות של המדינה כדי למנוע הפקעת קדושתה ע"י העברת הבעלות הפרטית שלנו לנכ־ רים", כי גם אחר המכירה נשארות האדמות תחת „בעלות על" של השלטון היהודי, ובהמשך דבריו הוסיף: הממשלה הכנבה איננה שותפה למכירה זו של כל אדמת א"י לנכרים.

ואם כטענתו שיש „בעלות על" של השלטון ה־ יהודי המונבצת מאתנו להפקיע הקדושה ע"י מכירתה לגוי, אם כך כיצד כותב בהמשך דבריו שרבוי לק־ נה פרות המשווקת ירקות שגדלו אצל גויים. ו־ הרי „הבעלות על" קיימת גם על שטחיהם של הנכ־ רים. דעתו של הגרי"ש גורן תואמת להפליא את דעתו של הרב"י בסמ"ע ע"ה ובר מוליה הוא בדבר זה, שסבר כי א"א לקנות גם מהנכרים בשטח מדי־ נת ישראל, מפני הטעם של בעלות עליונה של מדי־ נת ישראל אלא שהרבי מסמר (בקונטרס שלוש תשובות) הגיע למסקנא שא"א לקנות בכל הארץ פירות בשמיטה, אלא רק מפירות חו"ל, ואלו הרב גורן מסרב להכיר במסקנא הברורה זו הנובעת מ־ שיטתו. כל עניין „בעלות על" הוא מחודש ואין התכר בפוסקים, לומר שלטון ישראל מציל גם לביטול קנין הנכרי באר"י ושזה מספיק לחייב ב־ מצוות התלויות בארץ זה תמוה מאד, שהרי למ"ד שיש קנין לגוי בא"י להפקיע מקדושתה, ברור שזה נהג גם כשהיה שלטון לישראל, והיהודים שלטו בא"י וכו' המיעוט „והעד ולא גוי" מדבר רק כשיש־ ראל בגלות.

וגם מה שהביא מתוס' קידושין, הרי שם ה־ מדובר בשלטון של גוים כמחליש את קניינו של ה־ יהודי, אבל לומר להיפך, שאם הקרקע שייכת לגוי, ושלטון הוא של ישראל, וע"כ זה יחייב במצוות התלויות בקדושת הקרקע, לא שמענו משם. וראה במשכי הראשי בעבודה זרה סימן ט' „מיירי שאם לא יתנו טסקא יהיו מופקעות לשרים וא"כ איננה כשלנו ואנו כמו אריסין בעלמא", וא"כ אי"ז דומה לידינו.

גם טענתו כי הממשלה איננה שותפה למכירה זו, אין הדברים נכונים כלל, שהרי גם בזמן כהונתו של הגרי"ש גורן כרב־ראשי, היתה הסכמה ממשל־ תית למכירה לצורך שנת השמיטה, (ראה בנוסח שטר המכר בחו' מאורות) וראוי להזכיר, כי עצם המכר לצורך שנת השמיטה מוסר בחוקי המדינה.

ד. באשר לגוף השאלה למה לא נהגו בזמן חז"ל בהיתר המכירה, הטעם הוא מפני שבזמן חז"ל שהיה מאבק חריף בין היהודים לגויים, והשלטון הרומאי רצה לבטל את היהודים מא"י, ע"כ לא היתה אפשרות למכור את המשקים החקלאיים לגוי אפילו כתערומה, כי הדבר היה מביא בסופו לנישול גמור של היהודים מעל אדמתם.

ה. טענה תמוהה העלה הגרי"ש גורן, שגם אלו הנאלצים להשתמש בהיתר המכירה בשדותיהם ל־ צורך פרנסתם, עליהם להדיר ולא לאכול מתוצרתם. הטעם לכך, מפני שהוא עצמו עבד בשדהו, ולד־ בריו של הרב גורן, הפירות נאסרים משום נעבד. הנגע עצמך א"כ אין מתירים לאדם לעבוד ב־ שדהו אבל לאכול את תוצרתו אוסרים עליו, ולמה — מפני שהוא עבד?!!

ו. יסוד ההיתר בנוי על שיטות ר' חננאל והער־ דוך הדשן, הבעל התלומות והגר"א, הסוברים כי בזה"ז שביעית מדרבנן, יש קנין לגוי להפקיע את קדושת הקרקע, ולדעתם אפילו מלאכות דאורייתא מותרות, ויש גדולים שפסקו ע"פ זה להתיר אמנם כל המלאכות, אולם המקובל הוא שמלאכות דאו־ רייתא לכתחילה יעשו ע"י גוי, ולעשות גם רוב הפועלים בחקלאות הם נכרים.

ז. המהרי"ט קורקוס פסק גם למ"ד שאסור ליש־ ראל לעבוד בקרקע של גוי, אם עבד בו הישראל, אין איסור ספיחין. ולדעתו, גם באיסור לעבד הדין הוא שצריך לעקור, אבל הפירות אינם נאסרים. ר' הכס"מ כתב בדעת הרמב"ם שבזמן ששביעית מדר־ בנן, לא נעבד, נוסף על כך ידוע ומקובל על ה־ פוסקים שכיון שסומכים החקלאים על הוראות של הרבנים המתירים, על סמך דעות הפוסקים המתי־ רים, אין מקום לקנוס את העושה ע"ד הרבנים, ו־ ע"כ אין איסור ספיחים (שהוא קנס) כשנעשה ע"פ היתר הפוסקים.

היתר למכירת קרקעות בשביעית גם לאחר הקמת המדינה נעשה ע"פ כל הרה"ר שעד היום, וחברי מועצת הרה"ר, ובהם הגאונים יצ"פ פראנק, הרה"ר כץ, הרי"מ הלוי, והרי"ד הזם זצ"ל שהם מרא דאתרא שנבחרו ע"י הציבור, ומפיהם אנו חיים.

ח. קיימים חששות לגבי קניית תוצרת מנכרי, כפי שכתב החזו"א (סימן י') שיש פקפוק האם זו התוצרת גדלה בקרקע שבבעלות הגוי, ובן עיין בשו"ת מנחת יצחק חלק ח', שנשאל בכע"ז, ורק מטעם גזל בתר רוב, התיר תוצרת שבאה ממקום שיש ספק על בעלותו של הנכרי, והמציאות מורה לנו שיש למציאות של הגבי"ם, ויש מהם שמביאים לשוק תוצרת יהודית (ופעמים אף ערלה) וגבי־ רים בעירות נכרים וקשה הדבר לבירור ופע־ מים שבדק בספק הדברים יהודים.

ומלבד זאת, הרי יש מצוה לקנות ולהחזיק ב־ אחינו היהודיים, וכ"ש שלא להעדיף נכרי על יש־ ראל. וראה באגרותו של מרן קוק זצ"ל המודפס היום.

לעדת השמיטה שליד הרבנות הראשית

שמן

ב"ה, ש"ק יפו ת"ו, ה' תמוז תרפ"ט.

לכבוד ידי"נ הרב הגאון פהי"ר מוהריה"ר חיים ברלין שליט"א שלו' וברכה.

עטי תרעד בידי למעשה הנבלה אשר נעשתה כעת לאחינו יושבי המושבות כי אחזו אשר הד־ חזק הדבר עד כה, שלא לתן הכשר להגויים, כדי שלא לדחוק את רגלי ישראל המדוכאים ו־ מיוגעים בענים, ופרנסתם תלויות למחיתם ע"י פדיון הענבים. הנה עתה אחז אשר נגמר הד־ ענין בדבר סכסוך שאלת השמיטה, שכל עיקרה באה לטובת אחינו בני המושבות, נמצא חותר מחתרת, אשר יעצו בסתר לקנות דוקא מהגויים, ולהרים קרן צרינו, השוחקים על משבתנו, איך שאנחנו בעצמנו רודפים את אחינו בני בריתנו. אי שמים.

אין לשער גודל החרפה וחלול השם ועוצם הרשעה שיש בזה דמי לבבי כמיר ירתתו, וכאי בי עד לשמים מגיע מהמצב האיום הזה, מי הנפילה של תורה ויראת שמים אמיתית שיש בענין זה. ירא נא כבוד גאונו תקן את המעוות כפי היכולת

וזאת למודעי, כי חשש גדול מצד ערלה וכלאי הכרם יש בכרמי הגויים בשנים הללו, יותר ממה שהיה בימים הקדמונים, ותרי אנו מוחזקים להשגיח על כרמי אחינו, בשמירה ר' השגחה מעולה. ואיכה זה עתה תהפך השורה, שנקח משל גויים, הבלתי מושגחים, רק כדי לרדוף עד הנפש את אחינו בשרנו.

והנני בזה ידידו עז דורש"ת באהי"ר
הק' אברהם יצחק הכהן

הצ"ין במשפט כהן סימן ע'.

הדרמה ב„מעלה חלדיה"

(סוף מעמוד 4)

במתון השכנים, זה יהיה טוב גם לערבים וגם ליהו־ דים במקום הזה. ולכן ביקשנו פגישה בדרג הגבוה ביותר, כלומר עם ראש הממשלה..."

מספר אחד ב„עטרה ליושנה" מתכנן בינתיים, ... את תוכנית השיפוץ של ... הדירות שרכשה האגודה. העצם לא נס־ ... ב"ב פרץ מיניפאלי ו„אליה נכנסים לג.ר. העיקר להפגין נוכחות". עכשיו אנחנו משקיעים כסף גדול. מאות אלפי דולרים, ובונים ממש כמו ברובע היהודי?

באין הכסף? אסור לגלות. ברור שיש מצנסים, חסידי שובם של היהודים אל הרובע, מעמידים קרן מיוחדת לרכישת כל דירה מתפנה. די ששכן, ערבי סוחר על אפשרות עקירה — כדי שיתייצבו אצלו עם המזומנים ולא יעמדו על המקח.

„במלחמה היהודית־ערבית על ארץ ישראל פנים מגוונות, לפעמים מפתיעות מאוד. ביפו, בלוד, ב־ רמלה — כשהיהודי רוצה למכור דירה, מתייצבים אצלו ערבים עם דולרים ומשלמים כל סכום שיבקש. אומרים שכל שדרת־ירושלים ביפו, או רוב השדי־ רות כבר בבעלות ערבית. מדוע אסור ליהודים לינ־ זור באותה מטבע ולרכוש כל מטר מרובע המתפנה בירושלים העתיקה? אצל הערבים, אומרים, הכסף הגדול זורם מאשיף.

אצלנו — ודאי הוא מגיע מיהודים הרוצים להב־ טיח שירושלים תשאר לנצח בידינו. ומי ייכנס לגור בדירות המשופצות של „עטרה ליושנה"?

„אחותי אומרת לי המזכירה התכונה, המנהלת של האגודה, כשאצבעותיה רצות בזריזות על מכו־ נת הכתיבה, אשה אפורת שיער. המבוגרת היהודיה שראיתי בין הגברים המזוקנים והצעירים שבשטח, זו האגבה? יש לנו רשימה של עשרות מועמדים לכל דירה.

קול הלמות פטישים עולה מעבר. גם בבית „תורך הסמוך" — משפצים. בישיבת „עטרת כה־ נים" בונים חדר אוכל. בבית המערביים, על הגג, בונים את התצפית לעבר הר הבית. כרגע אי אפשר לעלות. צריחות ופיגומים בכל פינה. אבל בשנה הבאה — יעלו במעלה המדרגות קבוצות של תיי־ לים ותיירים כדי לראות מן המרפסת את הנוף הד־ מרשים. הזווית יפהפה ביותר לעבר הר הבית, בדיוק מול אבן השתיה. שני פועלים ערבים, המתבוננים בנסיונות הכושלים לטפס על הפיגומים כדי לראות כבר עכשיו את הנוף המובטח, מחכים אותי: אין דבר. גברת, תבואי עוד כמה חודשים, נגמור לבנות עד אז ותוכלי לעלות בקלות... העברית בפיהם, אגב, שוטפת ובהירה, והמבטים אינם מסגירים מה שבלי־ בם. האירוניה של ההיסטוריה: דווקא הנשים המוסל־ מיות, שעיניהן יורקות אש של שנאה — חושפות באומץ מה שלבן. משום זו מסתית אצלם, מסבירה לי תושבת יהודיה של הרובע, לא לפגוע בנשים ו־ בתינוקות. לכן הן מעיזות להראות מה שלדעתי — כולם חושבים...

בחנותו של בן ארזה

בחנות הספרים של בן־ארזה, שני צעדים מן הפרוזדור המקמר המוביל מהרובע המוסלמי לרח־ בת הכותל — שקט ושלווה. בן ארזה היה כאן לפני כולם. הוא החנווני האמיתי הראשון של הרו־ בע המוסלמי. פצצות הציתו לו את החנות. פעם אחת זרקו תומצה. אבל כל בוקר התייצב מחדש, פתח את החנות, מכר את החומשים והגברות והמח־ זורים — כמימים ימימה. בהחלטה נחושה, בלי אלי־ מות ובלי השתוללות, עם הרבה שכל — צריך לע־ בוד כאן. אומר לי בן־ארזה. לא כולם נבונים כב־ פיק. במיוחד חסרים את התבונה הזו הבחורים של ברסלב. ההתנהגות המתהוללת מזה — והליכה ללא נשק מזה, בשניהם גם יחד הוכיחו פזיזות וטפשות.

בן־ארזה טומן אקדח חמישה מילימטרים בתיק איד הקטן ושמח שסוף סוף למדו גם חבורותי ה־ אחרים, חובשי הכיפות הסרוגות, להסתיר את נש־ קם. בימים הראשונים שהתנחלו ברובע המוסלמי כמו שריף של מערבונים עם אקדחים ותמיקים, ניקרו את עיני כל מי שראה אותם בהפגנתיות ההתחמשות שלהם. עכשיו מבינים שיחסי שכנות הם המפתח לא רק לדו־קיום בירושלים העתיקה אלא גם לעתידה כעיר הבירה הנצחית של עם ישראל. לרסן התח־ גרויות לחפש הידברות — זו אכן האופציה העכשווית ברובע המוסלמי. האם יעד יהודי־ערבי משותף, ש־ הלוואי שיקום, כפי שהחלום השבוע ימצא מסבי־ לאים בשלוחות אשיף מלהזהר לרובע?

לא זו השאלה. סכינאים מתאבדים יכולים להד־ גיע לכל מקום, גם לתל־אביב, אבל שיתוף פעולה בדרג של שכנים, יכול, לעת עתה, להרגיע את הרובע ולהפוך את מעלה־חלדיה מבמה דרמטית — לסיפור אפי שליו.

אלא שאינני יכולה שלא לצטט גם מה שאמר לי בחור בכיפה סרוגה, עם ציציות בחוץ ואקדח חבוי שסירב להתראיין אבל רתח למשמע האופטימיות של חבריו: „הבעיה שלנו איננה מכפיכי שכ־נים בדרג מקומי. הבעיה שלנו היא המאבק הכולל הגדול, הערבי־יהודי על הבעלות על ארץ ישראל. כשה שכינה נחמיים אל השכנה מהחצר שלנו — לא יעזור לנו. תמיד יבוא מישהו ויעורר אצלה את „הנפל עלי מהגב עם סכין, הוא לא תעזיק רזמא אלא תסגור את הדלת ותשמח בסתר דירתה שהיסלו עוד חייל יהודי..."

אז מה הפתרון?

די! די! מספיק לדבר! מהסים אותי חבריו. אבל הוא, מעבר להשתקותיהם אומר: „להגביר את הבטחון ולהביא לכאן מקסימים יהודים. שימשיכו לקרוא לזה הרובע המוסלמי. לא איכפת לי. אבל שבפועל זה יהפוך לרובע יהודי."

הצופלדים

ב"ה
יום שישי, י"ח מרחשון תשמ"ז (21.11.1986)
גיליון מס' 258
בעריכת עפרה ורד
תשמ"ז שנת שמיטה

שלום, ילדים

בתקופה זו שבין חג הסוכות וחג החנוכה, נכנסנו, במלוא המרץ ללימודים סדירים. אנו נמצאים שעות רבות בין כותלי בית-הספר, עם החברים לספסל הלימודים — בשעות הלימוד, ועם כל תלמידי בית־הספר — בשעות ההפסקה.

ההימצאות יחד, בחברה אחת, במשך שעות רבות של היום, דורשת מכל אחד מאתנו להתחשב בזולת. אמנם לכל אדם יש דעות משלו, רצונות משלו, וכל אחד יכול, כמובן, להביע דעתו. אבל עלינו להתייחס בכבוד ובצורה תרבותית גם לדעות הזולת. לא אחת נתקלתי בכיתה, בתופעה שאחת התלמידות משמיעה דעה או תשובה כלשהי, ואז פולטת לעברה תלמידה אחרת, הערה מעליבה או מלת-גנאי. תופעה זו אנו מכנים — אלימות מילולית. אלימות? כן, ומדוע? כי באמצעות הערה מעליבה, אנו פוגעים בנפשו של הזולת ומבזים אותו בעיני כל התלמידים. פגיעה זו חמורה לא פחות מאלימות פיסית. (פגיעה גופנית) והרי כבר אמרו חכמינו ז"ל: „כל המלבין פני חברו ברבים כאילו שופך דמים" (בבא מציעא. דף נ"ח, ע"ב).

לעתים קורה שמלה חריפה, ודיבורים קולניים מתפתחים למריבה ולמכות. כשם שעלינו, ידידי הצעירים, להימנע מאלימות מילולית, כן עלינו להימנע מאלימות פיסית, אלימות זו מסוכנת מאוד. דחיפה פה, מכה שם, גרמו לא אחת לתוצאות קשות ועצובות ביותר.

זכור לי מקרה שאירע באחת ההפסקות, כאשר תלמיד זרק אבן קטנה, סתם כך, מתוך מעשי שובבות, ללא כוונת זדון, על חברו, האבן פגעה בעינו של החבר וכתוצאה ממעשה זה, ניזוקה העין וראייתו נפגמה, אף בנושא מסוכן זה אמרו חז"ל: „המגביה ידו על חברו, אף על פי שלא הכהו נקרא רשע" (סנהדרין, דף נ"ח, ע"ב).

עלינו להימנע מכל סוג של אלימות ולנהוג כפי שלימדונו חז"ל: „יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך". „מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך" „ואהבת לרעך כמוך". וכך נתרום אף אנו, ילדים, ליצירת חברה טובה ומתוקנת.

שבת שלום
שלכם, עפרה

פרשת השבוע — וירא

וישא עיניו וירא והנה שלושה אנשים נצבים עליו, וירא וירץ לקראתם... (בראשית י"ח, ב')

הפסוקים הפותחים את פרשת „וירא" מלמדים אותנו עד כמה חשובה מצוות הכנסת אורחים, אותה קיים אברהם אבינו. חז"ל הדגישו שהאירוע המתואר בפסוקים אלה, היה ביום השלישי למילתו של אברהם, וזאת כדי ללמדנו שאברהם למרות שסבל מכאובים קשים ביום השלישי למילתו, הרי כשעברו אורחים על־יד ביתו רץ בשמחה לקראתם, כדי לקיים מצוות הכנסת אורחים.

• ★ •

ויבואו שני המלאכים סדומה... (בראשית י"ט, א')

מפני מה כשבאו אל אברהם אבינו התחפשו לבני־אדם, ואילו ללוט נתגלו בדמותם האמיתית — מלאכים?

שכן אברהם, מכניס האורחים הדגול, נהג כלפי הכול באותה דרך, וקיבל כל אדם ואדם, אפילו אנשים פשוטים, בסבר פנים יפות וכבוד. לא כן לוט, שאילו לא ראה לפניו מלאכים, אלא אנשים סתם, לא היה מכניסם לביתו. עלינו ללמוד מדרכו והתנהגותו של אברהם אבינו ולקבל כל אדם ואדם בסבר פנים יפות.

(עפ"י רבי לייב שרה'ס)

דבר בשם אומרו

המקבל את פני חברו בסבר פנים יפות, אפילו לא נתן לו כלום, כאילו נתן לו כל מתנות טובות שבעולם.

(אבות דר' נתן, י"ג, ד')

צעצועים על בולים / מאת חיים לנגלבן

היום נשוחח, ילדים, על שיטה ישנה-חדשה, המתירה איסוף בולים לפי נושאים.

שיטה זו קיימת עשרות בשנים, לפיה כל אחד מאתנו מסדר את הבולים כאוות-נפשו, לפי נושאים שונים.

קיימים מאות נושאים, אולם, רק מספר מועט של נושאים אהודים על האספנים הצעירים והמבוגרים כאחד, כגון: פרחים, בעלי-חיים, ספורט, כלי נגינה ועוד.

השבוע גיליתי נושא נוסף — צעצועים על בולים.

כאשר הגיעה לידי סדרת בולים משווייץ, המציגה צעצועים — נושא המתאים גם לבנות וגם לבנים. הסדרה כוללת ארבעה בולי-דואר. הבול הראשון בערך נקוב של 35 סנטים שווייצריים, מרבה דובון. כן, דובון, הדובון הוא אולי המוכר והאהוב ביותר מבין כל חיות-הצעצוע. לילדים רבים, בעיקר לבנות, הינו ידיד נאמן וחבר למשחק במשך שנים. הילד יכול להשפיע עליו אהבה וחיבה, לשתף אותו בסודותיו, וחיבוקו בלילה מגרש את הפחד מן החושך, מי לא התנסה בכך?!

הבול השני, בערך של 50 סנטים, מראה לנו את הסביבון, המוכר לנו מחג החנוכה. גם בעולם הגדול מהווה הסביבון צעצוע מקובל מאד על ילדים. הסביבון הינו צעצוע עתיק. הוא מסוגל להגביר את מהירות סיבובו ולהשמיע גם קולות וזמזומים. סביבונים אחרים מופעלים על-ידי שתי אצבעות, או על-ידי חבל. הסביבון המצויר על הבול, צבוע בצבעים עליזים.

הבול השלישי, בערך של 80 סנטים, מראה לנו את המכבש. כלי כבד מאד, ידוע כי בולדוזרים, עגורנים ומכבשים, הינם מכונות ענקיות, המשנות את פני הערים והשכונות בהן אנו מתגוררים. במהלך המשחק בארגז־חול עם צעצועים אלה, יכול הילד להזיז מטעני חול ולסלול כבישים, וכך הוא יכול לגלות כיצד פועלים דברים אלה, ולהכיר בצורה פשוטה את חוקי המכניקה (מבנה מכונות) היסודיים.

הבול הרביעי, בערך של 90 סנטים, מראה לנו בובה. לאיזו ילדה אין בובה שעליה תשפיע את אהבתה! בובות הינן חלק מהותי בשעשועי החיקוי של הילדים. לחיקוי חשיבות רבה בהתפתחות הרגשות.

ילדים, סדרה זו — צעצועים על בולים, תראה אור ביום שלישי הבא בשווייצריה, במסגרת הנפקה מיוחדת לציון הילד ועולמו. אגב, הערך המוסף הנוגע על הבולים מוקדש לפעולות רווחת הנוער בשווייץ. אולי גם אנחנו נעתיק שיטה זו בארצנו! מה דעתכם על כך!

עכו

מאת אהרן בי"ד

— האומר ליום 'עד כה' תבוא. הוא פירוש השם עכו, ובאמת עכו שוכנת ממש על חוף-ים בחצי-אי. — אמר שמריה, והוסיף: החומות המקיפות את עכו הן רק בנות כמה מאות שנים, אך עכו היא עתיקה, נזכרת כבר במקרא, כעיר השייכת לשבט אשר לפני חורבן בית המקדש הראשון, עובר כאן סנחריב, בבואו להחריב את ארצנו — ואת נחלות שבטי ישראל, עשרת השבטים.

— אבל עכו לא בארץ-ישראל, אמר חיים, וידוע לי שהרבה יהודים שגרו בעכו, ביקשו שאחרי מותם ייקברו במקום אחר, כי אין עכו בתחום ארץ-ישראל.

— יפה, חיים, חילק שמריה מחמאה. יש גבולות רבים לארצנו: כיבוש שכבש יהושע בן-נון; כיבוש שכבש דוד המלך; כיבוש שכבשו עולי בבל בשיבת-ציון, כשחזרו מן הגולה אחרי חורבן בית-המקדש-הראשון; יש גבולות לעניין מצוות התלויות בארץ (שמיטה), ויש גבולות חרושים, אלה הקרויים 'גבולות המנדט הבריטי' שהוכבו אחרי מלחמת העולם-הראשונה.

— ויש גבול אדום, הוסיף נתן ושתתק.

נתן, מן החרושים בקבוצת המטיילים, לא השתתף שנה תמימה בטיולים, כי היה באבל על אחיו שנהרג באחת ממשימות צה"ל אל מעבר לגבול, ולכן כינה את הגבול הנוסף 'אדום' — גבול שגבלו הלוחמים בדמם שלהם! וזה אכן הגבול של מדינת-ישראל בימינו, גבול אדום.

— חבריא, אנחנו נבקר במספר מקומות בעכו — הסיק שמריה את הנושא — ואני מבקש, והלא אתם יודעים 'שמריה מבקש — הקבוצה מקבלת על עצמה', וזה ההסכם בינינו, לא לקנות שום דבר בדרך, כולם יחד, וחגי — מאסף.

הקבוצה עלתה אל מבצר עכו. שם ראו את חדר הגרדום, בו הוצאו להורג בתלייה, לוחמי חרות עם-ישראל. הקבוצה התפללה תפילה חרישית לזכרם. ליד החדר — תאי הבידוד לנידונים, ומשם חצו את החצר לצידה השני ושם ראו את דגם המצודה ושמעו הסברים על הפריצה של הלוחמים לכלא-עכו, כדי לשחרר את חבריהם, אך הבריטים ששלטו אז בארץ, הרגו ותפסו חלק גדול מן הבורחים.

— הנה, בחדרים אלה, סביב החצר ישבו האסירים, ואף עסקו בעבודות שונות, ככתוב על השלטים. בחצר זאת טיילו כל יום, וזה היה כל ה„ספורט" שמותר היה להם לעשות. בואו, נעלה על הגג.

עלו על הגג בו נמצא המוזיאון. צפו בתצוגה של המחתרות, ראו את תמונתו של הרב אריה לווין זצ"ל רבם של האסירים, שביקרם רבות, וכן ראו מפות של עכו בתקופות שונות, כלים להברחת מכתבים, פרוזדורים צרים, חרכי-ירי, ועל הגג — שמות האסירים חרותים בתוך מרצפות אבן.

— ראו, אמר שמעון, כמה יפה ורחב, גבוה כתוכו, ראו, שם בכל הכיוונים הם, וסירות דייג, וחוף ירוק ושם למטה, בתוך הים — איים קטנים.

— יפה הסברת את הסביבה, שמשון, אך תן לנוכחים לעמוד לצידך שגם הם יוכלו לראות את הנוף, אמר שמריה, ועכשיו, למטה.

הגיעו לחוף הים, וראו את החפיר שהיה סביב למצודה, דגל מגדל ששלושת עבריו מוקפים ים, ראו תותח, מאלה שבמלחמת-העולם-הראשונה השתמשו בהם הבריטים למלחמה נגד התורכים. מן המגדל עברו למסגד ג'יזאר פחה, שקרוב לשוק, וראו את אחד המבנים הגדולים, החשובים של המוסלמים בארץ, מכאן יצאו למרכז, אל האנדרטה לזכר לוחמי תש"ח בעכו. בגינה הקרובה, מגינותיה היפות של עכו, ישבו לנוח ולשמוע משמריה הסבר לכל שראו.

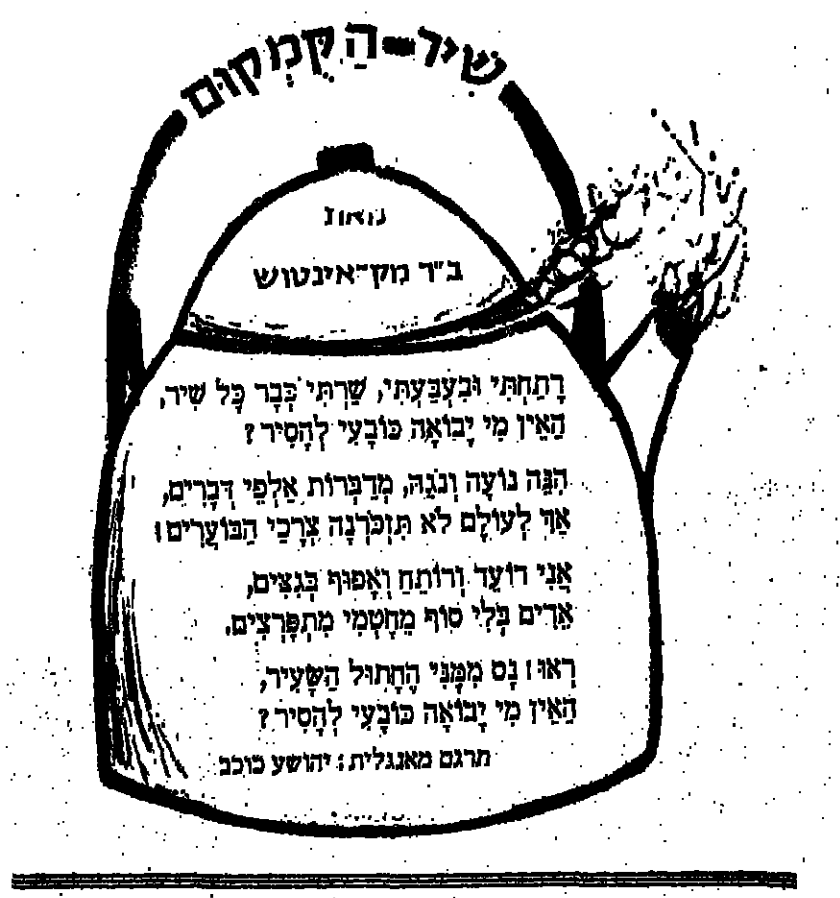

שיר-הקמקום

נואון
ב"ד מק־אינטוש

הרתחתי ובעבעתי, שרתי כבר כל שיר,
האין מי יבוא מובער להסיר?

הנה גועה ונוגה, מדברות אלפי דברים,
אף לעולם לא תוכרנה צרכי המוערים.

אני רועד ורותח ואספר בנצים,
אך הם בלי סוף מתהממי מתפרצים.

ראו! גם מפני החתול השער,
האין מי יבוא מובער להסיר?

תרגם מאנגלית: יהושע כוכב

חידון ושעשועון

ח	י	ד	ו	ן	?
ו	ש	ע	ש	ו	ע	ו	ן

את הפתרונות יש לשלוח ל„הצופה לילדים" רחוב המסגר 66, תל-אביב

חידון מבוך

התוכלו, ילדים, לעזור לילדה להגיע לבית-הספר בדרך הנכונה שאינה נחצית ע"י קו?

העתיקו את הציור על נייר שקוף ושלחו למערכת. את כתובותיכם הקפידו לכתוב על־גבי המעטפות בכתב ברור.

בין הפותרים יוגרל פרס

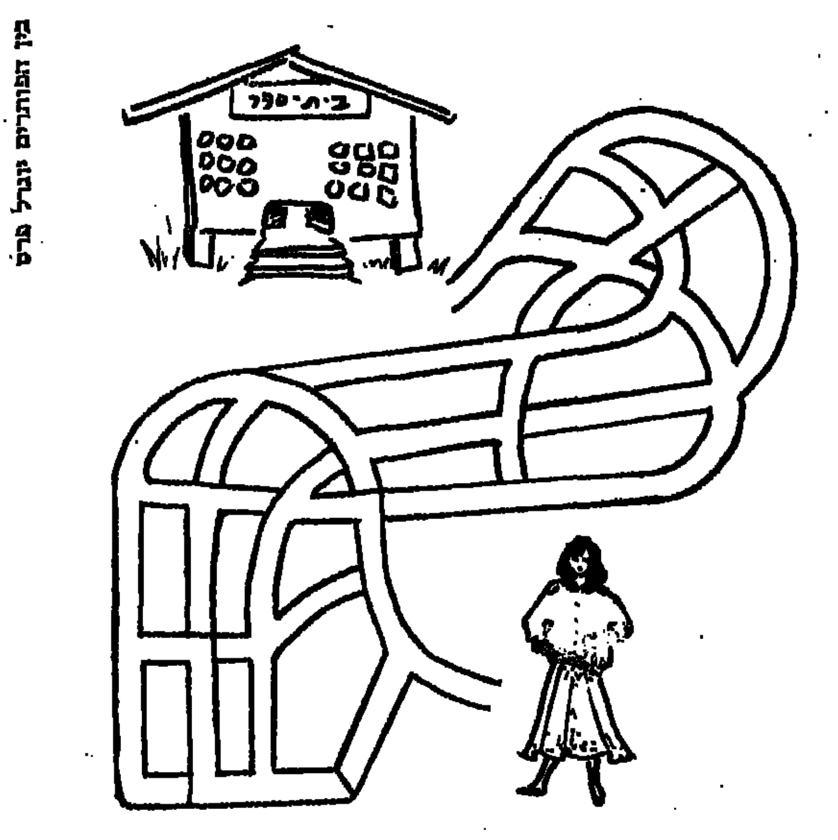

הזוכים בפרסים

חידת ניבים: ישראל חיים פדר, שערי-תורה 10, ירושלים.
ריבוע קסם: טובית שלמה בר־אילן, מורדי הגיטאות 7, רחובות.
מצאו את ההבדלים: אביגיל לנגס, לוחמי הגיטו 18, פתח-תקווה.
תשבץ לראש השנה: אילנית ביטון, ת.ד. 18, מגדל העמק.
תגזורת לחג הסוכות: אפרת רוזנבלט, אבטליון 16, בני-ברק.
תשבץ לשמחת-תורה: מרדכי שלומי, צ'ע בנות, ראשון-לציון.

ברכותי לזוכים, הפרסים בדרך אליכם.

תודה לכל הילדים הרבים, מכל חלקי-הארץ, ששלחו פתרונות.

רוצה אני לציין לשבח את חנה ושאר ילדי משפחת פולמן מרחובות, הצובעים, מקשטים ומעטרים את דפי הפתרונות בצורה יפה מאוד.

כמו כן, מצאה חן בעיניי המעטפה המקושטת בה שלחו פתרון הילדים: אפרת, רוויטל ואביב נגר מהוד השרון.

ילדים, בקרוב נפרסם את שמות הזוכים בתחרות שירים וציורים בנושא החגים.

בחוג המשפחה

בעריכת נעמי גוטקינד

שדולת הנשים דואגת לבריאות האשה

יש לחן תדמית של אמזונות, פמיניסטיות לוחמות לשוויון זכויות האשה ולאחרונה גם לוחמות בריבוי, מאז אימצו בהתלהבות את היוזמה לצרף נשים למועצות הדתיות. אבל שדולת הנשים רוצה כנראה להוכיח שיש לה דברים נוספים בראש פרט לפוליטיקה, וכך ביום רביעי הבא, בבית הקונפדרציה הציונית בירושלים ישמעו הרצאות כמו: משמעות ההבדלים בתחלואה ובתמותה בין נשים לגברים, מומחיותן ה„בלתי נראית" של נשים כמטפלות בבריאות בכל החברות (מי מגיש כוס תה בלימון לבעל עם שפעת? מי נשאר בבית כשהילדים חולים? מי נותן תרופה הוריקה בכל בתי החולים בעולם?).

מאידך — מה עם ה„יצוג המועט של נשים בתהליכי קבלת החלטות הקשורות בבריאותן"? גם על כך תשמע הרצאה.

יהיה גם דיון על הגישות המתאימות להצגת נושא הבריאות בקשרים נשיים בכל אמצעי התקשורת וידברו על נשים כצרכניות של טיפול בבריאות.

נשמע מעניין.

קוקטייל של פוטר ומשי

ורדה ארגס, מעצבת צעירה בהופעת בכורה, הראתה שלשום, יום רביעי, מה היא מסוגלת לעשות בתערובת של בדים, בקוקטייל לא מקובל כמו למשל משי וקטיפה יחד עם ג'ינס או כותנה. השידוך הזה מאפשר גם לבדים היחסניים לקבל טעם ספורטיבי. משי לשעות הבוקר מזה, ופוטר לשעות הערב מזה. כדי להפגין מקוריות בכל מחיר לקחה ורדה את הפוטר שבילדותנו הכינו ממנו רק טרנינגים לילדים וגזרה ממנו חליפה אלגנטית כמו זו שבתצלום המצורף. אכן כן, הזיקט שאת רואה עם הכפתורים מלפנים והחצאית בקפלים התפורים הנפתחים ומן הירך כלפי מטה עשויים מבד פוטר. אבל יש למעצבת הזו גם שמלות מבדי ערב „אמיתיים" — ברוקד, טפטה, משי, קטיפה צבועה ביד וכד'. הצבעים לערב — שחור, כסף, לבן עם גוון של חום וסגול וזהב מרומז.

להתכסות בפוך סינטטי

התחרכנו בחורף גשום וקר. בשורה טובה לייצרני השמיכות ולסוחרי השמיכות.

מי שיכולה להרשות לעצמו — מתכסה בפוך אמיתי, טבעי, פלומת אווזים רכה ומחממת.

מי שכיסו מצומק יותר, או שמסיבות אחרות (אלרגיה?) נרתע מפלומה — בוחר בפוך הסינטטי. בימים אלה יוצאת לחנויות שמיכה בשם „סופר קיו" שנבדקה והיא משוחררת מכל גורם אלרגני. יש לה גם מעלות אחרות, ואחת מהן היא מנהלת הייצור המשגיחה על הכנתה בקיבוץ כרמיה שבדרום.

רונית בת ה-26, מהנדסת טקסטיל צעירה היא מנהלת הייצור היחידה, או אחת היחידות בארץ. תחת עיניה של רונית המתולתלת עובדים עשרות חברי המשק המשווקים השנה, באמצעות רשת השיווק של ביתן, את שמיכות ה„סופר קיו" הממולאות בסיבי הקוואלופיל.

הקוואלפיל המיוצר ע"י הקונצרן האמריקני הענק דופונט, הוא סיב דקיק שפעורים בו ארבעה חורים לכל אורכו.

ארבעה חללים

בסיב הרגיל (פיברפיל) הממלא את שמיכות החורף הסינטטיות שלנו — אין בכלל חלל. האוויר הוא אותו מתחמם ומחמם אותנו.

בסיב המשוכלל יותר, (הולופיל, יש חלל באמצע וכך מצטבר אוויר גם מבחוץ וגם מבפנים. בסיב החדש, פטנט ששומרים עליו בקנאות, יש ארבעה חללים.

למה זה חשוב?

משום שככל שיש יותר אוויר בתוך שמיכת הפוך הסינטטית כך היא מחממת יותר.

הציפוי

הרבה תלוי גם בסוג הבד המצפה את הפוך הסינטטי. ככל שהבד צפוף יותר — כך הוא כולא יותר אוויר וכך השמיכה מסוגלת יותר לחמם.

וכמה עולה התענוג?

שמיכת הקוואלופיל בגודל של 2 מ' על 2.20 מ' עולה 287.47 ש"ח, השמיכה הפשוטה יותר, ההולופיל (זוכרים? רק עם חלל אחד) עולה הרבה פחות — 170.11 לאותו גודל.

למה פוך בעיני צמוד יותר?

חידה אחת נפתרה בשבילי, רודית לביקור בכרמייה וגילוי סודית הפוך הסינטטי: מדוע בפוך אמיתי יש הרגשה שהשמיכה נדבקת לגוף ונצמדת אליו ובשמיכות הסינטטיות אין הרגשה כזו.

מסתבר שפוך האווזים קולט לחות מצטבר סביבו, בינו לבין הבד המכסה מן האוויר תעשה כבד ודביק ואילו הסיבים הסינטטיים מקבלים טיפול דוחה מים ואינן קולטים לחות.

האם השמיכות גם חסינות אש?

אין היום (פרט לארה"ב) תקן לשמיכות חסינות אש, אומרים בכרמיה.

תקן חדש לשקי שינה

ואם מדברים על הקנים, התבשרנו במת"י, כתב העת של מכון התקנים שיש חדש לשקי שינה.

רוב השקים בחנויות לא עומדים בדרישות התקן חבל, שהרי שינה תחת כיפת השמים על קרקע לחה עלולה לפגוע בבריאות המשתמשים בשק שינה בלתי אמין.

לפי התקן החדש שק שינה צריך להיות עשוי מכותנה מעורבת בסיב סינטטי ומצופה בניילון, עם ביטנה מכותנה או מתערובת שיש בה לפחות 50% כותנה עם צבע יציב בכביסה ובזיעה ובד עמיד בשפשוף. הרוכסנים חייבים להיות מניילון או פוליאסטר ומצויידים במנעול בעל שני אחזים. התפרים ישרים ומחוזקים בתחילתם ובסופם ועשויים מחומר סינתטי או חומר שאיננו נופל ממנו בתכונותיו.

פתיתי אורז חום - במעדנים / מאת צילה לוטווק

בשלושת אלפים ילדים נאלצים, בישראל, לוותר על כל מוצרי הקמח הלבן הרגיל ולאכול אך ורק קמח מיוחד נטול גלוטן שמחירו יקר מאוד לילדים אלה ולכל מי שרוצה לוותר על הקמח הלבן — יש תחליף זול ימצויין: פתיתי אורז חום. את הפתיתים אפשר להוסיף ישר, ללא בישול ואפייה למרק, לחלב, לעוגיות ועוגות, ולהכין ממנו מעדנים. הנה כמה דוגמאות.

עוגיות

ערבבי 2—3 כוסות פתיתי אורז חום עם 500 גרם בננות מעוכות, 200 גרם תמרים מעיכים בכוס מים רותחים, 1 אבוקדו מעוך (במקום מרגרינה!) 200 גרם פירורי פקן, 50 גרם צימוקים מושרים, 3 כפות קמח חרובים מדולל ב-3 כפות מים, כפית קינמון, צפורן או וניל, ואת התערובת הזו חלקי בעזרת כף בגביעי נייר מרופדים באגוזים או ביטנים מרוסקים עד לצורה של קמח. מה-„קמח" הזה פזרי גם למעלה.

הכניסי למקרר (בחורף משאירים את המגש בחוץ כשעתיים על מנת שפתיתי האורז יתפחו). מנה כזו עולה פחות מארטיק ולאין שיעור יותר מזינה מארטיק.

חביצה (פודינג) עם קרם אנונה

ננצל את עונת הפירות ההורפיים כמו הבננות, האבוקדו, האפרסימון, האנונה, התמרים ויתר הפירות היבשים המוסיפים לנו קלוריות ואנרגיה בימי החורף הקרים — בהיותם משופעים בסוכר פירות.

מתכון החביצה נעשה על בסיס המתכון הקודם. נוסיף פחות פתיתי אורז — ונחלק בקעריות על מנת שיאכלו בכפיות. המתכון הזה מכיל בערך 500 קלוריות למנה. הוכולה להיחשב לארוחת בוקר או ארוחת ערב מזינה.

ההכנה: בוחרים בשלוש אנונות בגודל בינוני בשלות בצבע ירוק-צהוב (רק לא שחור!) מעבירים את ציפת האנונה דרך מסננת מתוררת (הגרעינים נשארים במסננת). בקרם שמתקבל מצפים כל מנה של החביצה ומקשטים עם צימוקים, או חצאי מישמיש מושרים. אפשר גם להכין חביצה מפתיתי אורז חום עם אפרסמון.

> **תיקון טעות**
>
> המאמר: „מה לבשה לנו האישה" שהופיע בשבוע שעבר נכתב ע"י צילה לוטווק שמה נשמט בטעות ואנו מתנצלים.

מה נצפה מה צפוי

ברדיו ✱ בטלוויזיה

בעריכת שולה מוסטיק

בטלוויזיה

✱ „זמירות" (מוצ"ש, 20.30) — כורך הזמר הבריטי „זאיד את חבורת „הזמר בצירוף" מיובק עין גב, את הזמרה הצעירה הילה קדרי, את הזמרת האורחת גניה מיבין ואת יהודה המקצב המהדר עם הזמר רבי רב. מארחים: צמד רעים. הצמד שר שיר של רי פיתם קהתי דיל, טביבים האלה בלאו יש"ר שניב לכותו.

✱ „ילדי גן העדן" — סרט קולנוע בן הלקים (מוצ"ש, 22.30) — הסרט עוסק בעולם התיאטרון המפואר של צרפת באמצע המאה הקודמת. שתיים בין הדמויות המרכזיות הבולטות בסרט מייצגות דמויות היסטוריות אמיתיות: פרדריק למטר, שהיה גדול שחקני הבימה של התקופה, ובאטיסט — חלוץ חשוב של אמנות הפנטומימה. השניים התמודדו ביניהם על אהבתה של אישה אחת.

✱ „עד פופ" (א', 20.02) — אמנים ישראלים במרכז התכנית הפעם: גרית גלרון — לרגל צאת תקליטה החדש, ולהקת „טנגו" — אף הם צב צאת תקליטם החדש „אמונה שלכם". עוד בתכנית: הלהקה „אהה", „פריגנדרס", „פרנקי הר לך להוליווד", ועוד.

✱ „שושלת" (א', 21.45) — הפרק התשעה־עשר: כאשר הכרתי של סמי בן חוזרת אליו, הוא יאבד מתפקידים. את המשך הטיפול הרפואי הוא מקבל בבית אביו. אמו אלקסיס יושבת צמודה ליד מיטתו. נוכחותה בבית גורמת אי נחות לקריסטל. נהג המירוצים פרנק דין, גיסה של קריסטל לשעבר, מוצא אותה בבקרה. הוא מבקש סיבה יארח לזמן מה את בתו סמי ג'ו, בת 18. ססיל קולבי, ידידו החבר של בלייק לעסקים, מספר לו, כי מועצת המנהלים תיברת גנזו בשל אשמת הרצח ודורשת החזרת הזהב מיידית. ססיל מוכן לעסקה עם בלייק: לבטל את חובו תמורת קבוצת הכדורגל שלו.

✱ „אלגרו" (ב', 20.02) — המקהלות פים: התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור, בניצוחו של יצחק שטייגר; המוסיקאים אריה ורדי, דני עקיבא, הוגר מוזר, אירית רוב, ולריה ברוסקין ואריאל כהן; המנחה יצחק שמעוני וצוות של המישה מתמודדים.

✱ „איב מונטאן בכותרות" — (ב', 22.50) — בדירתו בפריס איב מונטאן שר רבים משיריו. ליד הפסנתר המלוות הקבוע שלו בוב קסטלה. בין השירים, משוחח מונטאן על פרקים מעברו, על זכרונות ילדות, זכרונות מימי המחתרת במלחה"ע השנייה ועל דעותיו הפוליטיות בעבר ובהווה.

✱ „בית דין לילי" — סדרה משעשעת (ג', 23.05) — בית דין לשיפוט מהיר במנהטן פועל בשעות הלילה. הארי סטון, שופט צעיר בעל חזות של נער, הוא השופט הראשי בבית המשפט הזה. שיטותיו, כנראה, אינן רגילות עד מאוד.

✱ „החתונה" — סרט קולנוע (ד', 22.05) — חתונה שנערכת במסגרת בורגנית אמידה: מעניקה לבמאי רוברט אלטמן רקע מיוחד לעלילת הסרט. הכל מתרחש ביום אחד, מן הטקס בכנסייה בבוקר, ועד קבלת הפנים המפוארת באחוזת משפחת החתן. העלילה מתעכבת על כל הנוכחים הרבים באירועי היום הזה, החל בחתן ובכלה, דרך משפחותיהם העגפות והחברים הקרובים, וכלה בשאר האורחים. גם למשרתים, למארגנים ולצוות שבא לצלם את החתונה יש תפקיד חשוב בעלילה. מאטירה חברתית מתוחכמת ומבריקה.

✱ „אנתרופולוגיה במבחן" — סרט תעודה (ה', 21.30) — הסרט הולך בעקבות מחקרה של האנתרופולוגית מרגרט מיד על פפואה־גינאה החדשה ובוחן את האנתרופולוגיה מצדו השני של המתרס.

תושבים באזורי מחקריה של הגב' מיד טוענים נגד אי ההדדיות בין החוקרים לבין נושאי המחקר שלהם. יש הטוענים, שהאינפורמציה שקיבלה הגב' מיד לא היתה מדויקת, ושהיא עצמה לא נוצצה בתושבים, ואף היתה משוחדת מראש בדעותיה. תושבים אחרים מרגישים עצמם מנוצלים בידי החוקרים, הבונים לעצמם קריירה על חשבון הנחקרים, בלי שיתנו דבר בתמורה, באוניברסיטה של פפואה-גיניאה החדשה נלמד מדע האנתרופולוגיה על־פי מחקרים שעשו חוקרים מן המערב. בעניין הזה יש המשמיעים היום דרישה לשלב אנתרופולוגיה „תוצרת בית" עם „תוצרת חוץ".

✱ „ראול ואלנברג" (ה', 22.30) — הפרק השלישי: אשת שר החוץ של הונגריה מסייעת גם היא לואלנברג. מאמציו בביאים לידי הפסקה זמנית של המשלוחים וההרג. אייכמן איננו מוותר, גם כאשר טנקים רוסיים מתקרבים לבודפשט.

לרקור צ'...

✱ „הערוץ השני" — לדחות את הקץ

אם במשרדי מינהלת ההקמה של הערוץ השני היו מוכנים כבר השבוע להתחיל להריץ עניינים ולתכנן תכניות לטווח הקרוב — במשכן הכנסת, נראה, לא בוער להכ"ים.

ביום שני השבוע לא היה בכנסת הנ"ב מספיק להצעת חוק הערוץ השני בקריאה ראשונה — וההצבעה נדחתה.

האמונים על הערוץ השני קיוו, כי תהליך החקיקה יושלם בתוך חודשיים. ואז לבקש מיד את אישור הכנסת להתחיל בשידור תכניות וסרטים בפיקוח ובהכוונה של המועצה הציבורית שתעמוד בראש הערוץ השני. כל זאת עוד קודם השלמת המכרזים והפעלת השידורים במסגרת הזכיונות. תהליך שיימשך כשנה עד שנה וחצי מיום אישור החוק בכנסת.

בוודאי שהיו גם כאלה ששמחו על הדחייה הזו, הבלתי צפויה אולי. בשיחות ערטות הבטיחו עשרות חברי־כנסת לשר התקשורת, אמנון רובינשטיין, העומד מאחורי יוזמת הערוץ השני, לתמוך ברשת השנייה בטלוויזיה, אך משמגיעים הדברים להצבעה הם מתחמקים — קובל השר רובינשטיין, שאצה לו הדרך להשלים את קבלת החוק מהר ככל שאפשר. להוכיח את נחיצות העניין פרסם משרד התקשורת תוצאות סקרי דעת קהל, לפיהם 80 אחוז מן הנשאלים תומכים בהפעלת ערוץ שני בארץ.

אך ישנם עדיין כאלה המסרבים לקבל את הדין ומבקשים לדחות את הקץ. ראשי רשות השידור הפעילו לחץ כבד על חברי כנסת כדי שיבטעם להביא להפלת הצעת החוק, או לפחות לדאוג להכנסת שינויים בחוק רשות השידור שיאפשרו לה התחרות הוגנת. מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, עדיין מכריז שהערוץ השני, כפי שהוא, הוא סכנה לחופש העיתונות האלקטרונית. יו"ר הוועד המנהל, מיכה ינון, אינו מגיע כמותו, אך טוען כי צריך למצוא את הנוסחה המתאימה כדי שמצד אחד הציבור יהנה, ומצד שני תהיה תחרות הוגנת ואלטרנטיבה של ממש. מקובל עליו שיש צורך אמיתי בערוץ שני לטלוויזיה בלבד. יחד עם זה צריך לדבריו לדאוג לכך שהערוץ הראשון יוכל להתקיים כלכלית, שאם לא כן יהפוך הערוץ השני לערוץ ראשון... ינון ממליץ למסור את הערוץ השני לידי הטלוויזיה החינוכית. במקום למסור אותו לידי גורמים מסחריים אשר יביאו עוד ממה שכבר קיים בערוץ הראשון.

ובאותה נשימה, הוא שותי ציפורים במכה אחת, הוא מוסיף, כי כך גם יתפנה הערוץ הראשון בבוקר, והטלוויזיה הכללית תוכל לשדר תכניות מיוחדות לאוכלוסייה שנשארת בבית בבקרים...

● ✱ ●

✱ יומנו של ואנונו — צנעת הפרט על הפרק

עד שטוף סוף יש לאנשי התקשורת אצלנו מה להגיד משלהם לגבי פרשת ואנונו ולא לצטט בעניין זה רק עיתונות זרה — הם מסתבכים בתביעה משפטית במסגרת החוק להגנת הפרטיות.

ה„סקופ" של כתב הטלוויזיה חנן עורן אשר מצא את יומנו של ואנונו, וקטעים מתוכו התפרסמו השבוע בטלוויזיה, עורר מיד מחלוקת ציבורית — האם היתה כאן חדירה לצנעת הפרט, אם לאו.

עורך הדין של ואנונו, אמנון זכרוני, לא מסתפק במחאות בלבד, והוא מתכוון להגיש, בהסכמת מרשו, תביעה משפטית נגד הטלוויזיה.

ברשות השידור מנעים מלהגיב. אך ככל הנראה תטען הרשות להגנתה, שהיא מילאה את חובתה הציבורית, וכי היה אינטרס לציבור לדעת מה גם שהפרסום לא היה כזב אלא אמת לאמיתה.

חוק הגנת הפרטיות טרם נבחן בבתי המשפט בארץ ואין תקדימים בעניין.

ברדיו

✱ „קבלת שבת" — פרשת „וירא" בעריכת שבתאי ביבי (א) ערבי, 15.00. דברות בפרשת השבת — מפי החזן קודה. שיחה לפרשת השבוע באות הרב הראשי של קהילת סאן־פאולו, ברזיל, הרב אפרים לג'אדה.

✱ „מלווה מלכה" (ב) מוצ"ש, 22.10 — תכנית מיוחדת על „עקידת יצחק", בהשתתפות הקריינית כרמית גיא והחזן רפי ברזני. העורך: משה חן.

✱ „מחשבת ישראל" — סדרת שיחות מפי פרופ' אליעזר גרינהלד (א) — ראשון, 19.5.

✱ „עם ישראל" — מוסף לעניינים יהודיים בעולם (ב) ראשון, 19.35.

✱ „אומר בשמחה" (ב) ראשון, 20.05 — תכנית על שירת הבקשות. בהשתתפות החזן יגאל בן חיים. העורך: משה חן.

✱ „תמות העף" (א) ראשון, 22.05 — הפעם „התפתחות תנועתית ותנועתית אצל תינוקות". בצוות ד"ר עמירם רביב — פסיכולוג חינוכי קליני, ד"ר גליה רבינוביץ — פסיכולוגית התפתחותית.

✱ „עיונים בפרשת השבוע" — פרשת „חיי שרה" — מאת הרב יונה מצגר (א) שני, 19.05.

✱ „אותות ומופתים" — סדרה תעודית במלאת 50 שנה לרדיו העברי (א) שני, 22.05 — הפעם: מרכז ההדרכה מודיע — סיפורו של מרכז הדרכה של „קול ישראל" (ש"ח).

✱ „אצבע על הדופק" — שבועון בענייני בריאות ורפואה (ב) שלישי, 18.06.

✱ „שיעור בתלמוד" — מסכת „ברכות" — מפי שבתאי סלטי (א) שלישי 19.05

✱ מועדון שעון הזהב מעולמו של ה־אדם המבוגר (א) רביעי, 16.05.

✱ „שואל כענין" — שאלות בענייני חברה והלכה עם רב בישראל (א) רביעי, 19.5.

✱ „צמוקים ושקדים" — מבחר שירים ביידיש (ב) רביעי, 21.05 — והפעם „הקלטות חדשות".

✱ „שורשים" — שבועון לענייני פולקלור ועדות (ב) חמישי, 20.05.

✱ „לכל אדם כוכבו" (א) חמישי, 22.05 והפעם: מזל „קשת". קלור ועדות (ב) חמישי, 20.05.

פרקי היום בתנ"ך

קורא: עקיבא נורפין

רשת א'

יום א': ירמיהו, פרק מ"ד (פסוקים כ"א—כ"ח) — שיחה מאת ד"ר מנחם בולה על הנושא: „כי כתבור בהרים וככרמל בים יבואי".

יום ב': ירמיהו, פרק מ"ז — שיחה מאת עמוס חכם על הנושא: „דברי ירמיהו אל הפלישתים".

יום ג': ירמיהו, פרק מ"ח (פסוקים א'—י"א) — שיחה מאת פרופ' מנשה הראל על הנושא: „הנבואה למואבי".

יום ד': ירמיהו, פרק מ"ח (פסוקים י"ב—כ"ב) — שיחה מאת עמוס חכם על הנושא: „ארור עושה מלאכת ה' רמיה".

יום ה': ירמיהו, פרק מ"ח (פסוקים כ"ג—ל"ז) — שיחה מאת יהודה אליצור על הנושא: „שאנן מואב מנעוריו ושקט הוא אל שמריו".

שים בפעם הראשונה באולפן „שמינית שים בפעם הראשונה באולפן „שמיניות באוויר". השותף להפקה הצעירה האלה — ההתמודדות בסרט התעודה „בית אב ישראל". סרטו של אמיר הר־גיל שזכה בפרס הראשון בתחרות הסרט הישראלי הקצר.

לילדים ולנוער בטלוויזיה הכללית והלימודית

✱ יום שישי

15.00: מפגשי בראשית — פרשת „ויצא" הפרופ' ישעיהו ליבוביץ דן בפרשת עקידת יצחק. העיתונאי החוקר מנסה להבין את ההגיון הפנימי שבהוקעת סדום. בפינת האמנות מוצגות יצירות של ציירים קלאסיים שראו בחורבן סדום דווקא חזיון דרמטי וצבעוני ולא את הלקח המוסרי.

✱ יום ראשון

6.30: אי האלמוגים — פרק 9 — פרק אחרון. פיטר וג'ק שנותרו במערת האלמוגים מחליטים לעזוב את האי ברפסודה שבנו תוך כדי שיט בים הם נתקלים בספינת השודדים ש' בה נמצא האלף לבדו. השלישית מתאחדת מחדש.

17.30: „קאובוי באפריקה" — הפרק ה' אחרון: „סתרי השד".

✱ יום שני

12.15: קשר משפחתי — בתכנית הפעם משפחת מרחבי-ולידיה אם בן תשע וחצי והדס בת שש וחצי משוחחים עם הפסיכולוג אורי־יותם על פוחדים של ילדים, ועוד.

16.00: הפונדק בערוץ המשת המייל — פרק 2: סוסים לדרכים — התנאים הקשים בפונדק מאלצים את שודדי דרכים מתקיפים פעם נוספת קייס לבקש הלוואה ממנהל הבנק. את הפונדק. בעלה של מגי, אדם סקוט, עדיין נעדר.

17.55: „הופה היי" — להקת „הופה היי" באה הפעם לחיפה, אבל, נגרמות לה בעיות בגלל תכביליה של ציפי. בלהקה שלישית „כמו צועני" — ציפי שביט. אורחים: רבקה זהר, שלישיית אקרובטים ופופע מקומי.

✱ יום שלישי

14.15: אנשי הישימון — סיפור על אב ובנו בן השלוש היוצאים למסע התנאות בשמורת טבע בדרום. במהלך הטיול נפצע האב קשה בתאונת דרכים, הילד יוצא להזעיק עזרה. הסרט עוקב אחרי הרפתקאותיו של הילד ופגישותיו עם ואנשי ידידותית ועם אנשי ההרים.

15.30: עולמו של הרקדן — מרתה גרהם, הכוהנת הגדולה של המחול המודרני, מתארת את עולמו של הרקדן, על היבטיו הטכניים והאומנותיים. להקתה מדגימה זאת במחול.

16.15: תיאטרון אגדות עם — שעת הכישוף — אגדה מאת מייקל בארטלאט. סבא זמן מתווכח עם מבורר אר העשרים ושמונה. לדעתו יש לחזור ולהשתמש בשעונים השמש. ה אילו לדעת פברואר 28 טובים משולחנות האלקטרוניים. כל הדמויות הקשורות למנגנון הזמן מסכמות עצה, ולבסוף יכולים לה.

18.00: „שובה של האנטילופה" — הפרק החמישי: „צעיר גיננר". מייזנג הנוכל מתחזה לגנן ומנסה ללכוד את שלושת הלילופטים, אך הם שוב מצליחים להערים עליו ונם ללמוד לקח.

✱ יום רביעי

14.15: מנהרת הזמן — ציר האימה דאל ושתי נקלצים לפיירה במדינת מיין שבארה"ב בשנה שבה היו שמיעות על פלישה מכוכב אחר לעיירה הקטנה. בסרט הם נלחמים בייצורים הפולשים מכוכב אנדרוס וזוממים להוציא את החמצן מכדור הארץ ולהעבירו למכוב שלהם.

17.30: „שמיכיות באוויר" — חמישה בעירים ממקומות שונים בארץ, שחיים באורח חיים שונה, בעלי השקפות עולם שונות ושאיפות שונות — נפג־

✱ יום חמישי

17.30: „מקורו 1" — שם הפרק: „ספור אהבה". חשבו ועושי דברו מי שלהים נגד מקרון מגנגנות הדשנים המקודשים מבצר למצפה המגנ. בשפת הפעילות של צוות מקרון מתגלה שקוקו, ג'ונסון ודני מאוהבים בכלי.

17.55: „ג'יין אייר" — הפרק השלישי: בסר — האומנת של ג'יין — באה דווקא, אך עוזב והפליג למרחקים. לפכימיה ומספרת לג'יין, כי דודה, אחי אביה, חיפש אותה בבית ה' ג'יין עוזבת את הפייריה ופונה אל אחוזת ת'ירפילד, שם תהיה מורתה של הבת של מר רוצ'סטר. רוצ'סטר הוא איש קפדן, נוקשה וגם מוזר.

פינת הבול

מאת חיים לנגלבן

שלושה גליונות זכרון של האו"ם

ב־14 בנובמבר 1986, הוציא מינהל הדואר של האומות המאוחדות סדרה של 12 בולים, לציון מלאת 40 שנה לפדרציה העולמית של אגודות למען האו"ם — „WFUNA". ארגון זה נוסד למטרת הגברת התמיכה באו"ם והבנה טובה יותר של כל שהיא מייצג ומנסה להשיג. לארגון יש אגודות חברות בעולם כולו, שהן פעילות באחד בקהילותיהן.

כל איבה שביציאים לאור בולי דואר חדשים של האו"ם, מוציאה הפדרציה העולמית של אגודות או"ם, ליטוגרפיות ירבעצפות „היום הראשון", המצויירות על־ידי אמנים ידועים, הניתנות לרכישה על־ידי אספנים. כדי לציין מלאת 40 שנה לפדרציה זו נבחרו 12 ציורים שונים, מפרי מכחולם של ציירים ידועי־שם, שהופיעו בעבר על הליטוגרפיות ומעטפות, לצורך הצעתם על שלושה גליונות מיניאטוריים בני ארבעה בולי דואר מנוקבים כל אחד.

כך, למשל, הבולים בעלי הערך הנקוב במטבע אמריקני צויירו בידי עדנה היבל (הבול בן 22 סנטים), דונג קינגמן (39 ס'), חיים גרוס (49 ס') — כולם מארה"ב, ושל סלבדור דאלי — ספרד בבול בדרג של 33 סנטים אמריקניים. הבולים בעלי ערך נקוב במטבע שווייצי, צויירו בידי בנינבו גומז — הונדורס בבול בן 0.35 פרנקים של שוויץ, אלכסנדר קלדר — ארה"ב (0.45 פ"ש), קאן מירו, ספרד (0.50) וראולה האמאן — דנמרק בבול בעל ערך נקוב של 0.30 פרנקים שווייצריים. ואילו את בולי הדואר בעלי הערך הנקוב במטבע אוסטרי, צויירו אליזבט פון ינוטה־בזובסקי — גרמניה, של הבול בעריך של 4 שילינגים אוסטריים, ארנסט פוקס — אוסטריה (5 ש'), ויקטור וזרלי — צרפת (6 ש'), ו־וולטגאנג הוטר — אוסטריה־של בול בדרג של 7 שילינגים אוסטריים.

פרטי הבולים

גודלם של הבולים הם 26 מ"מ לרוחב על 36 מ"מ לאורך, עם ניקוב מסרק של 13 x 13. ואילו מידות הגליונות הן 120 מ"מ ברוחב על 65 מ"מ לאורך.

הכיתוב באנגלית „יום השנה הארבעים לפדרציה העולמית של אגודות האו"ם", מופיע בתחתית לבולים, כאשר סמל האו"ם לצד שמאל, וסמל הפדרציה לימין הכיתוב. על הגליונות שערכם הנקוב מופיע במטבע אמריקני: כיתובים דומים בצרפתית ובגרמנית מופיעים על הגליונות שערכם הנקוב הוא במטבע שווייצי או אוסטרי. הגליונות עצמם עוצבו בידי רוקפ ג. קאלארי, ארה"ב.

הבולים נדפסים בשיטת אופסט על־ידי בית הדפוס הנודע ג. אנסחדה, הולנד.

מינהל הדואר של האו"ם קבע גם את גודל המהדורה של גליונות הזכרון לציון מלאת 40 שנה לפדרציה העולמית של אגודות האו"ם — מיליון 800,000 עותקים מכל גליון.

מן הראוי לציין, כי הבולים על הגליונות הם מנוקבים, כך שניתן להפרידם בקלות, אם רוצים בכך. אולם מינהל הדואר של האו"ם ימכור גליונות דואר בהבד. הבולים לא ניתנים לרכישה בנפרד.

כדאי להוסיף, כי בארצנו פועלת סוכנות דואר רשמית של האו"ם. תחת הנהלה של הגב' חנה וינרב, המפעילה את הסוכנות בשיטת מנויים קבועים. המעוניינים בבולי האו"ם, יכולו לפנות ישירות לפי המען: סוכנות הדואר של האו"ם, הגברת חנה דינרב, נווה־מונוסון. בסוכנות הדואר ניתן עוד להשיג בולי דואר מהתקופה האחרונה. התשלומים הם בשקלים ישראליים, לפי השער היציג של הדולר האמריקני.

هكذا من الأصل

ראש ממשלה אינו ראש עיר

אחד מחברי הכנסת — איש הליכוד עומד להעלות הצעת חוק פרטית לפיה ראש הממשלה ייבחר בבחירות אישיות על־פי הדגם הקיים בבחירת ראשי ערים.

הח"כ הנכבד מסביר שאחרי ההצלחה שהאירה לראשי ערים שנבחרו בבחירות אישיות יש בהחלט מקום להעתיק שיטה זו גם אל ראש הממשלה.

ראשית כל, לא ברור עדיין אם בחירה ישירה של ראשי ערים היא שיא ההצלחה. לעיתים נוצר הרושם כי שיטה זו הולידה „בורסיזם" ברשויות המקומיות, דבר שפוגע בסדרי מינהל תקינים כיאה לחברה דמוקרטית.

יתירה מזו, ראש ממשלה אינו ראש עיר. שהרי לא מדובר רק בשירותים לציבור, אלא גם במדיניות — בהכרעת מדיניות ובטחוניות שבסמכותו של ראש ממשלה.

ברגע שתפקיד זה יימסר לראש ממשלה בלא שיהיה תלוי בכנסת ובלא שזו תוכל להעבירו מתפקידו למשטר שונה לחלוטין מזה שמקובל במשטרים פרלמנטריים.

לפיכך, אם כוונת המציע שינוי שיטת הממשל בישראל, יהיה לו האומץ לקום ולומר כי הוא מבקש לעבור ממשטר פרלמנטרי למשטר נשיאותי כמקובל בארה"ב.

כל עוד פנינו למשטר פרלמנטרי, הרי שיש לקבלו כמות שהוא ואין כל מקום להעתיק את שיטת הבחירה של ראשי ערים לדרך בחירתו של ראש ממשלה.

בעל ההצעה הרואה את עצמו בר־סמכא בתחום החקיקה הפרלמנטרית מן הראוי שיבין כי ראש ממשלה אינו ראש עיר וניהול מדינה אינו מתבצע על־פי הכללים המקובלים ברשויות מקומיות.

מא"ן

שר התקשורת והערוץ שלו

שר התקשורת, אמנון רובינשטיין אינו מרפה מתוכניתו להקים ערוץ שני בטלוויזיה. בהעלותו את הצעת החוק בנידון בפני הכנסת פיזר תילי תילים של סיפורים על חיוניותו של הערוץ ועל הטובה שתצמח ממנו לקהל הצופים.

זכותו של השר הנכבד לעשות נפשות לתכניתו, אם כי לא ברור כלל: האם זה מתפקידו של שר התקשורת דווקא לעסוק בעניין זה?

משרד התקשורת אמנם ממונה על שירותי ההנדסה המספקים לטלוויזיה, אך אין בזה כדי לקום ולומר, מכיוון שכך על משרד זה לטפל בשאלה של הערוץ השני.

אמנם נתקבלה בנידון החלטת ממשלה, אף על פי כן מותר לצרצר עליה בפרט שלא בטוח כלל אם אמנם קנאת סופרים תרבה חכמה בישראל.

לפי ההצעה, יהיה הערוץ השני מבוסס על מודעות פרסומת ומהכנסה זו יצטרך להתקיים. במלים אחרות, דבר זה בהכרח יגרור אחריו אם לא במישרין — בעקיפין — מסחור בשידורים. בעלי המאה — המפרסמים, סופם להפוך גם לבעלי הדעה בקביעת התכנים של השידורים וכיוצ"ב.

מוטב איפוא לבחון סוגיה זו באווירה שקטה המאפשרת רוחב דעת ולא תחת לחץ של השר הנכבד המבקש את אישור הכנסת לערוץ השני.

בינתיים, התברר כי חברי הכנסת אינם ממהרים לאשר את ההצעה.

דבר זה — מספרים — עורר את רוגזתו של שר התקשורת. במכתב בהול ששיגר אל רשות השידור הוא מאשים אותה ב„מתן שוחד" לחברי הכנסת המתנגדים לערוץ השני בתוספת ההבטחה ש„אם תתנגדו לחוק תקבלו כיסוי טלוויזיוני".

בשלב זה לא ברור כיצד יפול דבר, אם כי מאחורי הקלעים מתנהל משא־ומתן שקט בין המצדד לבין הלוחץ על „חלוקת השלל" של הערוץ השני. כך שברגע שימצאו את הנוסחה הגואלת יימצא רוב שיסמוך את ידו על הערוץ השני. אולם גם אז לא יהיה זה מתוך שיקולים ענייניים, אלא על־פי אינטרסים מפלגתיים. בנסיבות כאלה ספק רב אם הציבור יצא נשכר מתוספת ערוץ בטלוויזיה. מה שבטוח הוא שהבוחשים בקדרה מאחורי הקלעים יצאו נשכרים.

מב"ש

*

„אנא המתן ותיעצר „לפי התור"..."

במשטרת ישראל מספרים, יש שם, בחדרי החקירות ש־

תצפית

במטה הארצי הצבא תקלים, המשיב לכל הפניות הטלפוניות, כנוסח אחיד: „כל העמדות תפוסות אנא המתן, ו...תיעצר לפי התור"!

זהו, כאמור, בדיחה אך נראה כי במציאות המצב אינו מצחיק כל עיקר, שכן פרשיה רודפת פרשיה וידי המשטרה עמוסות, בחשיפת אנשי „הצווארון הלבן" המעורבים במעשים פליליים. יש אומרים כי המצב הוא ללא תקדים ואחרים סבורים, שכבר היה תקדים לכך אך לא למעורבות המשטרה בשרשרת החקירות. מכל מקום אין זה נעים לשמוע חדשים לבקרים על פרשיות אלה, שלבטח אינן מרוממות ומשרות אווירה טובה על מי שמנסה לבנות חיים תקינים במדינת ישראל המתחדשת!

ח־פ־ן

*

„הארץ" לשירות המחבלים?

במתכוון או שלא במתכוון, מחזק „הארץ", בשאלם של אנשי ר"צ, מעגנים־תביעתם של המחבלים, כי „אשמים ברצח אליהו עמדי ז"ל בירושלים העתיקה הם „המתיישבים היהודים ברובע המוסלמי ואלה שהתירו להם לעשות „כן". אגב, זו בדיוק דעתם של „נטורי קרתא".

תחילה נותן העתון הנ"ל ביטוי לדעה זו בשיחה עם פאיק ברכאת ראש לשכת המסחר בירושלים. המובאה הנ"ל היא מדבריו הגלויים. הלה, המדבר בחסותו של עיתון יהודי, שנציגו פנה אליו וביקש „חוות דעתו", מבטיח שגם בעתיד יהיו מעשי רצח, וכך הוא אומר: „אם לא יוציאו את הישיבה מהרובע המוסלמי, אל לאיש להתפלא ממעשי רצח נוספים". כך, בדיוק.

מה עושה בשאלם של אנשי ר"צ, הידועים כמתנגדי ההתנחלויות בארץ ישראל, מחזק דעה זו במאמרו הראשי והרשמי. בין השאר מרגיש אותו עתון: „עם כל ההתרגשות המובנת, על מקרי הרצח, הם עלולים להישנות" כל עוד מוסיף להתקיים מצב מדיני היוצר שטחי חיכוך בין יהודים לערבים".

האין מקום לאנשי הסדר והבטחון לכנסת גם לממשלה, לקרוא לסדר בעלי טענה גישה זו. האומנם בטעות ולא בזדון כתב אותו עתון מה שכתב?

גם בטאון מפ"ם כותב כי למרבה הצער לא ניתן לעקור את הטירור מן השורש, כל עוד נמשך הסכסוך הישראלי־פלשתינאי, אך בטאון זה לפחות תובע להלחם בטירור בכל האמצעים", ובצדק קורא להימנע ממעשי נקם המשבשים דו־קיום.

יבין

*

כון המעיין

אל תשלח ידך אל הנער (בראשית כ"ב י"ב) במדרש רבה: אל תשלח ידך אל הנער, אמר לו אברהם אוציא ממנו טיפת דם, אמר לו אל תעש לו מאומה, פירוש כי אברהם כבר בירך על הזבח וביקש להוציא עכ"פ טיפת דם שלא תהא ברכתו לבטלה. ולכך הזמין לו הקב"ה את האיל תחת יצחק.

עפ"י עין חנוך

מקורו של השם חלב

„דרכי ארם" — זהו שמו של בטאון המרכז העולמי למורשת יהדות ארם צובה (חלב) שגליונו יצא בימים אלה לאור.

זהו כתב עת, מאוייר בתמונות ובציורים וערוך בטעם ובמקצועיות תרבותית אינטלקטואלית בעלת רמה. המטרה היא, כפי שהעורך משה כהן מגדיר אותה היא „להעיד, לטפח ולהפיץ את מורשתו העשירה — מורשת יהדות ארם צובא — ולהוסיף בכך נדבך חשוב בשמירת עברו ועושרו של העם היהודי".

ואכן יש בחוברת חומר היסטורי ודוקומנטרי רב, על עברה ותולדותיה של ארם צובה ובירתה חלב, עיר שמוזכרת לעתים תדירות בחדשות על המתרחש בסוריה גם בימינו אלה. בחלב, שהיא אחת הערים הגדולות שבצפון סוריה, היתה קהילה יהודית מפותחת עם רבנים גדולי תורה וחכמה בתלמוד ובקבלה, ובין היתר התגוררו בעיר זו, רבנו סעדיה גאון, תלמידי הרמב"ם ועוד.

בחוברת מובאת אגדה נאה על מקורו של שם העיר חלב. העיר היתה מכונה בפי תושביה היהודיים והלא־יהודיים „חלב הלבנה". לדעת היהודים השם הזה גזור מהמקור העברי חלב והוא קשור באברהם אבינו ע"ה. בספר יהושע נאמר „ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר" ומעבר הנהר היינו מעבר לנהר פרת בארם נהרים. ואם ארם אין זו אלא ארם צובא. ובארם צובא גר אברהם אבינו קודם שעבר לארץ ישראל. לאברהם היתה פרה, שחולב אותה בפתח ביתו מדי כל בוקר. והעוברים ושבים ליד ביתו נהגו לשאול: „האם אברהם כבר חולב את הפרה?" ומכאן מחלב של פרה זו כינו בני ישראל עיר זו חלב ומהם נשתגר השם. גם בפי אומות העולם. ויש אומרים שהכינוי חלב ניתן לעיר בשל השלג הלבן המכסה אותה מדי חורף בחורף.

משה בן זאב

מגמה מעורבת במניות

מאת מרדכי זפט

מגמה מעורבת היתה גם אתמול במסחר במניות. נקבעו 147 עליות, 143 ירידות ובתחום 93 ניירות נסחרו ללא שינוי בשער.

המחזור הסתכם בכ־11 מיליון ש"ח מזה כמיליון ש"ח במניות ההסדר.

בשוק אגרות־החוב היתה פעילות מתונה. צמודי המדד נסחרו ביציבות, למעט הצמודות ב־80% בהן היו ירידות עד אחוז. בצמודי המט"ח היו עליות קלות.

בענפי המניות היו בדר"כ תנודות מתונות עד 4%. יוצאי־דופן המניות דלהלן: כגורה 5.0 (10%+), קונסורטיום 1.0 (קב), קונסורטיום 5.0 (+15%), כלל בחש־בים (—10%), סחף 1.0 (—6%), בטעי־הדר 5.0 (+10%), מים 10 אחוזים —), קדבני 1.0 (+10%), אליאנס (+9.9%), תורדן (ק).

אתמול בבורסה

שערי המניות

המניה	השער	השינוי בנק'	השינוי ב%
ספנות 0.1	1166	+ 1	+ 0.1
הבינלאומי	3470*		
פי. בי.	4290	— 70	— 1.6
אי.די.בי. ר'	80160	—100	— 0.1
אגוד	59467	—130	— 0.2
דיסקונט א'	102320	— 60	— 0.1
מזרחי ע"ש	32900	+ 20	+ 0.1
פועלים ע"ש	54490	— 60	— 0.1
כללי	138750	—350	— 0.3
בל"ל	34635	— 75	— 0.2
מימון 1.0	47500*		
אדנים	22200	+1700	+ 8.3
לאומי משכ' ש'	7390	+ 70	+ 1.0
פתמ"ש	2400	— 50	— 2.0
משכן	2500	— 1	(—)
עצמאות	9980	—240	— 2.4
טפחות ע"ש	18290*		
מירב	6180*		
שלטון	502	+ 16	+ 3.3
לאומי ת' ש'	9040*		
הכנה	382	+ 11	+ 3.0
סקוריטס	864*		
שופרסל א'	6800	— 10	— 0.2
דלק	3354	+ 30	+ 0.9
ארזן 1	820	— 20	— 2.4
אזורים	849	— 12	— 1.4
אפריקה 1.0	31580	—220	— 0.7
נכסים	3145	+ 15	+ 0.5
גב ים 0.5	3110*		
הכשרה	58650	—300	— 0.5
ישפרו	3510	+ 90	+ 2.6
כלל נדל"ן	489	+ 3	+ 0.6
מנרב	1300	+ 10	+ 0.8
נאות אביב	7623	—7 7	— 1.0
פולגת 4	2545*		
פוליגון	8000*		
אורדן 1.0	6828	+198	+ 3.0
כבלים	23300	—200	— 0.9
קופ' פח 1.0	2560	— 55	— 2.1
אלקו ע"ש	3320	+ 20	+ 0.6
אלקטרה 5.0	14230*		
כלל אלקטרו'	2100*		
אי. פי.	918	— 6	— 0.7
תעשי' מודול	5760	— 2	(—)
דשנים 5	1375*		
חיפה כימי'	398*		
מבע	8640	—108	— 1.2
ים המלח	4680	— 5	— 0.1
פטרוכימים	544*		
פרוטארום	15300	+100	+ 0.7
מפעלי נייר	267500	+1500	+ 0.6
פולק 5	1100*		
מרכזית	8300	+120	+ 1.5
כלל תעשי'	1448*		
אי.די.בי. פי'	4890	+140	+ 3.0
התחבורה 1	10035	+ 75	+ 0.8
אמפא	17150	+550	+ 3.3
פועלים השק'	6515	+355	+ 5.8
דיסקונט ה'	2808*		
מזרחי השק'	16704	—1256	— 7.0
יצוא	11250	+250	+ 2.3
דרדן	3250*		
כלל ישי' 10	919*		
פז השקעות	6801	+ 1	(+)
עוז 0.5	2100	+100	+ 5.0
פמה 0.5	5402*		
פז נפט	17500	—350	— 2.0

* ללא שינוי

עיריית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בנ/86/723

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי יהודית וצ'יף גרין הגישו לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת ההקלה בגוש 30019 חלקה 57 ברחוב אביגיל בירושלים. דהיינו: חקלה בקו הבנין הקדמי לפי קו של מרבית הבנינים באותו רחוב.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200—1400.

אברהם כחילה
מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

תורן בע"מ
(בפירוק מרצון)

הודעה על אסיפה סופית

ניתנת בזה הודעה, שאסיפה כללית אחרונה של החברים (או הנושים) של החברה הנ"ל תתכנס ביום 22.12.86 בשעה 10.00, רח' אחד העם 30, תל־אביב, לשם הגשת דו"ח סופי של המפרק, המראה כיצד התנהל פירוק העסקים ומה עשו בנכסי החברה, וכדי לשמוע ביאורים נוספים מאת המפרקים ולהחליט כיצד לנהוג בפנקסים ובניירות של החברה ושל המפרקים.

דפוס הצבי בע"מ
בפירוק מרצון
(הודעה על אסיפה סופית)

ניתנת בזאת הודעה בהתאם לסעיף 338(ב) לפקודת החברות נוסח חדש שהאסיפה הכללית הסופית של החברה הנ"ל תתקיים במשרדו של עו"ד אהרן סדן, מפרק החברה, ברחוב מזאיה 1, תל־אביב ביום 4.2.87 בשעה 17.00 כדי להגיש לפני האסיפה דין וחשבון סופי המראה כיצד התנהל פירוק העסקים ומה עשו בנכסי החברה וכדי לשמוע ביאורים נוספים מפי המפרק.

אהרן סדן, עו"ד מפרק

הועדה המקומית לתכנון ולבניה — מרחב רמת השרון

ניתנת בזאת הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון.

1. בגוש 6417, חלקה 595, ברח' תרשיש 23, 25, המסווגת כאזור מגורים ב' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה ב־2 בתי מגורים קוטג'. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה בבנית תוספת בקומת גג של 23 מ"ר בבקום 25.

2. בגוש 6614 חלקה 132/1 ברח' הדלף 10, המסווגת כאזור מגורים מיוחד. בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה וסטיה מתכנית בינוי באושרת. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה ל־6%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר־אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. זרבין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון

עיריית פתח־תקוה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת
הודעה
על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6714 חלקה 36 ברח' הצנחנים מס' 16. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באיזור דיור ב' בו מותר להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים 110% בניה 7.2 דירות.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג 121% בניה ו־8 דירות.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה פ"ת

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק עז"ן 277/86
בענין: עזבון המנוחה ... ז"ל
שנפטרה ביום 20.7.85

הזמנה לנושים

הננו להודיע כי ביום 9.7.86 נתמנו ע"י כב' ... ואשורי מראשון־לציון, כמנהלי עזבון המנוחה הנ"ל. הננו מזמינים בזה את נושי עזבון המנוחה הנ"ל להגיש לנו בכתב את תביעותיהם נגד העזבון וזאת בתקופת 90 יום מיום פרסום הזמנה זו. לאחר תום תקופה דלעיל יחולקו נכסי העזבון בין היורשים.

יוסף זינגר — משה אשורי
עו"ד
רח' שמריהו לוין 6, חיפה — רח' רוטשילד 50, ראשון־לציון

ברטולד רוס בע"מ
בפירוק מרצון

ניתנת בזאת הודעה בהתאם לסעיף 338 לפקודת החברות (נוסח חדש) שהאסיפה הכללית הסופית של החברה הנ"ל תתקיים במשרד עו"ד אהרן סדן ברחוב מזאיה 1, תל־אביב, ביום 23.1.1987 בשעה 09.00, כדי להגיש לפני האסיפה דין וחשבון סופי המראה כיצד התנהל פירוק העסקים ומה עשו בנכסי החברה וכדי לשמוע ביאורים נוספים מפי המפרק.

ברטולד רוס, מפרק החברה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון
עיריית אשקלון

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ... להקלה/שמוש חורג/ אישור תשריט חלוקה.

כתובת הבקשה: הגדלת קומת צבר דים לחדרי שינה ושירותים, דבר המהווה תוספת קומה בניגוד ל־ה.ב.ע. 6/112/03/4 ואשר ... סטיה ניכרת.

בכתובה ברגע, רח' הבנים מס' 24 גוש 1933 מגרש א/305.

המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור ההקלה, רשאי להגיש התנגדות מנומקת במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

בני וקנין
מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה
לתכנון ובניה אשקלון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי
תל־אביב־יפו
הודעה בדבר אישור שינוי
תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה, ב... לאשר תכנית מס' 2276 שינוי מס' 1 לשנת 1982 לתכנית מקומית מס' 647.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש: 6212
חלקות: 748, 749, 750, 751, 7...

עיקרי הוראות התכנית: ליעוד הקרקע במגרש לבניה ציבורית המיועד לבתי ספר וגני ילדים למגרש לבניה ציבורית המיועד למרכז קהילתי, לקבוע איחוד חלקות ולשנות בהתאם לכך את התכנית מס' 647 אשר הודעה בדבר מתן תוקף לה פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1439 ביום 28.3.68.

הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 2884 תשמ"ג עמ' 768.

השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה
מחוז תל־אביב

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה על פי סעיף 149 — 151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965. גוש 6154 חלקה 187 רח' אבא סירני 7 גבעתיים.

תיק בניה — ס' 22.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים בן 4 קומות מעל קומת עמודים מפולשת עם הקלות של 5% עבור מעלית. 10% בקו בנין צדדי מזרחי ומקלט על קרקעי.

כל מי שיש התנגדות מאיזו כ בה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.

יצחק ירון
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה גבעתיים
נובמבר 1986

עיריית פתח תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח תקוה

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6388 חלקה 24 רח' אוסישקין 12 — רום בניה 34.59% במקום 30%.

גוש 4042 חלקה 174 רח' התחיה 19, שומל אריה 30.43% בניה במקום 27.5% מרווח צדדי 3.70 מ'.

גוש 6388 חלקה 321 רח' טוס־קניני 5 — אליעזר שמיר 35% בניה בקומה ומרווח קדמי 4.0 מ' במקום 30% בניה וקו קדמי 5.0 מ'.

גוש 9193 חלקה 423 רח' איינשטיין 38 — ברייטר דוד 31.66% בניה בקומה במקום 30%.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה פ"ת

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון
ולבניה תל אביב יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה 1965

הריני מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת לאחוזי בניה ברח' ... מס' 56 גוש 6623 חלקה 534.

תיק בנין 056—2/0802

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו ... 60, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת ושלמה. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ו־תובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תא"יפו

עירית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
(להלן: החוק)
בנ/86/406

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר שלום להמן הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת ההקלה בנכס, גוש 192, חלקה 65 ברחוב שבי בית נגן בירושלים, דהיינו: הקלה באחוזי הבניה 1.88% שהם 10.25 מ"ר מעל המותר.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים. ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00—1400.

אברהם כחילה
מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

נרשמו לנשואין

משרד הרבנות — מושב בטחה
עזרא יהד מושב בטחה; גוני הוסק מושב בטחה.

לשכת הרבנות — שובה
שלום בן שלום סגרון (רוק) ישראל—באר שבע—מושב זמרת; דבורה בת אליעזר דיכטר (רוקה) ישראל—באר שבע—צרדי.
יצחק בן עבוד זביין (רוק) ישראל—באר שבע—מושב זמרת; בת שבע בת גבריאל שמואל (רוקה) ישראל—באר שבע—מושב שובה.

לשכת הרבנות — קרית אונו
סימון אהרן בן משה (רוק) ישראל—בני־ברק; רז רונית בת יצחק (רוקה) ישראל—קרית־אונו.
גלנט יואב בן מיכאל (רוק) ישראל—קרית אונו; אנקבה קלודין בת יצחק (רוקה) ישראל—יקנעם עילית.

הרבנות האזורית — לב השרון
כוכבי רון בן אברהם (רוק) גאולים; תרם אורה בת אברהם (רוקה) צוריאל.
אנגל לוי יהושע בן יצחק (רוק) כפר סבא; קבליס אופירה בת אליעזר (רוקה) צור משה.
משומר יונתן בן ניסים (רוק) הוד השרון; מועי נחמה בת יהודה (רוקה) גאולים.

המועצה הדתית — קרית שמונה
בר מאיר ב"ר משה ז"ל (אלמן) קנדה—רמת רחל ירושלים; אפירת לאה בת מנחם (אלמנה) לטביה—כפר בלום.
בן דהן שלמה בן עמרם (גרוש) מרוקו—קרית שמונה; פרינסה סול בת שלום (רוקה) מרוקו—קרית שמונה.
קודש יוסף בן יצחק (רוק) ישראל—קרית שמונה; יומטוביאן פרידה בת ציון (רוקה) ישראל—קרית שמונה.

לשכת הרבנות המועצה הדתית — מבשרת ציון
סטיבן יהושע דוב בן זולטן קמנסקי (גרוש) ארה"ב—מבשרת ציון; נתינה מלכה בת שמעון הרמן (רוקה) ארה"ב—מבשרת ציון.
אשר בן אברהם בן אבו (רוק) ישראל—מבשרת ציון; שושנה בת מרדכי ממן (רוקה) ישראל—ירושלים.
דהר בן ששון כהן (רוק) ישראל—מבשרת ציון; רותי בת חיים פרדו (רוקה) ישראל—ירושלים.

המועצה הדתית — אשדוד
דהן אברהם בן שאול (רוק) מרוקו—אשדוד; אלפסי ניקול בת משה (רוקה) מרוקו—אשדוד.
אילת דני בן דוד (רוק) מרוקו—אשדוד; ביטון מרים בת אלי (רוקה) ישראל—מושב הירוק.
פוגל משה בן וליג (אלמן) רומניה—בני ברק; טאוב רחל בת גדלר חיים (אלמנה) רומניה—אשדוד.
אסור מאיר בן חיים (רוק) מרוקו—אשדוד; מלכה אסתר בת יעקב (רוקה) ישראל—אשדוד.

הרב דוב ליאור — קרית־ארבע, חברון ת"ו
יוסף בן יעקב אפנהיימר (רוק) ק. ארבע; רות בת אברהם עקש (רוקה) בת־ים.
מנשה בן משה וחניש (רוק) באר שבע; נעמה בת דוד זמירא (רוקה) בני־ברק.
רפאל בן אליהו זר (רוק) ק. ארבע; רבקה בת אהרן ותוק (רוקה) מצלה שומרון.
דוד בן מנחם ישראל לקס (רוק) כפר אדומים; מרים בת דניאל פארן (רוקה) כפר אדומים.
אברהם בן אליהו דימנו (רוק) ק. ארבע; סיגלית בת יצחק שרעבי (רוקה) ירושלים.

המועצה הדתית — כפר־יונה
ראובן עטיה בן עטיה (רוק) קרית מלאכי; הקשן ניצנית בת יום־טוב (רוקה) כפר־יונה.
מאוטנר יוסי בן רפאל (רוק) קבוץ העוגן; כוכבא דרורית בת שמואל (רוקה) קבוץ העוגן.
נודי יעקב בן שמעון (רוק) כפר יונה; חליוה זהבה בת רחמים (רוקה) נתניה.
ניסנוי ראובן בן כלפו (רוק) כפר־יונה; אבא אורלי בת שמואל (רוקה) נתניה.
חקמון יצחק בן יוסף (רוק) כפר יונה; עיבדיה נורית בת יפת (רוקה) חדרה.
רביבו ישראל בן יוסף (רוק) כפר־יונה; קלדי בירכה בת יצחק (רוקה) נתניה.
קשת ישי בן צבי (רוק) קבוץ העוגן; גלאם מלכה בת פנחס (רוקה) נתניה.
אליהו חדד בן רחמים (גרוש) כפר יונה; אליהו וסינה בת מאיר (גרושה) כפר יונה.
עטרית דוד בן יעקב (רוק) כפר יונה; ברגר איילה בת ברוך (רוקה) כפר יונה.

לשכת הרבנות המועצה הדתית — חדרה
רגב יובל בן מיכאל (גרוש) תל־אביב; מליק שירלי בת יונתן (רוקה) רמת־אפעל.
אריכא חיים בן אברהם (נשוי) תימן—פרדס־כאו; גבאי אסתר בת בבה (רוקה) חיפה—נשר.
עקיביה בנימין בן עליבא (רוק) ברזיל—חדרה; נחיביב לידיה בת אלכסנדר־אביהם (רוקה) ברה"מ—ירושלים.
גייסבק אילן בן מאיר (רוק) חדרה; פרי עדה בת דוד (רוקה) ארגנטינה—חדרה.
כהן יעקב בן אהרן (רוק) חדרה; יוסף־הסיים הלן בת אבנר (רוקה) פרס—ירושלים.
יעקב ברוך בן משה (רוק) מושב אחיטוב; כהן בריגית בת דוד (רוקה) צרפת—חדרה.
בסל גלעד בן יעקב (רוק) חדרה; יהודה אליסבע בת זכריה (רוקה) עמקה.
להרי אהרן בן צבאללה (רוק) אילת; צבייה היה בת בידבי (רוקה) פתח־תקוה.

המועצה הדתית — כפר־חב"ד
דים גרינורי (צבי) (רוק) נתניה; גורלניק מרגריטה (רוקה) התקווה.
גינדי צויא (רוק) כפר חב"ד; ברכבל פטריסיה (רוקה) כפר חב"ד.
הלבן יוסף הדר (רוק) כפר חב"ד; אפריני אידית רבקה (רוקה) הרצליה.
בוחחי חיים (רוק) אוחיון; פרישגר רנה (רוקה) קרית מוצקין.
אביטבול מאיר (גרוש) צרפת; כהן בתיה (רוקה) בני ברק.
אהרן אביטל ... סבא; אורגד עדיה (רוקה) שדרות.

לשכת הרבנות המועצה הדתית — יהוד
פרטי בנימין בן אברהם (רוק) ישראל—יהוד; נוסרתי הלן בת שוקרלה (רוקה) אירן—פרס—כפר־סבא.
ריסקובסקי אברהם בן משה (רוק) ישראל—יהוד; ספק סילביה־ליליאנה בת מרכוס (פנויה) ארגנטינה—ראשון־לציון.
באבני שלום בן מאיר (רוק) ישראל—יהוד; חרזי שושנה־שושי בת שאול (גרושה) ישראל—יהוד.
סלקמן צבי־מאיר בן יצחק (רוק) ישראל—יהוד; יקנון יהודית בת משה (רוקה) ישראל—יהוד.
אביבי (אברבוך) יצחק־איתן בן דוד (רוק) רוסיה—פתח־תקוה; הג שרה־שילה בת מאמי (רוקה) טוניס—יהוד.
גבי אברהם־אבי בן יצחק (רוק) תורכיה—יהוד; (סעדה) כהן רחל בת שמעון (גרושה) ישראל—יהוד.

לשכת הרבנות המועצה הדתית — בני־ברק
משה אברהם בן מנחם (רוק) בני־ברק; כהן־טוב כנרת בת אברהם (רוקה) מושב ברקת.
בולקה מאיר יחיאל בן יצחק (רוק) בני־ברק; חייפה פנינה בת דוד (רוקה) בני־ברק.
כהן יעקב בן חיים (רוק) בני־ברק; רונן פנינה חנה בת אהרן (רוקה) בני־ברק.
סלמאן משה בן צבדאללה (רוק) בני־ברק; סמאירה עופרה בת אהרן (רוקה) בת־ים.
רינטראוב חיים מנדל בן אברהם (רוק) בני־ברק; שמעוני הדסה בת רחמים (רוקה) כפר־סבא.
לך יהושע בן קרציון (רוק) בני־ברק; צימרמן סימה בת משה (רוקה) רמת־גן.
יוזפוביץ מרדכי בן יעקב (רוק) בני־ברק; גבריאל סימה בת סלים (רוקה) תל־אביב.
ליבוביץ איתמר בן יצחק אייזיק (אלמן) אזור; סלומון לאה בת ישראל (אלמנה) בני־ברק.
פיקרי יעקב בן אנגאיאן (רוק) בני־ברק; רפאלי אילה בת אליהו (רוקה) בני־ברק.

לשכת הרבנות — עפולה
סודקה שמעון בן דוד (רוק) ישראל—עפולה צלית; קמה פית בת חיים (רוקה) ישראל—מגדל העמק.
ממוקה ציון בן יעקב (רוק) ציון—עפולה; אדרי גילה בת יצחק (רוקה) ישראל—קרית שמונה.
אהרונוב נח בן משה (רוק) ישראל—עפולה; אלגלי שרה בת עמוס (רוקה) ישראל—דליתון.
ישראלביץ שרון בן חיים (רוק) ישראל—עפולה; ברורמן רחל בת דב (גרושה) ישראל—כפר סבא.
ברק שמעון בן קמל (רוק) ישראל—קבוצת יזרעאל; ברילר אסנת בת יוסף (רוקה) ישראל—חיפה.
גואטה אהרן בן אמיל (רוק) ישראל—עפולה; אטיאס דליה בת סעיד (רוקה) ישראל—גבעת המורה.
דוד שמואל בן ראובן (אלמן) רומניה—עפולה; דולינר בתיה בת יעקב (רוקה) רומניה—עפולה.
סודרי מרדכי בן חיים (רוק) ישראל—גבעת המורה; משה רוחמה בת רפאל (רוקה) ישראל—קרית טבעון.
בן עמי אילן בן שלמה (רוק) ישראל—עפולה; אביד חביבה בת דוד (רוקה) ישראל—חיפה.
שולץ מנחם מנדל בן יצחק (רוק) ישראל—בית שאן; משה דורית בת פסח (רוקה) ישראל—עפולה.
דהן אבי בן יוסף (רוק) ישראל—עפולה; בן ציון בת משה (רוקה) ישראל—גבעת המורה.
סקוזצרו נח בן ישראל (רוק) ישראל—עפולה; קריין אידה בת אידל לייב (רוקה) אוקראינה—טירת הכרמל.
כהן מאיר בן חביב (רוק) ישראל—גדיש; פרנק שרה בת משה (רוקה) ישראל—נצרת עלית.
כהן מזרחי גבריאל בן שלמה (גרוש) ארגנטינה—משמר העמק; סלוכון אליסיה בת גוארדו (רוקה) ארגואי—משמר העמק.

מדינת־ישראל
בית הדין: בני האזורי
באר שבע

תאריך: י"א חשון תשמ"ז
14.11.86
מספר: 9/תשמ"ז/2794

להווי ידוע כי הוגשו לביה"ד התיקים המפורטים להלן, בקשות במתן צווי ירושה.

כל התובע טובת הנאה או המעוניין בעזבון שאחת הבקשות מתייחסת אליו ורוצה להתנגד לה יבוא לביה"ד וימסור טענותיו תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו ושאם לא כן יתן ביה"ד צו כטוב בעיניו.

תיק 4969/מז
בענין עזבון המנוח וקנין מוריס שנפטר ביום כ' טבת מ"ו — 1.1.86.
מבקשים: אלמנתו, בניו, בתו.

תיק 5761/מו
בענין עזבון המנוחה קיסליוק חיה שנפטרה ביום כ"ט תמוז מ"ו — 5.8.86.
מבקשים: בעלה, בתה.

תיק 5170/מז בענין עזבון המנוח אברמוביץ רפאל שנפטר ביום ב' תבה מ"ו — 9.7.86.
מבקש: בנו

תיק 4835/מו
בענין עזבון המנוח אבנמוחה שמעיר שנפטר ביום כ"ג אייר מ"ד — 25.5.84.
מבקשים: אלמנתו, בניו, בנותיו.

תיק 321/מז
בענין עזבון המנוח דוד דודל שנפטר ביום כ"ז שבט מ"ו — 6.2.86.
מבקשת: אשתו.

תיק 207/מז
בענין ירושה המנוח קסלסי מאיר אליעזר שנפטר ביום ג' תשרי מ"ז — 6.10.86.
מבקשים: אלמנתו, בניו, בתו.

מיכאל כהן
מזכיר ראשי

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 47 בגוש 6426 רחוב ארלוזורוב מס' 6 הקלות כדלהלן:

1. תוספת קומה 4 קומות מול קומת עמודים וקומת גג במקום 3 קומות מעל קומת עמודים וקומת גג.
2. 10% בקוי בנין צדדים — 3.6 מ' במקום 4.0 מ'.

שערי חליפין במט"ח
בנק המזרחי המאוחד

שערי קניה ומכירה של בנקנוטים והעברות במטבע־חוץ ליום 19.11.86, עד למחרת בשעה 12.30, לעסקות בדולרים עד לסך 1,000 דולר וביתר המטבעות עד שווי 500 דולר. יהיו כמפורט להלן:

ינוסף לשערים דלהלן יש לגבות עמלה בשיעור של 0.75%

המדינה	המטבע	יחי'	שער קניה (שקים והעברות)	שער מכירה (שקים והעברות)	שער קניה (בנקנוטים)	שער מכירה (בנקנוטים)
ארה"ב	דולר	1	1.4822	1.5007	1.46	1.55
בריטניה	לירש"ט	1	2.0987	2.1250	2.06	2.17
גרמניה	מרק	1	0.7374	0.7466	0.72	0.76
צרפת	פרנק	1	0.2250	0.2279	0.21	0.23
הולנד	גילדר	1	0.6510	0.6592	0.64	0.67
שוויץ	פרנק	1	0.8859	0.8970	0.87	0.91
שוודיה	כתר	1	0.2135	0.2162	* 0.20	* 0.22
נורווגיה	כתר	1	0.1951	0.1985	* 0.19	* 0.20
דנמרק	כתר	1	0.1937	0.1962	0.18	0.20
פינלנד	מרק	1	0.2996	0.3034	0.29	0.31
קנדה	דולר	1	1.0686	1.0820	1.04	1.10
אוסטרליה	דולר	1	0.9515	0.9634	0.90	0.99
דרא"פ	רנד	1	0.6632	0.6716		
אוסטריה	שילינג	10	1.0497	1.0628	1.03	1.08
איטליה	לירה	1000	1.0609	1.0742	** 0.99	** 1.10
יפן	ין	100	0.9121	0.9235	0.89	0.94

* יש לגבי בנקנוטים בערכים של עד 100 כתר.
** יש לגבי בנקנוטים בערכים של עד 10,000 לירטות.
לגבי בנקנוטים בערכים גבוהים יותר יש לקבל את השער יתואם לעסקות חוץ.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר"; 07.07 „בוקר טוב"; 07.30 „שחרית מוסיקלית"; 09.30 „קונצרט בוקר"; 12.05 „מאוצר הרסיטה"; 13.00 „קונצרט צהריים"; 15.00 „מפגשים מוסיקליים"; 16.00 „אתנחתא"; 17.30 „קונצרט מנחה"; 20.05 „ערב טוב"; 23.00 „דור הזהב".

רשת א'

07.30 „היו שירים"; 09.30 „מפגש"; 11.10 השידור היומי לבתיה"ס; 11.30 „השכלה הדצה לכל"; 14.06 „לבת ולבן וכל המתבגרים"; 14.45 לילדים הגדולים; 15.53 „ספר חדש"; 16.05 „ארץ לא נודעת"; 17.12 „מרגישים שיר"; 17.20 „האוניברסיטה המשודרת"; 18.06 „מנחת ערב"; 18.50 פרקי היום בתנ"ך; 22.05 „יש לי חלום".

רשת ב'

06.06 „שמע ישראל", „מה טובו אהליך יעקב" וסיכום המשנה היומית; 06.12 התעמלות בוקר; 06.22 לחקלאי; 06.30 סקירת מאמרי המערכת של עתוני הבוקר; 06.53 „אור ירוק"; 07.00 „הבוקר הזה"; 08.05 תכנית בעריכת שלום קיטל; 09.05 „ביקור ביתי"; 10.05 „כל צבעי הקשת"; 11.30 „סוף לשלום"; 12.05 חדשות מקומיות; 12.10 „אלף־אלף ב„ביתי"; 14.06 „בת צחוק"; 15.05 „רגעי קסם"; 15.51 לוח מודעות; 17.05 חדשות בעניני משק וכלכלה; 17.10 „יומן כלכלה"; 17.30 „צל מספרים ואנשים"; 18.06 שירים עבריים; 18.45 היום בספורט; 19.00 „היום הזה"; 20.05 „שורשים"; 20.05 „בינינו לבין עצמנו"; 23.05 „יומן חצות".

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות; 05.55 „באופן מילולי"; 06.00 אות פתיחת השידורים; 06.05 אוניברסיטה משודרת; 06.30 „פוקוס עיון"; 07.07 „שבע אפס שבע"; 08.05 בוקר טוב ישראל; 09.05 „אילה בוקר"; 10.05 „הפסקת 10"; 11.05 „נכון לעכשיו"; 13.05 „אחד אחד"; 14.05 „די רק יומיים"; 15.05 „פגישה יומית"; 16.05 ארבע אחרי הצהריים; 16.54 באופן מילולי; 17.00 „ערב טוב ישראל"; 18.05 „שעה קלה על כלכלה"; 18.55 הודעות לחיילים; 19.05 פזמונים לכולכם; 20.05 „יעד משודר"; 21.00 מבט לחדשות; 21.30 אוניברסיטה משודרת; 22.05 על הדבש ועל הכפאק; 23.05 תוצרת הארץ; 23.55 „שיחת חצות"; 00.05 „ציפורי לילה"; 02.00 מבזק ידיעות; 02.05 לא רוצים לישון; 05.00 מבזק ידיעות; 05.05 צלילי בוקר.

טלוויזיה

טלוויזיה חינוכית

08.00 טלטקסט; 08.03 שעת כושר; 08.15 מושגים ביהדות; 08.40 בלי סודות; 09.00 ארץ מולדת; 09.20 מדעי הסבב; 10.00 שעת כושר; 10.10 אנגלית ה'; 10.30 הגיל הרך; 11.00 אנגלית ו'; 11.15 ערבית מדוברת; 11.30 אנגלית ח'; 12.00 מדעי הסבב; 12.25 אנגלית ט'; 13.00 ההסטוריה צלייהודי; 13.30 ספורות; 14.00 טלטקסט; 14.03 שעת כושר; 14.15 קשר משפחתי; 15.00 נאו נאי; 15.25 רחוב סומסום; 16.00 זהו זה; 17.00 ערב חדש.

טלוויזיה כללית

17.30 מקרין 1; 17.55 „ג'יין אייר"; 18.25 פסוקו של יום; 18.30 קיצור החדשות; 18.32 „שבועון טלוויזיה"; 19.00 „מבט"; 19.30 חדשות; 20.00 כותרות מבט; 20.02 מבט ספורט; 20.45 לקראת שידור; 21.00 מבט לחדשות; 21.30 האוצר של סיה פלאדה; 22.20 ראול ואלנברג; 23.05 כותרות; 23.35 פסוקו של יום וחדשות.

● בידיעה ביום א', 16.11.86: „משרד התחבורה ישקיע 450 מיליון דולר בכבישים" ... דינון מנהלת המשרד של בנק דיסקונט באזור השרון.

מגן דוד

טלפון חירום 101: ירושלים, בית־שמש, תל־אביב, חיפה, נהריה, עכו, חדרה, הרצליה, כפר־סבא, נתניה, קרית־שמונה, צפת, ראשון לציון, באר־שבע, אופקים, דימונה, ערד, אילת.

ירושלים — טל' 523133, בית־שמש — 811288, תל־אביב — 460111, רמת־גן, גבעתיים, בני ברק — 781111, פתח־תקוה — 9231112, קרית־אונו — 344442, חולון — 803133/4, בת־ים — 585555/6, חיפה — 512233/4, נהריה — 923333, עכו — 979333, קרית־טבעון — 912333, קרית־ביאליק — 931401, חדרה — 721817, הרצליה — 063-22333, כפר־סבא — 541333, טבריה — 33222, קרית־שמונה — 067-90111, בית־שאן — 067-44334, עפולה — 065-93333/4, 065-8722, חצור הגלילית — 067-36333, קצרין — 067-61333, נצרת עלית — 065-73333, מגדל־העמק — 065-4006, רחובות — 054-451333, אשדוד — 055-51332/3, אשקלון — 051-23323, לוד — 054-229133, רמלה — 054-221022, קרית־מלאכי — 051-881333, ראשון־לציון — 055-8233, שדרות — 942333, באר־שבע — 051-97074, נתיבות — 057-78333, אופקים — 923022, דימונה — 941033, ערד — 957222, ירוחם — 59333, מצפה־רמון — 80133, אילת — 88333, צפת — 059-72333, 067-30333.

שערים יציגים

להלן השערים היציגים ל־19.11:

מטבע	שער
סל:	1.4930
דולר ארה"ב:	1.4911
מרק:	0.7408
לירש"ט:	2.1136
פר"צ:	0.2263
ין יפני (100):	0.9150
פל"ה:	0.6558
פר"ש:	0.8899
כת"ש:	0.2146
כת"נ:	0.1976
כת"ד:	0.1962
מר"פ:	0.3018
דולר קנדי:	1.0785
דולר אוסטרלי:	0.9603
רנד:	0.6673
פר"ב (10):	0.3564
שילינג אוסטרי (10):	1.0525
לירה איט'קית (1000):	1.0699
לירה אירית:	2.0181
פסטה ספרדית (100):	1.0995
יחידת מטבע אירופית:	1.5425
דינר ירדני:	4.2347
לירה לבנונית (10):	0.2256
לירה מצרית:	0.8052

בתי חולים

ירושלים: ביקור חולים (ילדים), שערי צדק (פנימית, נשים), הדסה עין כרם (כירורגית, אורתופדית, עיניים, א.א.ג.).
תל־אביב: רוקח (ילדים) איכילוב (פנימית, כירורגית).
נתניה: לניאדו.

בתי מרקחת

ירושלים: קופ"ח של ההסתדרות מרפאת רוממה רח' תש"ג 38 טל. 523191.
תל־אביב: לב העיר, אחד העם 9, טל. 613862. קופ"ח כללית אבן־גבירול 7, טל. 225142.
נתניה: קופ"ח לאומית רח' סמילנסקי 9 טל. 38053.
פתח תקוה: קופ"ח הכללית חיים כוזר טל. 905271.
חולון: אהרון, הופיין 52, טל. 889153. קופ"ח עין יהב. עין יהב 4 טל. 884854.
חיפה: הנשיא, שד' הנשיא 33 טל. 333312.
ב"ב, ר"ג: ירושלים, ירושלים 62 ב"ב טל. 788515.

הצופה
עיתון יומי
HATZOFE
DAILY

המו"ל: הצופה בע"מ. העורך: משה אישון. מערכת ומנהלה תל־אביב, רח' המסגר 66 טל' 336056, ת"ד 2045. חשבון בנק הדואר 441144. סניף ירושלים: רח' בן־יהודה 3, ת"ד 1148 טל: 234910—02. בערב טל: 639524—02. סניף חיפה: רח' ארלוזורוב 1, טל' 663628—04. * דפוס העשור בע"מ ת"א

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות הפרסומות

יו"ר המרכז לחינוך דתי מאיר הלברטל:

החינוך העצמאי לא ילמד אותנו איך להיות נאמנים למדינה

אמר זאת בתגובה לפירסום ב„יתד נאמן", כי ואנונו למד במוסדות המפד"ל ולכן הגיע לביצוע פשעים נגד עמו

המרכז לחינוך הדתי בישראל בית בתביעה חריפה נגד פירסו־ מים בעיתון „יתד נאמן" — שפי־ רה של תנועת ש"ס, בעיתון נא־ מר כי מרדכי ואנונו העצור בי־ ולדותו מן החינוך הממלכתי של אגודת ישראל לרשת המפד"ל „המזרחיסטית", ולכן הגיע לבי־ צוע פשעים נגד עמו ומולדתו.

בתשובה לזהו בבאים נפש יו"ר המרכז מאיר הלברטל פירסומים כ־ עהותים אלה ואומר כי אב ללכת לפי הגישה שלהם, אז ניתן לומר שואנו־ נו ברגל ובוגד בגלל החינוך שקי־ בל בינקותו.

יו"ר המרכז לחינוך הדתי אומר כי המערכת של החינוך העצמאי הי־ משפה גישה אנטי ציונית לא תל־ מד את הדתיים הלאומיים איך להיות נאמן ולשרת את המדינה. הם עצמם אינם חוגגים את יום העצמאות. שיש היא תגובה עדותית ילצונצה הבורבה מהלוקת וריב אחים — אין מקום בישראל.

ילדי גן ניכוו ברותחין

10 ילדי גן ניכוו אתמול בירכה גן בשכונת התקווה שנשפכו עלי־ הם רתחים מהם אושפזו בבית החולים.

שלושה מן הנפגעים, בני 4 ו־ חצי, נזקקו לטיפול רפואי הם פו־ נו ב־3 אמבולנסים של מד"א ל־ ביה"ח „שיבא", נמסר, כי מצבם מוגדר בינוני.

נמל עכו יהפוך לנמל יאכטות בינלאומי

נמל עכו יורחב, במסגרת ההכנות להפכו לנמל יאכטות בינלאומי.

כתב עתיים מוסר, כי בשלב ראשון תוטסף הוספת עגינה ל־ 130 יאכטות והמדובר הגלים יו־ ארך ב־90 מ', דבר שיאפשר ע־ גינה מסודרת ל־40 ספינות דיג. בימים הקרובים, אומר להס־ תיים תכנון השלב הראשון של פיתוח הנמל שעלה כ־40 אלף דולר ובו ישאו במשותף החברה לפיתוח עכו העתיקה משרד הת־ תחבורה. עלות ההרחבה נאמדת ב־1.6 מיליון דולר.

כתב עתיים מוסיף, כי תכנית האב של המפעל שבגיוטו אמו־ רה להסתיים לקראת שנת 2000, תעלה כ־7 מיליון דולר ואז יהיה במארינה מקום ל־500 יאכטות לרבות יאכטות גדולות שיגיעו מחו"ל.

מכוניות הכוח הרב־לאומי לא יחנו על מדרכות

כלי הרכב של חיילי הכוח הר־ ב־לאומי בסיני, המציפים בסופ־ שבוע את תל־אביב, בעיקר ל־ אורך רחוב הירקון, רחוב דיזנגוף והשילוח לאורך שפת הים, יחבלו מלהחנות על המדרכות ובמקומות אסורים להחניה, ויהיו להנות אך ורק בחניונים מוסדרים מיוחדים להם — כך סוכם בפגישה שהתקי־ ימה בין מר דב בן־מאיר לבין ראשי משטרת המה הרב־לאומי, ביוזמת מנכ"ל משרד מבטחת ו־ סיירת בישראל מר אבמצה גוית.

הנ"ל כלי הרכב של הבוחות הר־ ב בתל־אביב הפכה לבעיה. ב־ עת הסיבוכים לא טנדלו כלי הרכב גם לא נרשמו להם דו"חות. עצה מציע לקבוע לכלי הרכב, מרביתם גדולים, מקום חניה מוסדר.

כל רכב שיפר את פקודת החניה הוא ירשם ע"י פקחי העירייה ו־ פרטיו ימסרו למשטרה הצבאית של הכוח, לטיפול משמעתי.

ח"כ דב בן־מאיר הודיע כי הוא פועל עתה להשגת הסדר דומה גם עם בית יוניפיל בלבנון, כדי ל־ פתור את הבעיה באורח כולל.

נהג נפצע קשה בהתנגשות חזיתית

בהתנגשות חזיתית בין שני כלי־רכב נפצע קשה נהג בן 64 מנהריה, יפה שרירי, בן 64 מנהריה.

התאונה אירעה ביום ד' בבוקר בכביש הצפוני המקשר את השי־ כים מחוף יכיש. משאית נהוגה בידי נהג בן 48 סטתה מסלולה, כנראה כתוצאה מאיבוד שליטה על ההגה. והתנגשה בכביכיתו של קודרי ש־ נפצע בכיוון הנגד. הפצוע הועבר לבית החולים ברזילי באשקלון, שם נקבע כי לא נשקפת סכנה ל־ חייו.

המשטרה חוקרת את נסיבות הת־ אונה.

מאת א. צבי גבעון

● עירית חיפה הרחיבה הזה כי־ ים את איזורי נצילת כלי ר־ כב החונים שלא כחוק למרכז הד־ כרמל ולשכונת גאולה—הפיצל ב־ הדר הכרמל.

חניית כלי רכב באזורים אלה גורמה לעיכוב ושיבוש בזרימת הת־ נועה בעורק התחבורה, שהם מ־ העמוסים ביותר בחיפה.

ל ר א ש ו נ ה :

מכירה פומבית של יאכטות נטושות תיערך במארינה

מאת סופרנו בתל אביב

מכירה פומבית, ראשונה מ־ מונה בארץ, תיערך בקרוב בי־ מים המארינה בתל־אביב, שם יוצעו למכירה עשרות סי־ רות נטושות וכן שתי יאכטות שננטשו על ידי בעליהם.

הנהלת מנמן המארינה בתל־ אביב, ליכה באחרונה, סקר ל־ גבי בעלות הסירות העוגנות ב־ מקום והתברר כי מספר רב, יח־ סית, של סירות, בעיקר קטנות, ננטשו על ידי הבעלים, שבזול־ לם פשטו את הרגל.

הסירות וכן שתי היאכטות „תופסות מקום" ואינן מאפשרות עגינתן של סירות אחרות, לכן הוחלט לבנות ולהציען למכירה במכירה פומבית שתערך, כא־ מור, לראשונה בישראל.

צויין עוד, כי במקרים את־ רים כשפנו אנשי המארינה אל בעלי הסירות, הללו אלה להתנ־ כחש לכך שהסירות בבעלותם, כשהתברר להם גם עד כמה רד בין עליהם חוב העגינה שלא שו־ לם משך חודשים ארוכים. אלה, מסתבר, מעדיפים, כיום להתכ־ חש מהבעלות על הסירות ובלבד שלא לשלם את המיסוי, כשלעי־ תים המיסוי עולה על ערך הסי־ רה עצמה...

חברי „ארגון מפתחות הזהב" התכנסו בגן אורנים

מדובר בשוערי בתי מלון המהווים אנשי מפתח, דואגים לאורח לכל מחסרו בעת שהותו במקום

למעלה מ־500 חברים של הר־ ארגון הבינלאומי של שוערי בתי המלון — „ארגון מפתחות הזהב" — התכנסו אתמול לארוחת צה־ ריים חגיגית בגן האורנים מבני הערוכה בתל־אביב, במסגרת הוועידה ה־34 של הארגון הנע־ רכת הפעם בישראל.

חברי הארגון, „קונסיירז'ים" כ־ פי שהם מכונים בשפת המקצוע, הגיעו מ־36 ארצות, בין הבאים משלחות גדולות מאנגליה, ארה"ב, אוסטרליה, מרוב ארצות אירופה, מהונגריה, הונג קונג, סינגפור ו־ עוד.

ישראל, עדותה התלוצה מקבלת נשים למקצוע, איזרחה הפעם, כ־ עשר כוכן כארה"ב.

חברי הארגון ממלאים את ה־ תפקיד לא רק באופן סימלי כמחזי־ קי מפתחות המלון, אלא הם אנ־ שי המפתח, הדואגים לאורח לכל מחסורו בעת שהותו במקום.

בישראל יש 150 חברים בארגון הזה ורק חלק מהם משתתפים ב־ קונגרס הבינלאומי המתקיים ב־ הרצליה.

למכירה

פולקסווגן אל טי 50 שנת 83

אוטו משא מתאים לכל עבודה כולל סולמות

מצב מכני־מעולה * מחיר מחירון

טלפון 02-766797

שמורה טוב

להבר ההנהלה

מר ישראל עדיני

כוס תנחומים לפטירתו של אחיו

ר' שמואל ז"ל

יהודי תלמיד חכם וירא שמיים היה

בהמקום הסדירת לתורה ולמעשים טובים תנוחמו

ולא תוסיפו לדאבה עוד

הנהלת בית־הכנסת ומתפלליו

הנהלת קופת גמ"ח

מועצת סניף הפועה"מ — באר שבע

הבוכים ומשתתפים בצערו של המשפחה

מזוז ישראל ז"ל

שהיה מנהל מחוז הנגב במחוז המזבח

משתתפים בצערה הכבד של המשפחה ולא יוסיפו לדאבה עוד

למשפחות נורי כהן

שאול כהן

אברהם כהן

יעקב כהן

משתתפים בצערכם על מות

מזל כהן ז"ל

ועד מקימי כפר חרוצים ותושבי כפר חרוצים

אמונה — EMUNAH

אמונה תנועת האשה הדתית לאומית

להבריכ:

אסתר ודב גניחובסקי ובני ביתם

תנחומים עם פטירת אמכם הדגולה

הגב' אילזה פויכטוונגר ע"ה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

ולא תוסיפו לדאבה עוד

הנהלת אמונה סניף ירושלים

חברות חוג אד"ן

נשיא האקדמיה הלאומית למדעים:

קיימת סכנה שבעוד 5 שנים לא יהיה לישראל ייצוג במחקרים מרכזיים

במדעי מחשב, חומרים, חקלאות, רפואה וביולוגיה מהוסר ידע בסיסי וכוח־אדם מדעי וטכנולוגי

נשיא "האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים", פרופ' יהושע יורטנר, מביע דאגה להקים מחלקות חדשות למחקר מדעי שתעסקנה בתחומים המחקריים החדשים. המחקר הבסיסי בישראל זקוק להשקעה של 10 עד 11 שנים כדי שישראל תתחרה במחקר מדעי בעולם ואם לא יושקע בו, ישראל תפגר. הנשיא יורטנר יש בזה יותר חשש...

פרופ' יורטנר הגיע הבוקר לשיחה בכנסת עם ראש הממשלה ושר החינוך וההשכלה מר יצחק נבון. בראש הישיבה עמדו במשרדי ההשכלה הגבוהה הצעות להבראת מצב ההשכלה הגבוהה.

בהצעה דרישת תקציב של 20 מיליון דולר, ב־ שלב ראשון.

פרופ' יורטנר אמר, כי בהיעדר מדיניות מעשית בתחום, אין כיום בישראל תמיכה יציבה בעבודה המחקר המדעי באוניברסיטאות ומדע, קיימת סכנה שבעוד 5 שנים לא יהיה לישראל ייצוג במחקרים מרכזיים כגון מדעי מחשב, מדע החומרים, חקלאות וביוטכנולוגיה, ומדעי הרפואה והביולוגיה האת בחוסר ידע בסיסי ובחוסר כוח אדם מדעי וטכנולוגי. עוד הוא מציין, כי כבר כיום אנו נמצאים בפיגור ניכר בהשוואה לתשתית האינטלקטואלית בחקר הארצות מתקדמות.

הולך ומתרחב הפער בין היהודים בישראל ובעולם

עוד הוא מציין, כי הולך ומתרחב היום פער בירוב התרבותית הבדלית בין היהודים בישראל ובין הריכוזים היהודיים הגדולים ואחרים בעולם. להערכתו מדינת ישראל לא יכולה להרשות לעצמה להיות בעתיד מבחינת היקף התקבלה, ואיכות התרבות לעצמה יהדות העולם.

נשיא האקדמיה לבדעיב מוסיף במכתב שהגיש לשר החינוך: „אנו עדים לצימצום כיווני מחקר, לאובדן מנהיגות בתחומי מחקר יחודיים, להאטה במעילות כיווני מחקר חדשניים, לאובדן ההשתאות הבסיסית כתוצאה מהשקעות על מקורות ידע בידע ובתבונה, לבריחת ידע בן הארץ, לפגיעה בעליה ובאפשרות קליטה של חוקרים ולחונכים שמעגנים במציאות מבצעים את מירב עבודתם בחו"ל ומסייעים בכך לפיתוח תשתית מדעית בעולם המערבי בחו"ל ולא בישראל".

הסכם להרחבת שיתוף פעולה טכני כלכלי נחתם בין ישראל לאקוודור

מדובר בפיתוח תעשיית הטקסטיל ובגידול פרחים

על־פי ידע ישראלי

הסכם להרחבת שיתוף הפעו־ לה הטכני־כלכלי בין ישראל ל־ בין אקוודור נחתם אתמול ב־ ירושלים עם תום ביקורו בן 4 הימים של שר החוץ של אקוודור, אר"ר פראן באריץ. בשם ישראל חתם על ההסכם החדש מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס.

פראן אבר במסיבת עתונאים ש־ התקיימה לאחר חתימת ההסכם כי משלחה כלכלית כי־שראל תבקר ב־ אקוודור בינואר הקרוב, כדי לדון בביצוע פרוייקטים טכניים־כלכליים משותפים לשתי המדינות, על פי רוח ההסכם. הוא הסביר כי הפעו־ לות עשויה להתבסס על הטכנולו־ גיה והידע הישראלי יחד עם הח־ ומר והעבודה של אקוודור כדי לייצר לשם יצוא למדינות שלישיות. בין היתר מדובר בפיתוח תעשיית ה־ טקסטיל וכן בגידול פרחים בידע ישראלי.

פראן הזמין את עמיתו שמעון פרס וכן את שר המסחר והתעשיה אריאל שרון לביקורי גומלין באק־ וודור.

בתשובה לשאלה אמר שר החוץ האורח כי בשיחותיו בארץ לא נדו־ נה כלל שאלה רכש צבאי של אק־ וודור מישראל. הוא אמר „מטרת ביקורי הנוכחי לא נועדה לשום כרים בעניני צבאי". בכך הכחיש פראן, למעשה, ידיעות בדבר כוו־ נת לרכוש במהלך ביקורו זה מטו־ סי „כפיר" בישראל בשביל חיל ה־ אויר של אקוודור.

סוף טוב הכל טוב:

2 ימי החרדה נסתיימו אתמול בערב כשהילד „האבוד" הוחזר לאימו

יצא לטייל יחד עם חבירו בשטחי ראשון־לציון ונמצא בפרדס כשהוא מתכרבל בשמיכה קרועה

היומיים של חרדה שעברו על אימו של אלי ברגס, בן 12 מרא־ שון לציון הסתיימו ביום ד' לפ־ נות ערב כשהילד „האבוד" הוח־ זר לאימו בריא ושלם.

אלי ברח מהבית ביום ב' בשעה 3 אחה"צ, לאחר שרב עם אימו, וכשלא הגיע בחזרה הביתה באה האם בעצה ו לבצות בוקר למשטרת ראשון לציון להודיע על העדרו של הילד.

ביום ג' פתחו השוטרים בחיפו־ שים נרחבים, ובמהלך החקירה הת־ ברר שבנוסף לאלי חסר עוד ילד, חברו הטוב, שהלך, כפי הנראה יחד אתו, אך הוריו לא טרחו להודיע על כך למשטרה.

ילד זה שב לביתו ביום ג' אחרי הצהרים הוא סיפר שיצא יחד עם אלי מראשון לציון השניים הלכו ברגל עד לבאר יעקב. שם, לפרות הגשם, לנו באחד הפרדסים, ומצאו עזרה על ידי כלב שהצטרף לחב־ בורה. הכלב שמר עלינו משך כל הלילה, סיפר הילד שהחליט אחרי לילה קר ורטוב לשוב לביתו.

בעקבות המידע שסיפק יצאו ב־ יום ד' עשרות שוטרים, אנשי מש־ מר הגבול והמשמר האזרחי לחי־ פושים בשטחים שבין באר יעקב ו־ראשל"צ, ובשעות אחה"צ מצאו את אלי, כבר בלי כלב, כשהוא מת־ כרבל בשמיכה קרועה וישנה באחד הפרדסים הגובלים בראשל"צ.

השוטרים עטפוהו בשמיכות חמות, השקוהו משקה חם ולאחר ששמעו את הסיפור שלו החזירו אותו בריא ושלם, אם כי עייף, לידי אימו.

היועץ המשפטי לשעבר של נציבות מס־הכנסה:

300 חברות מסחריות נרשמו בשטחים כדי להתחמק מתשלום מס

רובן חברות קש * האוצר מנסה לסתום הפרצות בחוק המאפשר השתמטות מתשלום מס

בשטחי יו"ש רשומות כ־300 חברות מסחריות, רובן חברות־ קש שהוקמו כדי להשתמט מ־ תשלום מיסים, במשרדי האוצ־ נעשים נסיונות כדי לסתום את הפירצות הקיימות בחוק על ידי היקונו.

דברים אלה אמר עו"ד רמי שר־ תיאל, שפרש זה לא כבר מתפקיד יועץ משפטי לנציבות מס הכנסה, במסגרת יום עיון שהתקיים בירו־ שלים בנושא חברות „בחוץ", בריח המפיקות הקלאי, בהשתתפות גו־ רמי השופטים ביו"ש.

החברות הישראליות הרשומות ב־ יו"ש פטורות כיום ממס מסקים וקיים ספק אם ניתן להטות על ה־ עסקים בשטחים את ביצוע גבי־ יית המס במקור כפי שהוא נעשה בישראל. היתרון בהקמת חברות־ קש כתלמא בעיקר בנושא החב־ בסת הדיבת, שהוא שונה ונקבע בסה החל בישראל, ואת משום שי־ הבתוקף הירדני מתיר „לנפול" הו־ צאות הפטורות ממס.

היועץ המשפטי החדש של נציבות מס הכנסה, עו"ד אבי אלטר, דיבר על פריצות בחוק בהקשר להשתמטות מתשלום מיסים בשט־ חים. הוא ציין, כי עד לפני קבלת התיקון בחוק בזמן האחרון היתה אפשרות להשתמט מתשלום מיסים על פי החוק הירדני.

מתי דרובלס, ראש מחלקת הה־ תיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית, דיבר על הצורך בהקמ־ מת יישובים קהילתיים בשטחים.

מעצר גיתית איזראלוב הוארך ב־9 ימים

גיתית איזראלוב, החשודה ב־פי רצחם שהשמיע הצוער, מדובר בחומר שהתקבל טלפונית מצרפת, ועתה מצפים שהוא יגיע בכתב.

החוקר ביקש שכל החומר הח־ סוי הזה יישאר בידי אנשי הצ־ ח"ס, בטענה כי „היתה חבלה בח־ קירה בנושא זה, והחשידה יכו־ לה להמשיך ויחבל בה". מכל מ־ קים, הטעים פקד פלג, יש להקור את גיתית בקשר לחומר הזה, ול־ כך דרוש זמן נוסף. כמו כן צריך להתקבל חומר היינו כבריטניה ו־ צרפת.

בתשובה לשאלת הסניגור סיפר פקד פלג, כי במהלך החקירה נח־ קרו עדים שונים, אשר מוסרים בעדויותיהם דברים שמפריכים את גירסתה על גיתית איזראלוב (שר־ כוכור, מכחישה כל קשר לרצח בעלה — יש.ש.). „יש לי ראיה על כך שהרצח תוכנן בקפידה — טען החוקר — כאשר אני רואים שבילי 1984 היא זייפה צוואה, ל־ פיה משאיר לה בעלה את כל ר־ כושו. היא נכנסה בליל הרצח ל־ ארץ ויצאה לאחר־מכן עם דרכו־ נים מזויפים.

רגע בעלה יוסף איזראלוב בחו־ דש יוצאר השנה, היצאר במעצר עוד 9 ימים, כדי לאפשר למש־ טרה ולפרקליטות להכין ולהגיש כתב אישום נגדה — החליט אתמול שופט בית משפט השלום בתל־אביב.

השופט ארי זיידאב לא נענה ל־ בקשת ב"כ המשטרה לעצור את גיתית ל־15 יום, אך דחה גם את דרישת סניגורה, לשחררה בער־ בות. במהלך הדיון, שנערך בפני אילם בלא יחדים, התפתח דין ו־ דברים, לעיתים חריף, בין קצין המשטרה והסניגור.

ראש הצח"מ החוקר בפרשת איז־ ראלוב, פקד יעקב פלג מסר, כי גיתית צצדדה עד היום בישראל 40 יום, ובקשה העיכוב להארכת המעצר נתמכת בבקשה מטעם הי־ ועץ המשפטי לממשלה — כתדי־ נה התיק. הוא הציג לשופט מיס־ מך חסוי, הכולל ראייה נסיבתית, אותה לא פירט, אך ציין כי „היא יכולה לדעתי להפוך לישירה". ל־

מורבז הנשק ומועדון קליעה

רח' בן סירא 18

חברת מגנן

מזמינה את תושבי הרובע היהודי

לתערוכת נשק שתתקיים ביום שני 24.11.86

בין השעות 16.00—21.00

במתנ"ס הרובע היהודי

בתערוכה יוצגו למכירה כלי נשק מסוגים שונים, וכן מגוון אביזרים

(אפשרות להחלפת כלי־נשק ישנים בחדשים)

מגנן זה נשק!!!

רח' בן סירא 18 ירושלים, טל. 02—224185

פרס קרא לארצות המפותחות להגיש תמיכה לארצות ערב המתונות

כמו מצרים, ירדן ומרוקו ● לישראל אינטרס בכלכלה יציבה במדינות אלו על־מנת שתוכלנה לממש שלום יציב

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס קרא לארצות המפותחות ל־ הגיש תמיכה כלכלית לארצות ערב המתונות כמו מצרים, ירדן ומרוקו, הנמצאות כיום בקשיים כלכליים.

הוא אמר, שישראל רוצה לראות מדינות אלו במצב כלכלי יציב על מנת שיוכלו לממש שלום יציב.

פרס דיבר אתמול בנעילת הועידה הבינלאומית הי"4 למטבעות שהת־ קיימה בירושלים בהשתתפות יותר מאלף ואשר השבון כ־22 כדינות ו־ ישראל.

פרס חיווה את דעתו, כי העצמ־ אות הכלכלית של כל מדינה הוא הבסיס העיקרי ליכולתה המדינית. הוא הוסיף שגם התחרות בין גו־ רמים לבין ארה"ב אינה לאמיתו של דבר אלא עירוך כלכלי בין גו־ שא ציין, כי ברה"מ שאולי הצ־ ליחה לבנות את כוחה הצבאי, ב־ ראי שילמה מחיר כלכלי כבד ה־ רובץ כעול על כתפיה.

פרס סבור, כי משבר הרפט ב־ שיל את עיליו על מדינות צריב ש־ כלכלתן מדרדרת והן מפסידות כ־ ספים בגלל נפילת מחירי הנפט. הוא אמר, כי דרושה הבינה בינלאומית של המדינות, כהן ריכשות נפט ו־ שעברת הכנסות גדולים עקב ירידת המחירים, ועליהן להקדיש חלק מ־ הרווחים האלה לתמיכה במדינות ה־ ערביות המתונות שנמצאות במצב כלכלי גרוע.

ראש מועצת מעלה אדומים: לבנות מיד 400 יחידות

כל הדירות הקיימות מאוכלסות ויש חשש שהעיר תפסיד אוכלוסייה טובה

המועצה המקומית מעלה אדו־ מים דורשת ממשרד הבינוי וה־ שיכון לאפשר מיד בנית 400 יחידות דיור חדשות.

ראש המועצה עמוס טרסמן או־ מר כי מדי יום ביומו מגיעות אליו פניות רבות של קבלנים המבקשים לבנות עוד דירות במעלה אדומים. המועצה ייצגה שמחים נרתבים ב־ ישוב המתאימים לבניה, תוך שי־ לוב מלא בתשתית המפותחת של ה־ ישוב.

המועצה פנתה לשר הבינוי וה־ שיכון דוד לוי בבקשה להחזיר את העיר לתנופת בניה ופיתוח. עד כה פנו למועצה 158 משפחות מן הישוב ומכל רחבי הארץ המבקשות לגור בעיר בדירות חדשות וגדולות יו־ תר. בישוב שאוכלס לראשונה לפני 4 שנים יש כיום כ־15,000 תושבים, מהם 85% זוגות צעירים. קצב ה־ איכלוס עבר את כל הציפיות וכל הדירות מאוכלסות. עמוס טרסמן או־ מר כי המשפחות גדלו ומספר הנפ־ שות החדש מחייב מעבר לדירה ג־ דולה ומרווחת יותר, דירות כאלה אינן בנמצא במעלה אדומים.

מד"א עורך תרגיל לזכר ד"ר סטפן לנדס

מד"א יקיים היום את אחד ה־ תרגילים הגדולים שלו בצפון, ל־ זכרו של ד"ר סטפן לנדס מנה־ לצי הקטנה היחידות לטיפול נמר־ רץ, שנפל בזכות הראשון של מלחמת שלום הגליל.

התרגיל מחולק לכמה שלבים, ב־ שלב הראשון יהוו איזורים רבים באיזור חצור הגלילית, ראש־פינה, עפולה וטבריה. השלב השני יתחיל ב־5 וחצי בערב ובמהלכו יהוו הר־ גילים מסובכים יותר באיזור כפר הנוער הדתית ליד טבריה.

בתרגיל ישתתפו כ־150 אנשי מגן דוד אדום, הלקם מתנדבים. התרגיל משותף גם למשטרה ולצה"ל.

סניף של „מכון מאיר" נפתח בקריות

מאת א. צבי גבעון

עשרות אנשים משכבת הפועל המזרחי קרית שמואל ואורחים מקריות חיים וקרית ים נכחו ב־ פתיחת סניף „מכון מאיר", ש־ התקיים באולם „מגללת ובולנת".

הרב יעקב קליין פתח את האי־ רוע הסביר את יחודו של מכון מ־ איר באומרו כי המטרה היא להפיץ אור התורה לקרובים ולרחוקים ו־ חינוך לאהבת ארץ ישראל.

המרא דאתרא הרב עקיבא הכו־ מי שיבח את היוזמים להקמת הס־ ניף וראש המכון הרב דב בגון הס־ ביר את השיטה לקירוב רחוקים ל־ תורה בהסתמך על דבריו של הרב א.י. קוק זצ"ל. בראשונה מביאים את האדם לכיבוד התורה ולומדיה, אחר להיבת התורה ולבסוף ללימוד ולקיום מצוות.

„מכון מאיר" נוסד לפני למעלה מ־20 שנה כישיבה לחוזרים בתשו־ בה. המכון נקרא על שמו של מ־ איר אריאל הי"ד בנו של עריד ג־ פתלי ליפשיץ בחיפה שנפל בגנון בקרב על יד תעלה סואץ במלחמת יום כפור, ושאישיותו סימל את דרו היהודית.

הלוואות בבנק לאומי לתשלום מיסי עירית ירושלים

עיריית ירושלים הודיעה כי תושבי העיר שישלמו מיסיהם מראש לשנת המס 1987 יזכו ל־ הנחה בשיעור 5.5% ובנוסף ל־ פטור מהפרשי הצמדה החל מ־ החדש אפריל 1986. כך, יזכו תו־ שבי העיר להנחה כוללת של כ־20% אם ישלמו מיסיהם מ־ ראש.

בנק לאומי יאפשר ללקוחותיו, תושבי ירושלים, קבלת הלוואה ל־ תשלום מיסים מראש, בסכום מי־ נימלי של 500 ש"ח, לפרעון ב־5 תשלומים חודשיים רצופים החל מיום 31.12.86.

הלקוח יוכל לבחור בין שתי ה־ אפשרויות הבאות:

א. הלוואה בריבית קבועה בשי־ עור נומינלי שנתי של 45%.

ב. הלוואה בריבית משתנה ב־ שיעור פריים + 24%, כיום 43%.

הרב דוד אילוז — יו"ר מועצת הסניף בעפולה

מועצת סניף המפד"ל בעפו־ לה בחרה השבוע בהרב דוד אי־ לוז ליו"ר מועצת הסניף.

בישיבה הוחלט להכריז במועצת העיר בישיבתה הקרובה על איחוד הסיעה, ושישני נציגיה יפעלו בצוו־ תא לטובת הציבור כולו. הסניף יפ־ תח שעריו לחברים ולאוהדים לדון בכל בעיה ונושא שימצאו לנכון. מר עצת הסניף תדאג לקיים שעורי תו־ רה הרצאות בנושאים דתיים ובמח־ שבת הציונות הדתית, ותפעל למען צביונה הדתי הרוחני של העיר. כן הוחלט שנציגי מועצת הסניף יפ־ גשו בקרוב עם ראש העיר לדון ב־ נושא דת וחינוך.

מועצת הסניף קראה לחברים ול־ אוהדים להסות שכם לקידום ענייני הדת והרוח במקום.

אברהם קרפיול — יו"ר מועצת סניף המפד"ל בהרצליה

בישיבת מועצת סניף המפד"ל בהרצליה, נבחר החבר אברהם קרפיול כיו"ר מועצת הסניף.

קרפיול, המכהן בפעילות בצי־ בור בהרצליה, שמש במשנה ל־ גזבר העיר ומשמש כיו"ר הועד למען החייל בעיר.

כיו"ר מזכירות הסניף נבחר ה־ חבר אפרים זהן מזכיר המועצה הד־ תית, ובכהן יו"ר המזכירות נבחר ותיק תנועת ההנשמה מר צדוק יהו־ אל.

הישיבה התנהלה ברוח טובה ל־ ציונה את שיתוף הפעולה בסניף ל־ אחר שנים רבות של ויכוח ופי־ רוד.

צבי ויס, יו"ר המועצה הדתית בהרצליה שריכז את נציגי המי־ עות ופעל להגיע להבנה ושיתוף פעולה בין כל הגורמים בסניף, טען כי יש חשיבות רבה להבנה ואיחוד בציבור הדתי. יש מצבים שבהם יש להעפיל את הרוב כ־ די לזכות בעמדות ויש מצבים ש־ צריך את ההבנה ושיקול הדעת שלא להעפיל את הרוב מתוך מג־ מה להביא להידברות ולהביא את כל חברי מועצת הסניף לעמדה מ־ שותפת, אמר ויס.

יחד עם זאת אמר ויס, כי דע־ תו נחרצת לא לאפשר שמצב כפי שהיה בסניף המפד"ל בהרצליה יי־ חזור על עצמו, ודיא לא יתכן שהב־ רים מתוך הסניף יתנו יד לכפי־ לנות אחרות ויפעלו להצלחה ה־ שימה מתחרה למפד"ל, כפי שקרה בבחירות האחרונות, דבר שפגע קשה במעמדו ובהישגי של הר־ ציבור הדתי לאומי בעירנו.

היו"ר הנבחר אברהם קרפיול הודה לחברים ואמר שהוא רואה שבפעולתו משותפה יציגיה ש"ק את פעילות הסניף תוך סיגוף פ־ עולה מצד כל החברים.

ארגון המורים הדתיים בישראל

ארגון המוריים הדתיים — הסתדרות

הועד יוזמי החינוך — הפועה"מ

הדתי — ארגון הג...

ה י ו ם בשעה 16.00

בקיום או"ח בבית ההסתדרות המורים רח' בן סרוק 8 תל־אביב

ערב הוקרה והערכה

ליקיר החינוך הדתי

הרב אברהם שלום שאקי שליט"א

לציון השלמת ארבע טורים של

„היכל עבודת השם"

בהשתתפות רבנים, סופרים ואנשי חינוך

מוקיריו ומכבדיו מוזמנים

ה מ א ר ג נ י ם

בבית המשפט המחוזי בחיפה

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט, בתיקים המפורטים לידן, בקשות ליתן צווים המפורטים על צווי ירושה ו/או קיום צוואה ו/או מינוי מנהלי עזבון.

כל אדם המוצא שיש לו טובה הנאה בעזבון. שאת הבקשות מתייחסת אליו ורוצה להתנגד לה, יגיש התנגדותו להכרזה תוך 15 יום ביום פירסום המודעה זו. שאם לא כן יתן בית המשפט צו כמוב בבקשה.

ירושות:

מס' תיק	שם המנוח/ה	תאריך פטירה	שם המבקש/ת
1972/86	ולדמן הלנה	26.9.85	רפאלי יהודית
1974/86	אביבי משה	8.8.86	אביבי חוה
1975/86	קסוס אלי	11.12.63	קסוס רחל
1977/86	קלרמן זהבה	25.8.86	אלוני שמואל
1979/86	שרף אלקה	25.3.85	שרף ישראל
1983/86	רייכמן לאה	13.5.81	רחל ארנון
1985/86	עמרם זכריה	1.8.86.	צבי שדה אור
1987/86	מרקוביץ שמעון	13.8.86	מרקוביץ גוטסבה
1989/86	כוהה בן שלום	10.9.86	אלכס בן שלום
1991/86	כספי ברנה	24.1.85	כספי שלמה
1993/86	שורק משה	11.9.85	סבן אירים דובה
1995/86	קלסטר נסטי	16.7.86	קלסר דוד
2000/86	צוקרמן שרה	11.6.86	צוקרמן ינקו

צוואות:

מס' תיק	שם המנוח/ה	תאריך פטירה	שם המבקש/ת
1984/86	מיברג מלוינה	8.6.86	ד"ר ליאו מיברג
1986/86	קופרמן מקס יוסף	12.9.86	קופרמן שולמית
1988/86	זהליצקי גיסל	11.11.85	ברזילי רעיה
1990/86	רוזה ברל+מימי"ע	18.6.86	פריד יוחנן שלם
1992/86	קליטהוף אסקר	25.9.86	חסיד יהודית
1994/86	קלסטר לאון	12.11.85	קלסטר דוד
1996/86	שמואל אידל	19.9.86	אידל חנה
1997/86	הוקס זיגמונד	20.6.86	הוקס הלמה
1998/86	קרסו יצחק	5.9.86	קרסו ריינה
1999/86	שוסטר סאוליך	13.8.86	שטיין גד
2001/86	שיינר משה	30.5.86	שיינר פייגה

ב. נילאור — שגבה ראשת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה על פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

גוש 6160 חלקה 562 רח' גלברע 24—26 גבעתיים. תיק בניה מס' 1284.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוע־ דה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים עם 2 אגפים בני 3 קומות מעל קומת עמודים מ־ פולשת עם 2 מקלטים על קרקעיים.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סי־ בה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגי־ גישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של ההודעה הזו, באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאי־ שורה של הועדה.

תאריך: נובמבר 1986

יצחק ירדן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה לפי סעיף 26 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג 1983

ביום 19.11.86 קיבלה חברה נד־ לן השקעות (1986) בע"מ החלטה מיוחדת לשנות את הוראות תזכירה בנוגע למטרות החברה.

הוכן השינוי הוא:

א) לנהל עיסקי יהלומים על כל ענפיהם ובכלל זה ומבלי לגרוע מ־ כלליות האמור, לייבא, לייצר, לייצא, ולרכוש ע"י קניה, חליפין, חכי־ רה, כתנה, הסבה או הענקה של זכויות או בכל דרך אחרת, בין ב־ תמורה ובין ללא תמורה, יהלומים, לרבות סוכות הנאה בהם מכל מין וסוג שהוא.

נדלן השקעות (1986) בע"מ.

עירית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: „החוק")

בנ/724/86

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר ברינה מרדכי הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (ל־ הלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש 585 ברחוב צופי הגרדום בי־ רושלים. דהיינו: תוספת בניה של 25 מ"ר לדירה קיימת בשטח של 81 מ"ר.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23 ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת ב־ במשרד זה בכל יום פרס ליום ו' בין השעות 1200—1400.

אברהם פחיולה
מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק קיום צוואה 1584/86

בעניין: —

עזבון המנוחה הנה צווילר ז"ל שנפטרה ביום 7.7.1986

הזמנה לנושים

הנני להודיעך כי ביום 9.11.86 נתמנו עורכי הדין אלתנן לוי ויוחנן קמני מחיפה, כמנהלי עזבון המנו־ חה הנ"ל והנני מבקש מאת נושי עזבון המנוחה הנ"ל להגיש למנהלי העזבון את תביעותיהם בכתב נגד העזבון וזאת בתקופת 90 יום. מיום פרסום הזמנה זו. לאחר התקופה דלעיל, יחולקו נכסי העזבון בין היורשים.

אלתנן לוי עו"ד
יוחנן קמני עו"ד
מורך הים 5 חיפה
מנהלי עזבון המנוחה

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק קיום צוואה 1666/86

בענין:

עזבון המנוחה אליזה פרידמבה ז"ל שנפטרה ביום 27.7.86

הזמנה לנושים

דעזבון את תביעותיהם בכתב נגד נתמנו עורכי הדין אלתנן לוי ויוחנן קמני מחיפה, כמנהלי עזבון המנו־ חה הנ"ל והנני מבקש מאת נושי עזבון המנוחה הנ"ל להגיש למנהלי העזבון את תביעותיהם בכתב נגד העזבון וזאת בתקופת 90 יום, מיום פרסום הזמנה זו, לאחר התקו־ פה דלעיל, יחולקו נכסי העזבון בין היורשים.

אלתנן לוי עו"ד
יוחנן קמני עו"ד
מורך הים 5 חיפה
מנהלי עזבון המנוחה

מכל בית העיתון